

Univerzita Palackého v Olomouci
Přírodovědecká fakulta
katedra geografie

Miroslav KOŽÍŠEK

Komplexní socioekonomická charakteristika správního obvodu
pověřeného obecního úřadu Uničov

bakalářská práce

Vedoucí práce: RNDr. Miloš FŇUKAL, Ph.D.
Olomouc 2008

Prohlašuji, že jsem zadanou bakalářskou práci vypracoval sám pod vedením RNDr. Miloše Fňukala, Ph.D. a také, že jsem veškerou použitou literaturu a zdroje uvedl v seznamu použité literatury.

V Olomouci dne 29. dubna 2008

.....
Podpis autora

Na tomto místě bych rád poděkoval RNDr. Miloši Fňukalovi, Ph.D. za jeho cenné rady a ochotu pomoci během zpracování této práce. Dále bych rád poděkoval Doc. RNDr. Václavu Touškovi, CSc. za vřelou pomoc při shromažďování informací a dat k vypracování bakalářské práce.

Vysoká škola: Univerzita Palackého

Katedra: Geografie

Fakulta: Přírodovědecká

Školní rok: 2005/2006

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

pro

MIROSLAVA KOŽÍŠKA

obor

Biologie – geografie

Název bakalářské práce:

**Komplexní socioekonomická charakteristika správního obvodu
pověřeného obecního úřadu Uničov**

Zásady pro vypracování:

Cílem bakalářské práce je představit komplexní socioekonomickou charakteristiku správního obvodu pověřeného obecního úřadu Uničov. Při tvorbě bakalářské práce budou využity bazální geografické charakteristiky, a to s využitím relevantních statistických pramenů (zejména ČSÚ) a širokého spektra regionálně-geografické a regionálně-historické literatury.

Navržená struktura práce:

1. Úvod, cíle a metodika práce.
2. Postavení mikroregionu v širším regionálním kontextu.
  1. Geografické vymezení mikroregionu.
  2. Územní vývoj, administrativní členění.
  3. Vazby na ostatní regiony.
3. Přírodní potenciál a jeho vztah k socioekonomickému rozvoji.
4. Sociálně-demografický potenciál mikroregionu.
  - 4.1. Historicko-geografický vývoj území mikroregionu.
  - 4.2. Vývoj počtu obyvatel
  - 4.3. Pohyb obyvatel za prací a migrace.
  - 4.4. Celková charakteristika obyvatelstva podle SLDB.
5. Hospodářství, ekonomický potenciál mikroregionu, zemědělství, průmysl, služby, významné instituce, trh práce
6. SWOT analýza oblasti

Bakalářská práce (BP) bude zpracována v těchto kontrolovaných etapách:

bod 2, 3 zadání:	červenec-říjen 2006
bod 4 zadání:	do 31. 12. 2006
bod 5,6 zadání:	do 31. 3. 2007
zpracování textu BP:	leden-duben 2007

Rozsah grafických prací: dle potřeb zadání (mapy, grafy, tabulky, příp. fotodokumentace)

Rozsah průvodní zprávy: 30-40 stran vlastního textu + BP v elektronické podobě

Seznam studijní literatury (výběr):

1. Geografická a vlastivědná literatura vztahující se k městu Uničiv a jeho zázemí
2. Statistické publikace k území vymezeném zadáním BP
3. Literatura hodnotící obecně proces transformace českého hospodářství po roce 1989

Vedoucí bakalářské práce: RNDr. Miloš Fňukal, Ph.D.

Datum zadání bakalářské práce: březen 2006

Termín odevzdání bakalářské práce: květen 2007

---

vedoucí katedry

---

vedoucí bakalářské práce

OBSAH

1. Úvod a cíl práce	6
2. Vymezení oblasti	8
3. Historicko-správní vývoj regionu	12
4. Přírodní potenciál oblasti	22
5. Obyvatelstvo	27
5.1 Vývoj počtu obyvatel	27
5.1.1 Vývoj počtu obyvatel města Uničov	27
5.1.2 Vývoj počtu obyvatel správního obvodu ORP Uničov	28
5.2 Pohyb obyvatelstva	30
5.3 Struktura obyvatelstva	32
5.3.1 Struktura obyvatelstva podle věku a pohlaví	32
5.3.2 Struktura obyvatelstva podle náboženství	34
5.3.3 Struktura obyvatelstva podle národnosti	35
5.3.4 Vzdělanostní struktura obyvatelstva	35
5.3.5 Struktura obyvatelstva podle ekonomické aktivity	38
6. Dojíždka za prací	41
7. Hospodářství	43
7.1 Doprava	43
7.2 Zemědělství	44
7.3 Průmysl	46
7.4 Služby	50
7.5 Trh práce	53
8. SWOT analýza	57
9. Závěr	59
Summary	60
Seznam použité literatury a zdrojů	61
Přílohy	65

1. ÚVOD A CÍL PRÁCE

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo zpracování socioekonomické charakteristiky území a vymezení správního obvodu pověřeného obecního úřadu Uničov, který je úplně totožný se správním obvodem obce s rozšířenou působností Uničov, se kterým bylo pro zjednodušení dále pracováno.

V první řadě práce obsahuje vymezení regionu Uničov a popis jeho postavení v širším regionálním kontextu. Další kapitola líčí historický vývoj oblasti a velký důraz je kladen na správní vývoj daného regionu. V práci dále následuje zhodnocení fyzicko-geografických podmínek oblasti, popis vývoje počtu obyvatel ve městě Uničov i celém regionu v letech 1869–2001. Další část je věnována pohybu obyvatelstva (přirozeného i mechanického) v letech 1991–2006. Následující kapitola je zaměřená na strukturu obyvatelstva podle různých kritérií (věk, pohlaví, náboženství, národnost, vzdělání a ekonomická aktivita). Pozornost je dále věnována dojížděcí obyvatel za prací a popisu hospodářské situace (doprava, zemědělství, průmysl, služby) zkoumané oblasti včetně analýzy situace na trhu práce. Posledním cílem práce bylo vypracování SWOT analýzy regionu, která se snaží o vyjádření silných (Strong) a slabých (Weak) stránek oblasti spolu s jeho příležitostmi (Occasions) a hrozbami (Threats) rozvoje.

Hlavní metodou zpracování je komparace řešeného území s vyššími územními jednotkami, za které byl zvolen okres Olomouc, Olomoucký kraj, Českou republiku a dále popis změn během let 1991–2001, kdy proběhla Sčítání lidu, domů a bytů. Práce byla vytvářena pomocí studia literatury, která se týkala zkoumaného území, dále shromažďováním a zpracováváním statistických dat a využitím mapových děl, která jsou uvedena na závěr v seznamu použité literatury.

Historicko-správní vývoj regionu byl zpracován na základě studia odborně historických a vlastivědných monografií. Přírodní potenciál byl popsán na základě prostudovaných mapových děl a publikací Mackovčín, P., Sedláček, M., 2003, Culek, M., kol., 1996, Demek, J., 2006, Vlček, V. a kol., 1984, Chlupáč, I. a kol., 2002 a Quitt, E., 1975. Ke zhodnocení vývoje počtu obyvatel byl využit Historický lexikon obcí ČR 1869–2005. Pro zpracování kapitoly o pohybu obyvatelstva, struktuře obyvatelstva, dojížděcí za prací bylo plně využito výsledků ze Sčítání lidu, domů, bytů 1991 a 2001 zveřejněných v publikacích nebo na stránkách Českého statistického úřadu. K vyhodnocení hospodářské situace ORP Uničov bylo použito databáze HBI (Hoppenstedt Bonnier Information), Strategický plánu rozvoje mikroregionu Uničovska, 2006, který zpracoval GH Konsult o.p.s. a vlastních šetření. Všechna použitá literatura, zdroje a mapová díla jsou uvedena v seznamu literatury. V přílohách jsou uvedeny mapy, tématické tabulky o zkoumaném regionu a data, se kterými bylo pracováno.

Vývoj počtu obyvatel je zhodnocen na základě výpočtu řetězových a bazických indexů. Řetězový index je výsledkem podílu počtu obyvatel ve zkoumaném roce a počtu obyvatel v předcházejícím zkoumaném roce vynásobený 100 a udává stav počtu obyvatel v procentech oproti předcházejícímu zkoumanému roku. Bazický index je výsledkem podílu počtu obyvatel ve zkoumaném roce a počtu obyvatel v roce 1869 vynásobený 100 a udává stav počtu obyvatel v procentech oproti roku 1869.

Kapitola o pohybu obyvatelstva je zpracovaná pomocí hrubé míry porodnosti (hmp), hrubé míry úmrtnosti (hmú), přirozeného přírůstku, migračního salda a celkového přírůstku obyvatelstva. Hmp (‰) se vypočítá jako podíl počtu narozených a středního stavu obyvatelstva vynásobený 1 000, hmú (‰) jako podíl počtu zemřelých a středního stavu obyvatelstva vynásobený 1 000. Přirozený přírůstek je výsledkem rozdílu počtu narozených a počtu zemřelých, migrační saldo je rozdíl počtu přistěhovalých a počtu vystěhovalých a celkový přírůstek je součtem přirozeného přírůstku a migračního salda.

Pro rozdělení obyvatelstva podle věku bylo využito novější metodiky (obyvatelstvo předproduktivní je ve věku 0-14, produktivní 16-64, poproduktivní 65 a více) a v souladu s ní byla přepočítána i veškerá data. Ke zhodnocení struktury obyvatelstva byl použit index stáří, index ekonomické aktivity, index feminity a ukazatel vzdělanostní úrovně. Index stáří (%) se vypočítá jako podíl počtu obyvatel ve věku 65 a více a počtu obyvatel ve věku 0-14 vynásobený 100, index ekonomické aktivity (%) jako podíl počtu obyvatel ve věku 0-14 a 65+ a počtu obyvatel ve věku 15-65 vynásobený 100 a index feminity (%) jako podíl počtu žen a počtu mužů vynásobený 1 000. Výpočet ukazatele vzdělanostní úrovně je proveden dle následujícího vzorce: 4x (podíl obyvatel s nejvyšším ukončeným vzděláním vysokoškolským a počtu obyvatel staršího patnácti let) + 3x (podíl obyvatel s nejvyšším ukončeným vzděláním středoškolským s maturitou a počtu obyvatel staršího patnácti let) + 2x (podíl obyvatel s nejvyšším ukončeným vzděláním středoškolským bez maturity a počtu obyvatel staršího patnácti let) + 1x (podíl obyvatel s nejvyšším ukončeným vzděláním základním a počtu obyvatel staršího patnácti let)

Výpočet počtu obsazených pracovních míst (OPM) lze dosáhnout podle vzorce: $OMP = Z$ (počet zaměstnaných v dané územní jednotce) – V (počet zaměstnaných z dané územní jednotky za prací vyjíždějící) + D (počet zaměstnaných do dané územní jednotky za prací dojíždějící). Jednotlivé obce obvodu ORP Uničov jsou klasifikovány podle indexu pracovní funkce, tedy podílu mezi OPM v obci a počtem zaměstnaných ekonomicky aktivních obyvatel, kteří v dané obci žijí. Kategorie jsou následující:

0 – 0,25	obec s funkcí výrazně obytnou
0,26 – 0,75	obec s funkcí obytnou
0,76 – 1,25	obec s funkcí obytnou i pracovní
1,26 – 1,75	obec s funkcí pracovní
1,7 a více	obec s funkcí výrazně pracovní

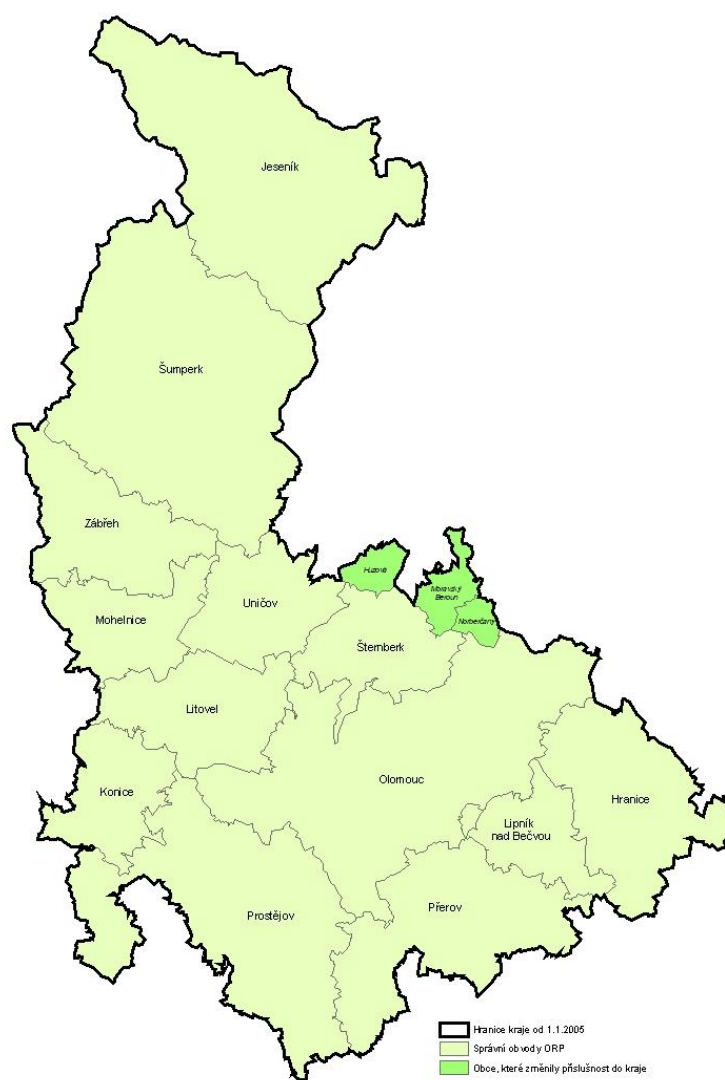
Dále bylo pracováno také se saldem dojížděky a to se vypočítá jako rozdíl počtu obyvatel dojíždějících a vyjíždějících.

Grafy a tabulky byly zpracovány v programu Microsoft Excel. Pro sepsání a úpravu samotného textu bylo použito textového editoru Microsoft Word. Mapy v přílohách jsou vytvořené v programu ArcWiew GIS.

2. VYMEZENÍ OBLASTI

Zkoumaným územím mé bakalářské práce je správní obvod obce s rozšířenou působností (dále jen ORP Uničov) Uničov. ORP byly určeny zákonem č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností. Od 1. 1. 2003 zahájilo v České republice svou činnost 205 ORP, jejichž správní obvody byly stanoveny vyhláškami Ministerstva vnitra České republiky č. 388/2002 Sb. Po ukončení činnosti okresních úřadů k 31.12. 2002 byla na ORP přenesena větší část jejich kompetencí. Všechny obce na popisovaném území spadají do obvodu pověřeného obecního úřadu Uničov (dále jen POÚ Uničov), který je úplně totožný s ORP Uničov. ORP představují nový typ obcí vykonávajících státní správu v přenesené působnosti, s nejširším rozsahem výkonu této státní správy.

Obr. 1: Postavení ORP Uničova v Olomouckém kraji¹

¹ Pramen: Český statistický úřad. Správní obvody. [online]. Aktualizováno 4. 3. 2005 [cit. 2008-03-17]. <http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/mapa_olomouckeho_kraje_podle_spravnich_obvodu_obci_s_rozsirenou_pusobnosti_k_1_1_2005>

Zájmové území leží v severní části okresu Olomouc, do kterého náleží všechny obce ORP Uničov. Dále je ORP Uničov situována ve střední části Olomouckého kraje, který se skládá z celkem 13 ORP. Jmenovitě jsou to Hranice, Jeseník, Konice, Lipník nad Bečvou, Litovel, Mohelnice, Olomouc, Prostějov, Přerov, Šternberk, Šumperk, Uničov a Zábřeh. Na severu sousedí zkoumaná oblast Uničova se správním územím ORP Šumperk. Na severozápadě hraničí se správním obvodem ORP Zábřeh a na západě se správním územím ORP Mohelnice. Na východě zájmové území sousedí s ORP Rýmařov, jež je součástí Moravskoslezského kraje. Na jihozápadě tvoří hranice s ORP Litovel a na jihovýchodě s ORP Šternberk. Celková plocha území ORP Uničov činí 20 748,1 ha². K 31.12.2006 ve správním obvodu Uničov žilo 22 881³ obyvatel. Hustota obyvatelstva je zde 110,3 obyvk/km². Sídelní systém oblasti má venkovský charakter. Ve správním obvodu ORP Uničov došlo v minulosti ke dvěma výrazným změnám územní struktury. Nejprve se k datu 1. 1. 1993 od obce Paseka oddělila její část Mutkov a stala se samostatnou obcí. Druhou změnou je přesun k 1. 1. 2007 obce Lipinka z okresu Šumperk pod okres Olomouc.

Tab. 1: Počet obyvatel, hustota a rozloha obyvatel v obcích obvodu ORP Uničov k 31.12. 2006⁴

Území	Počet obyvatel	Výměra obce (ha)	Hustota zalidnění (obyvatel/km ²)
Dlouhá Loučka	1 817	2 663,0	68,2
Lipinka	215	248,6	86,5
Medlov	1 548	3 131,4	49,4
Nová Hradečná	760	1 139,6	66,7
Paseka	1 192	2 284,1	52,2
Šumvald	1 745	2 099,3	83,1
Troubelice	1 861	1 884,8	98,7
Újezd	1 380	1 860,1	74,2
Uničov	12 140	4 827,4	251,5
Želechovice	223	609,8	36,6
ORP Uničov	22 881	20 748,1	110,3

Na území ORP Uničov se nachází tedy celkem 10 obcí (Dlouhá Loučka, Lipinka, Medlov, Nová Hradečná, Paseka, Šumvald, Troubelice, Újezd, Uničov a Želechovice), přitom statut města má pouze jedna obec, a to Uničov. Nejseverněji ve zkoumané oblasti leží obec Šumvald. Nejzápadněji je situována obec Medlov, nejjihnější obcí je Uničov a konečně nejvýchodněji se nachází obec Paseka. V rámci Olomouckého kraje má ORP Uničov nejtěsnější vazby na obvody ORP Litovel, Šternberk a Olomouc, což je dáno jednak historií správního vývoje a jednak blízkostí jmenovaných regionů.

² Pramen: Český statistický úřad. Data za jednotlivé správní obvody obcí s rozšířenou působností - SO ORP Uničov [online]. Aktualizováno 26. 1. 2008 [cit. 2008-04-12]. <http://notes.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/so_orp_unicov>; vlastní výpočty a zpracování

Český statistický úřad. Obce Olomouckého kraje - územní a správní struktura k 1. 1. 2006 [online]. C 2008, [cit. 2008-03-17]. <<http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/p/13-7112-06>>; vlastní výpočty a zpracování

³ Pramen: Český statistický úřad. Data za jednotlivé správní obvody obcí s rozšířenou působností - SO ORP Uničov [online]. Aktualizováno 26. 1. 2008 [cit. 2008-04-12]. <http://notes.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/so_orp_unicov>; vlastní výpočty a zpracování

⁴ Pramen: Český statistický úřad. Data za jednotlivé správní obvody obcí s rozšířenou působností - SO ORP Uničov [online]. Aktualizováno 26. 1. 2008 [cit. 2008-04-12]. <http://notes.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/so_orp_unicov>

Český statistický úřad. Obce Olomouckého kraje - územní a správní struktura k 1. 1. 2006 [online]. C 2008, [cit. 2008-03-17]. <<http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/p/13-7112-06>>; vlastní výpočty a zpracování

Tab. 2: Velikostní struktura obcí správního obvodu ORP Uničov k 31.12. 2006⁵

Počet obyvatel	Počet obcí	Podíl obyv. na celk. populaci mikroregionu (%)	Průměrná populace obce
0 - 199	0	0,0	0,0
200 - 499	2	1,9	219,0
500 - 999	1	3,3	760,0
1 000 - 4 999	6	41,7	1 590,5
5 000 - 19 999	1	53,1	12 140,0

Obr. 2: Mapa správního obvodu ORP Uničov⁶

V souladu se zákonem o obcích č. 128/2000 Sb. mohou jednotlivé obce vnitrostátně uzavírat dohody o vytvoření dobrovolných svazků obcí (často poněkud nepřesně označovaných jako mikroregiony).

Vznik mikroregionů nabízí jednotlivým obcím možnost operativnějšího a schůdnějšího řešení regionálních problémů, efektivnější čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu a z fondů Evropské unie. Jejich výhoda je v tom, že pracují na principu koncentrace. Peníze získané z vnějších zdrojů se tak nerozdrobují a je možno zabezpečovat akce, které přesahují sílu jednotlivých obcí. V konečném důsledku dochází k vytváření zaměstnaneckých možností a tím i k posilování sociální a ekonomické stability regionů a k jeho většímu rozvoji.

⁵ Pramen: Český statistický úřad. Počet obyvatel k 31. 12. 2006 v obcích Olomouckého kraje [online]. C 2008, [cit. 2008-03-17]. <http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/mesta_a_obce>; vlastní výpočty a zpracování.

⁶ Pramen: Český statistický úřad. Správní obvody. [online]. Aktualizováno 23. 4. 2005 [cit. 2008-03-17]. <http://notes.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/so_orp_unicov>

Svazek obcí s názvem „Mikroregion Uničovsko“ byl založen jednorázově na základě smlouvy o vytvoření svazku obcí dle již výše uvedeného zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, a vznikl dnem 3. 1. 2005 zápisem do registru vedeného u Krajského úřadu v Olomouci.⁷

Mikroregion Uničovsko se rozprostírá severozápadně od města Olomouce na 315 km², v okrese Olomouc a zabírá přibližně 21 % rozlohy okresu. V mikroregionu žije bezmála 26 400 obyvatel (11,77 % okresu Olomouc). K dnešnímu dni (duben 2008) má Mikroregion Uničovsko 14 členských obcí. Jmenovitě to jsou kromě samotného Uničova obce Dlouhá Loučka, Paseka, Újezd, Želechovice, Žerotín, Strukov, Pňovice, Medlov, Nová Hradečná, Šumvald, Troubelice a výše uvedené Lipinka a Oskava. Nejseverněji leží obec Oskava. Nejzápadněji situovaná je obec Lipinka, nejj jižnější obcí jsou Pňovice a nejvýchodněji se nachází obec Paseka.

Členské obce spojuje nejen společný zájem o prosperitu mikroregionu, ale také o školství, sociální péči, zdravotnictví, ochranu životního prostředí, turistickou atraktivitu regionu či kulturní dědictví. Mikroregion na severní straně sousedí s Mikroregionem Zábřežsko, na západní straně s Mikroregiony Rýmařovsko, na jihu s Mikroregionem Šternbersko a na východě s Mikroregionem Litovelsko. Uničovsko je typický venkovský mikroregion, který se řadí mezi větší mikroregiony nejen okresu Olomouc, ale i celého Olomouckého kraje.

Obr. 3: Mikroregion Uničovsko⁸

⁷ Pramen: GH Konsult o.p.s.: Strategický plán rozvoje mikroregionu Uničovsko. Olomouc 2006. s. 4.

⁸ Pramen: GH Konsult o.p.s.: Strategický plán rozvoje mikroregionu Uničovsko. Olomouc 2006. s. 8.

3. HISTORICKO-SPRÁVNÍ VÝVOJ

Historie Uničova

Dějiny nejstaršího osídlení Uničova sahají až hluboko do doby kamenné. Archeologické nálezy keramických nádob, například páskové a malované keramiky z Brníčka, Dolní Sukolomi a Želechovic, později také keramiky nálevkovitých a zvoncovitých pohárů, se vyznačují typickou výzdobou a tvarem. V okolí Uničova byly objeveny také pazourkové nástroje, jejichž způsob opracování je podobný jako u nálezů v Předmostí a v Mladči. Oblast Uničova byla osídlena i v následující době bronzové, z níž pocházejí ucelená pohřebiště lužického lidu. Na pohřebištích byly vedle uren nalezeny i kultovní nádoby, výzbroj a ženské šperky.

Četné důkazy osídlené oblasti pocházejí i z doby železné, z halštatského i laténského období. Z doby, kdy při výrobě zbraní a nástrojů byl bronz nahrazen železem, jsou z území Uničova známy artefakty dokládající nejen rozsah osídlení, ale i kontakty s řemeslnickou velmi vyspělou keltskou civilizací, jež se věnovala také obchodu a rýžování zlata. V oblasti Brníčka byly též objeveny římské mince císaře Claudia z 1. století a Valentina ze 4. století.

Z doby slovanského osídlování, jež začíná na přelomu 5. a 6. století, kdy Uničov patří k území kmene tradicí označovaného Hanáci, pocházejí tři hradiště: u Hradce, Mostkova a vodní hradiště v Uničově. Na území dnešního města stálo rovinné vodní hradisko okrouhlého půdorysu, jež mělo o polovinu menší rozlohu než dnešní plocha vnitřního města. Blízká ložiska železné rudy vedla k rozvoji metalurgické výroby. Z 8. a 9. století pocházejí pece na tavení železa nalezené u Dolní Sukolomi, Brníčka a Želechovic, Želechovický nález tavicích pecí patří mezi nejvýznamnější památky této oblasti.

V 9. století se Uničovsko pravděpodobně stalo součástí jádra Velkomoravské říše. Po jejím rozpadu bylo toto území, stejně jako většina Moravy, přičleněno ke vznikajícímu českému státu. Na přelomu 10. a 11. století se Morava ocitla v rukou polského panovníka Boleslava Chrabrého, ale kníže Oldřich ji opět připojil k Čechům. V 12. století existovala na území dnešního města slovanská osada, latinsky označovaná jako Vnislov či Vnichov, česky Unišov. Název osady byl odvozen patrně od jména jeho zakladatele, jenž se nazýval Unik.⁹

Dějiny Uničova jako města byly započaty roku 1213. Na počátku 13. století začali na území českého státu přicházet noví obyvatelé – kolonisté zejména z německé oblasti. Většina z nich přicházela na pozvání feudálních majitelů nevyužitých půdy, aby si zde založili nové osady a našli nový domov. Tou dobou byla Morava spravována markrabím Vladislavem Jindřichem I., který dal podnět k založení města Uničova. Učinil tak jako králův moravský zástupce, Uničov byl od samého počátku městem královským. Markrabí uzavřel smlouvu se zástupcem německých kolonialistů Theodorichem, aby jako tzv. lokátor vytyčil na propůjčené půdě poblíž brodu přes řeku Oskavu budoucí město, vyznačil náměstí a vyměřil pozemky na budování domů.

Theodorich se stal prvním uničovským fojtem čili rychtářem. Tato funkce mu byla dána dědičně. Theoderichovo jméno dodnes nese obec Dětrichov nedaleko Uničova, jež uničovský rychtář pravděpodobně též založil. K městu tehdy patřil obvod zahrnující již existující vesnice Medlov a Střelice, k nimž později přibýly nově založené osady, již zmíněný Dětrichov, Benkov a Renoty. S městem splynula i původní osada Uničov. Její název se zachoval v lidovém podvědomí i v následujících stoletích, avšak stále více jej překrývalo jméno, jež městu dali němečtí zakladatelé a to Nové město, neboli Neustadt. V historických pramenech jej nalezneme i pod názvy Nova Civitas, Neunstadt, Newnstedtlein a od roku 1601 jako Mahrish Neustadt. Němečtí kolonisté se zcela přirozeně stali v nově založeném městě

---

⁹ Langer, A., Horák, J., kol.: Tak krásný je Uničov, s. 18-21.

rozhodující společenskou vrstvou. Obývali vnitřní město a jejich rodiny náležely k movitějším. Měli zásadní podíl na samotné existenci města, a proto se i jeho správa ocitla v jejich rukou. České obyvatelstvo bylo ve městě a v okolí též silně zastoupeno, avšak jeho hospodářský a politický význam byl menší.

Po smrti Vladislava Jindřicha I. bylo třeba znovu stvrdit původní zakladatelskou smlouvu. Potvrzení se událo písemně roku 1223 listinou krále Přemysla Otakara I. V latinském dokumentu, jenž je první městskou listinou v historii našeho státu, král potvrdil dříve dané výsady a některé body ještě upřesnil. Královská města měla mezi ostatními městy zvláštní postavení a panovníci jim věnovali soustavnou pozornost. Uničov byl královským městem až do roku 1850, pouze v letech 1622–1633 byl dán do poddanství rodu Lichtenštejnů a to za trest. Jako královské město podléhal Uničov přímo králi, vnitřní spory a přestupky rozsuzoval městský soud včele s fojtem a v dalších záležitostech se obyvatelé řídily magdeburským městským právem. Už při založení města Přemyslovci zjevně předpokládali, že se Uničov stane důležitým centrem severozápadní Moravy, čemuž odpovídalo například velkoryse vyměřené náměstí. Předpokládaný význam města měl být v zamýšlené těžbě stříbra a železné rudy. Podle listiny z roku 1234 měli těžaři sídlit v Uničově, kontrolovat hornictví od horního toku Moravy až po řeku Bystřici a vytěžené kovy svážet přímo do města. Tato ustanovení jsou prvním dokladem horního práva v naší zemi. Očekávání jež stát do Uničova vkládal, se však zcela nenaplnila. Ložiska rud nebyla dosti vydatná a pozornost panovníků se proto soustředila na výnosnější lokality a to třeba na Jihlavu či Kutnou Horu. Panovník měl samozřejmě i dále zájem na jeho ekonomické prosperitě. Příjmy plynoucí z poplatků obyvatel byly důležitou součástí státního rozpočtu. Pro ekonomiku města měla velký význam městská práva, tj. výsady udělené panovníkem. Vedle výsad hospodářského rázu získal Uničov také další práva, například také právo hrdelní.¹⁰

Ve 13. a 14. století patřil Uničov mezi nejvýznamnější moravská města. Plynuły do něj nemalé příjmy z rozvinutého obchodu, v okolí se pozvolna začínalo s těžbou rud. Podobných měst však bylo v oblasti několik a zejména Olomouc jako zemské hlavní město představovala pro Uničov velmi vážnou konkurenci. Když později Olomouc získala funkci vrchní odvolací soudní stolice, zařadil se Uničov mezi méně významná města typu Šternberka a Litovle. Zatím však město díky obchodu a řemeslům vzkvétalo. V polovině 14. století uzavřel Uničov s městy Olomoucí a Litovlí pakt o vzájemné pomoci. Členové tohoto trojměstí měli společně prosazovat právo a dbát na bezpečnost v celé oblasti a v případě potřeby si pomoci i vojensky. V dobách husitských válek dokázala tato unie postavit vojsko o síle až čtyř tisíc mužů. Dohoda mezi městy platila téměř sto let.

I když v Uničově měly už od jeho založení vliv rody německých kolonistů, počet Čechů i jejich význam v životě města se postupně zvyšoval. Někteří němečtí obyvatelé se vystěhovali do Olomouce a Litovle a jejich místa začali vyplňovat čeští přistěhovalci z okolí. Převážně tedy německý národnostní charakter města se začal velmi rychle proměňovat po vzplanutí husitské revoluce. Také v Uničově se ve dvacátých letech 15. století střetli husitští kališníci s katolíky. Ke kalichu se hlásilo zejména slovanské obyvatelstvo, zatímco katolicismus vyznávali především Němci. Roku 1421 dal král Zikmund Lucemburský město do podřízenosti olomouckému biskupovi Janu Železnému, aby je učinil oporou katolické strany. Již následujícího roku však Uničov obsadilo vojsko litovelského knížete Zikmunda Korybutoviče, jehož husité zamýšleli učinit novým panovníkem. Korybut ustanovil vojenským velitel města hejtmana Soběslava Puchalu, ten zlikvidoval německou správu Uničova a ve farním kostele zavedl přijímání pod obojí způsob. Město se počestilo a na několik let se stalo jednou z významných bašt husitství na Moravě. Tato situace však trvala jen krátce. Někdy mezi roky 1427–1430 město přešlo do rukou markrabího Albrechta,

¹⁰ Langer, A., Horák, J., kol.: Tak krásný je Uničov, s. 22-25.

spojence Zikmunda Lucemburského. Albrecht dal problematické město vojensky obsadit v září roku 1436. Vliv německých katolíků ve městě začal opětovně posilovat, a tak již roku 1432 Uničov, po boku Litovle a Olomouce, vojensky zaútočili na husitský Šternberk. O pět let se trojměstí znovu spojilo, když Litovel obsadili táborité vedení hejtmanem Pardusem z Horky a Uničov spolu s Olomoucí jí přispěchali na pomoc a během krátkého boje byla Litovel od husitských vojáků osvobozená. Soupeření mezi Čechy a Němci, utrakvisty a katolíky pokračovalo i po skončení husitských bojů. Na správě města se střídavě podílely obě národnosti, v městské radě měli převahu spíše němečtí katolíci. Ani po zvolení nového krále Jiřího z Poděbrad se situace hned nevyjasnila. Teprve roku 1467 došlo k rozhodujícímu zlomu, král byl dán do papežské klatby a Uničov se tehdy postavil na jeho stranu. Tento krok se promítl i do vnitřních záležitostí města. Z nastalého národnostního sváru vyšli vítězně čeští měšťané, kteří z města vypudili německé sympatizanty Jiříkova odpůrce, uherského krále Matyáše Korvína, a majetek vyhnaných Němců zabavili. V roce 1468 musel město vzdorovat Korvínovým křížákům, ubránilo se a tím si vysloužilo královo uznání. Jiří z Poděbrad město osobně navštívil ve dnech 31. března – 1. dubna 1469, aby měšťany odměnil za prokázanou věrnost a upevnil jejich českou správu. Král udělil městu 4. dubna velké privilegium a v něm stanovil, že Uničov navždy zůstane královským městem a majetek vyhnaných Němců případně městu samotnému. Mimoto mohlo město od nynějška používat červenou pečeť, což byla výsada královské kanceláře a vyšších vrstev. Za svou podporu husitského krále si město vysloužilo papežskou klatbu trvající až do roku 1515.¹¹

Po smrti Jiřího z Poděbrad se stal novým českým králem Vladislavem Jagellonským, který roku 1479 podstoupil Moravu společně se Slezskem a Lužicemi uherskému králi Matyáši Korvínovi. Ten přijal Uničov do poddanství 25. července 1479, přičemž městu velkoryse prominul jeho vzpurnou minulost, kdy proti němu bojovalo na straně Jiřího z Poděbrad, a dokonce mu potvrdil všechna předchozí práva a stanovy. Po skončení husitských bojů nastala pro město doba hospodářského rozkvětu. Nebývalou měrou se začala rozvíjet místní řemeslná výroba a ve městě vznikly i první cechy. Do konce 16. století Uničovští k dosavadním vesnicím přikoupili Horní Sukolom, Německou Libinu, Loštice a Rudu. Léta prosperity přerušily pouze tři větší požáry v letech 1522, 1531 a 1594 a morová epidemie v roce 1585. Rozvoj ekonomiky města pak zastavila až třicetiletá válka, která se stala prvotní příčinou úpadku významu Uničova v následujících desetiletích.¹²

V 16. století došlo na Moravě k vytvoření systému krajů. V roce 1527 byla země Moravská rozdělena na čtyři kraje (Olomoucký, Brněnský, Hradištský a Novojičínský kraj). Jednotlivé kraje vznikly především jako obrana před postupující tureckou expanzí. Uničovské panství spadalo pod kraj Olomoucký.

Za to, že se Uničov účastnilo stavovského povstání, mu byla opětovně roku 1622 odňata práva královského města a do svého vlastnictví jej jako léno od panovníka převzal pán úsovského hradu Karel z Lichtenštejna. Toto poddanství trvalo deset let. Roku 1629 se měšťané proti trestu odvolali a požádali o nové přešetření. Královská kancelář záležitost prozkoumala a roku 1632 bylo město od rozsudku osvobozeno. Císař Ferdinand II. městu tehdy potvrdil zase i dřívější privilegia, ovšem s tím, že se budou vztahovat jen na katolíky, kteří jediní se nadále budou moci stávat uničovskými měšťany. V této době na město dolehla tíže třicetileté války. Lichtenštejnové jako dočasní majitelé o město vůbec nedbali, a to tak chátralo. Roku 1642 vtrhlo na Moravu švédské vojsko vedené Lenartem Torstenssonem. Olomouc dobylo 14. června, Litovel a Mohelnici krátce poté. Uničovští měšťané se hrdinně bránili, švédské přesile podlehl až po šestidenních bojích 18. června. Další rána postihla Uničov 2. června 1643, kdy velký požár zničil většinu města i s předměstím. Švédové zůstali

¹¹ Langer, A., Horák, J., kol.: Tak krásný je Uničov, s. 22-25.

¹² Langer, A., Horák, J., kol.: Tak krásný je Uničov, s. 30-31.

v Uničově až do konce války a odešli teprve roku 1650, když byla naplněna ujednání vestfálského míru.¹³

V roce 1659 nastala změna v krajském zřízení. Počet krajů se rozrostl ze čtyř na pět. Novojičínský kraj byl zrušen a naopak vznikl kraj Jihlavský a Znojemský.

Následky švédské okupace a požáru pociťovalo město ještě dlouhá léta. Počet obyvatel snížený válečnými útrapami na 800–900 osob sice po válce začal vzrůstat, ale městu zůstávalo z velké části v ruinách. Až na počátku 18. století město částečně obnovilo svou původní tvář i velikost. Správa města byla tehdy ještě v rukou Čechů, ovšem podíl německého obyvatelstva již výrazně narůstal. Na českém obyvatelstvu se silně podepsala morová rána roku 1679. Úbytek obyvatelstva vyrovnávali v dalších letech přistěhovalci zejména z německých oblastí.

Na přelomu 17. a 18. století se i správa města vrátila do rukou Němců. Poslední český psanou listinu potvrzující městská privilegia vydal městu roku 1702 císař Leopold I., další listiny již byly psány německy. Na poněmčení městské správy měl významný podíl tehdejší císařský rychtář Ferdinand Ignác Doleator, jenž svůj úřad vykonával ve letech 1684–1726. Někdejší sláva města byla nenávratně pryč. V poslední čtvrtině 17. století sice ve městě nějakou dobu působil královský tribunál a byli zde zemské desky, ovšem praktický účinek na povznesení města tato okolnost neměla. Obchod stagnoval, hospodářské potíže město řešilo rozprodáváním majetku. Negativní dopad mělo i obsazení města rabujícími pruským vojskem v roce 1741 během první slezské války a v období sedmileté války roku 1758, kdy se prý s vojáky ve městě objevila i cholera. Ekonomicky se město propadlo mezi desítky podobných druhořadých měst.

V polovině 18. století zde působilo 13. cechů se 110 mistry, 22 tovaryši a 10 učni. Nejstarší byl cech krejčovský, zmiňovaný již v roce 1494, mezi významnější patřil také cech pekařský, ševcovský, tesařský, zednický a soukenický. Cechovní systém se však v polovině 18. století již stává hospodářsky zastaralým. Nejvýrazněji se cechovní omezení projevovalo v textilní výrobě. Nad dřívějším plátenictvím a soukenictvím začalo tehdy převažovat tkalcovství zpracovávající bavlnu a právě textilní obor poskytl městu šanci k dalšímu rozvoji směřujícímu k podpoře vznikající manufakturní výroby. V roce 1767 vznikla ve městě plně textilní manufaktura na zpracování vlny, která se časem stala jednou z nejvýznamnějších v monarchii. Ve městě probíhala také výroba piva a jedním z důležitých podniků byla též barvírna a tiskárna kartonů Eduarda Jerzabka, vyrábějící modrotisky, napodobující vzory ze středomoravských lidových krojů, pro domácí a také zahraniční trh. V roce 1850 se uzavírá historie Uničova jako královského města. Rozsáhlé a hluboké změny vyvolané revolučním rokem 1848 znamenaly pro město odnětí královských privilegií a další provincionalizaci.¹⁴

Tento rok přinesl také základní změny ve struktuře i činnosti rakouské správy. Byla zavedena samospráva a správa patrimoniální (vrchnostenská) byla zrušena a nahrazena správou státní (zeměpanskou). Od 1.1. 1850 vstupuje tedy v platnost reforma, která převádí veřejnou správu na stát. Během reformy došlo ke zrušení patrimonií, reorganizaci krajů a k vytvoření nového systému okresních úřadů. Při stanovování okresních úřadů byl kladen důraz na to, aby soudnictví bylo odděleno od politické správy, proto byl každý politický okres rozdělen na několik menších soudních okresů. Nově vzniklé okresní úřady převzaly správní agendu někdejších patrimonií a z části někdejších krajských úřadů. Na Moravě byl počet krajů redukován na dva, a to na Brněnský, Olomoucký a jako územní jednotka vzniklo dvacet pět politických okresů. V sídle každého politického okresu bylo vytvořeno okresní hejtmanství, které bylo na Moravě podřízeno krajským vládám v Olomouci a v Brně. A tyto krajské vlády pak podléhaly Moravskému místodržitelství v Brně. Okresní soudy začaly působit 1. 7.1850. Uničov se stal sídlem soudního okresu a společně se soudním okresem Šternberk tvořili

¹³ Langer, A., Horák, J., kol.: Tak krásný je Uničov, s. 32-33.

¹⁴ Langer, A., Horák, J., kol.: Tak krásný je Uničov, s. 34-36.

politický okres Šternberk a oba pak byli součástí Olomouckého kraje.¹⁵ Do roku 1909 však město spadalo pod litovelský politický okres, až poté si obyvatelé téměř zcela německého Uničova vymohli přesun do okresu šternberského. Uničovský soudní okres zahrnoval 35 obcí.

Hospodářský i politický význam Uničova byl v rámci monarchie nepatrný, a proto bývalé královské město nebylo zařazeno mezi města se zvláštním statutem. V letech 1848 – 1850 byly z uničovského poddanství propuštěny obce Dětrichov, Libina, Nová Dědina, Renoty, Ruda, Střelice a městečko Loštice.¹⁶

Už 12. 5. 1855 byla státní správa opět revidována. Počet moravských krajů se rozrostl ze dvou na šest, z Olomouckého a Brněnského dále ještě na Uherskohradištský, Jihlavský, Novojičínský a Znojemský kraj. Ke změnám došlo také na okresní úrovni, kde byla sloučena správa politická a soudní v jeden smíšený okresní úřad, který spravoval menší obvod než dosavadní politické okresy. Místo 25 politických okresů bylo na Moravě zřízeno 76 smíšených okresních úřadů.

V roce 1868 byla uzákoněna trojinstančnost státní správy (okres, země, stát). Bylo opět obnoveno oddělení politické správy od správy soudní. Stávající smíšené úřady byly tímto zrušeny a byla znovu ustavena okresní hejtmanství. V souvislosti s reorganizací politické správy došlo k osamostatnění okresních soudů, které začaly působit v původních soudních okresech. Tato reforma měla již dlouhodobý charakter. Na Moravě bylo vytvořeno 30 okresů, s rostoucím počtem obyvatel, rostl také počet politických okresů.¹⁷

Ve 40. letech 18. století byl Uničov stále ještě převážně zemědělským městem, v němž se jen pomalu rozvíjela průmyslová výroba. Dřívější těžba železné rudy na Uničovsku už jen skomírala, až byla v osmdesátých letech zcela zastavena. Významným podnikem vzniklým v této době byl cukrovar K. V. Fleischmanna založený roku 1850. Fleischmann koupil pro zřízení cukrovaru budovy bývalé vinařské manufaktury a vedle cukru a lihu produkoval ve svém podniku také droždí a slad. Dalším prosperujícím podnikem se stala továrna na výrobu hedvábného zboží J. Gebla. V roce 1900 fungovalo ve městě celkem šest továren. Jistou proslulost získala v letech 1874–1940 firma Thondel, jež vyráběla věžní hodiny. Z její dílny pocházely i tehdejší hodiny na uničovské radnici. Ve výčtu nelze zapomenout ani na známou varhanářskou firmu bratří Braunerů.

Do města postupně přicházely vymoženosti moderní civilizace. Roku 1852 byla nedaleko místního hřbitova zařízena městská nemocnice, v roce 1869 byl uveden do provozu telegrafní úřad, v roce 1872 vyrostl na náměstí městský hotel, o rok později byla do Uničova přivedena železnice a zároveň zde vznikl poštovní úřad, od roku 1902 sloužily obyvatelům první telefony a také nová městská nemocnice, jež nahradila svou již nevyhovující předchůdkyni. V roce 1910 začala fungovat městská plynárna a o dva roky později vyjela z Uničova první autobusová linka do Mohelnice. Intenzivní rozvoj zaznamenalo uničovské školství, jazykově samozřejmě německé. V roce 1853 vznikla hlavní škola a dívčí škola, v roce 1875 obecné školy chlapecká a dívčí a od roku 1870 bylo v Uničově reálné gymnázium, nejprve pouze nižší a od roku 1894 i vyšší. Pozvolný běh života venkovského městečka přerušila roku 1914 první světová válka. Města se boje sice bezprostředně nedotkly, ale obyvatelé citelně vnímali klesající životní úroveň i válečné ztráty na životech.¹⁸

V roce 1918 nově vzniklá Československá republika přejala celý právní řád a správní systém bývalé monarchie. Okresní hejtmanství byla v této době přejmenována na okresní správy politické, v jejichž čele byli okresní hejtmani. Místodržitelství byla přejmenována na zemské správy politické v čele s prezidenty.¹⁹

¹⁵ Bartoš, J., Schulz, J., Trapl, M.: Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848 – 1960, s. 125-134.

¹⁶ Langer, A., Horák, J., kol.: Tak krásný je Uničov, s. 36-37.

¹⁷ Bartoš, J., Schulz, J., Trapl, M.: Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848 – 1960, s. 105.

¹⁸ Langer, A., Horák, J., kol.: Tak krásný je Uničov, s. 38–43.

¹⁹ Bartoš, J., Schulz, J., Trapl, M.: Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848 – 1960, s. 126.

V roce 1928 vstoupil v českých zemích v platnost nový zákon o organizaci politické správy. Politickými úřady se v první instanci staly okresními, ve druhé zemské úřady. Zemský úřad pro zemi Moravskoslezskou byl zřízen v Brně.²⁰

Program připojení Sudet k Velkoněmecké říši našel v Uničově značné sympatie. Zatímco v únoru 1938 měla uničovská skupina SdP 700 členů, 24. dubna jich bylo už 1 121. Všichni čeští občané byli pod neustálou kontrolou, byla od nich vedena dokonce i kartotéka. Ani částečná mobilizace československého vojska 21. května 1938 vývoj nezvrátila. Státní moc nedokázala klíčovému nacismu nějak vzdorovat. Za této obtížné situace proběhly 12. června 1938 obecní volby. Při předvolební kampani město navštívil i samotný Henlein. Výsledky potvrdily očekávání, češi získali pouhé tři mandáty, zatímco Němci 27. Nejvíce hlasů obdržela SdP a to 2 394. Volební vítězství Němce povzbudilo a třenice mezi německou většinou a českou menšinou nabývaly na intenzitě. V rozjitřené situaci vláda Henleinovu stranu zakázala a její aktivisté se ukryli za hranicemi. S otevřeným nátlakem na odstoupení Sudet nyní přišel sám Adolf Hitler. Na něj odpověděla nová úřednická vláda generála Syrového všeobecnou mobilizací 23. září. Účastníci Mnichovské konference se 29. září rozhodli, že ČSR musí odstoupit Hitlerovi značnou část svého pohraničního území. Tzv. osvobozování Sudet německým vojskem začalo hned 1. října, všechna čtyři okupační pásma byla obsazena během sedmi dnů. Hitlerovi to bylo ale málo. Státy zúčastněné na Mnichovské konferenci proto dodatečně vymezily ještě páté pásmo a jeho součástí byl i Uničov. Do města začalo přicházet, často bez majetku, stále více uprchlíků z Krnovska a Šumperska.. Uničovští Češi prožívali stejně kruté chvíle jako čeští obyvatelé desítky dalších sudetských měst.

V roce 1939 žilo ve městě podle údajů německých úřadů 68 Čechů. Z toho lze usoudit, že tehdy z Uničova uprchlo více než 500 osob české národnosti. Masovou akcí, která měla demonstrovat vůli obyvatel zabraného území, se staly doplňovací volby do říšského sněmu. O volby tu však v pravém slova smyslu vůbec nešlo. Noví občané Říše měli v podstatě tímto hlasováním pouze stvrdit, že souhlasí se vším, co se v Sudetech po Mnichovu událo. Z hlasování byli vyřazeni Židé, antifašisté a podstatná část Čechů. S budoucností v hitlerovské Říši vyslovilo tenkrát svůj souhlas v celých Sudetech 2 496 000 osob, tedy 98,9 % voličů. Hranice druhé republiky ležela jen kousek za městem, dřevěné domky celnic stály u cest vedoucích do obcí Střelice a Želechovice. Hraniční linie zůstala zachována i po okupaci zbytku českých zemí 16. března 1939. Nadšení uničovských Němců z návratu do náruče vlasti nemělo dlouhého trvání. Obyvatelé se museli podřídit potřebám Říše se všemi důsledky. Sliby o blahobytu se rozplynuly a na obyvatele plně dolehly válečné strasti, životní úroveň znatelně poklesla, přidělový systém se rozhodně nedal srovnat s poměry za první republiky.²¹

Okupující Německo vydalo výnos o zřízení protektorátu Čechy a Morava. Začala existovat protektorátní autonomní a říšská správa. Postupně začala říšská správa zatlačovat tu autonomní a omezovat její kompetence až byla během roku 1941 autonomní správa úplně zrušena. V rámci říšské správy na území protektorátu bylo vytvořeno 19 oberlandrátů. Později byla pravomoc oberlandrátů přenesena na protektorátní úřady a správa protektorátní se tak přeměnila na správu říšskou.²²

Konec války se stal pro uničovské Němce tragédií. 6. května 1945 byl Uničov osvobozen vojáky 4. ukrajinského frontu Rudé armády pod velením nadporučíka Maximova.²³ Správu města převzal krátce po osvobození do svých rukou Revoluční národní výbor v Uničově, jehož předsedou se stal Antonín Stenický. Výbor nahradila 7. července 1945 pětičlenná místní správní komise. Komise řídila město až do voleb v roce 1946, kdy

²⁰ Bartoš, J., Schulz, J., Trapl, M.: Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848 – 1960, s. 126.

²¹ Langer, A., Horák, J., kol.: Tak krásný je Uničov, s. 52-57.

²² Kocích, M.: Vývoj veřejné správy v českých zemích do roku 1960, s. 145.

²³ Langer, A., Horák, J., kol.: Tak krásný je Uničov, s. 57.

městská správa přešla na tříčlenný národní výbor složený ze dvanácti komunistů, deseti národních socialistů, pěti sociálních demokratů a tři lidovců. Situace ve městě se postupně ustalovala. Ještě během roku 1945 se začala proměňovat skladba obyvatel. Část Němců opustila město ještě před zahájením organizovaného odsunu a do Uničova se naopak vraceli Mnichovem vyhnání Češi. Vedle Čechů do města přibyli též repatrianti z ruské Volyně. Odsun obyvatel německé národnosti schválený Postupimskou konferencí byl dokončen v roce 1946. Tisíce sudetských Němců musely nedobrovolně opustit kraj, jenž byl na dlouhá léta jejich domovem. Z Uničova bylo celkem odsunuto 2 736 osob německé národnosti, ve městě jich zůstalo jen 213. Počet Čechů se do konce roku 1946 zvýšil na 2 468.

Poválečná obnova s sebou nesla i rekonstrukci školství, zdravotnictví a kulturního života. Ještě v roce 1945 začala fungovat obecná škola a měšťanka, dále reálné gymnázium, obchodní škola, zimní rolnická škola, mateřská škola a také hudební škola. Komunistický převrat v únoru roku 1948 proběhl v Uničově podle stejného scénáře jako prakticky v celé republice. O poúnorových čistkách v Uničově se mnoho dokladů v archivech nedochovalo. Na vedoucí místa ve všech sférách usedli osoby delegované ROH a jinými celostátními organizacemi spolupracujícími s KSČ. O Uničovu se v následujících desetiletích často mluvilo jako o dítěti Února. Únorové změny měly pro město dalekosáhlý význam, především v tom, že svými důsledky docílily přeměny ospalého zemědělského městečka druhého řádu v dynamicky rostoucí průmyslové město.

13. září 1948 začal v blízkosti města vyrůstat velký průmyslový podnik, pobočka plzeňských Škodových závodů. Kvůli továrně přicházeli do města stovky nových obyvatel, mnozí z nich přímo z Plzně. Prudký nárůst počtu obyvatel znamenal větší potřebu bytů, obchodů, nutnost nových jeslí a školek, byla vybudována i nová velká škola. Uničov se během následujících let symbioticky propojil s továrnou, v níž naprostá většina uničovských občanů našla své zaměstnání a především díky které město získalo svou moderní podobu.²⁴

V zemi dochází k dalším významným změnám správy, které se váží na rok 1949. V ústavě z 9. května 1948 je obsažena nová organizace správy. Dochází k odstranění starých historických zemských celků a jako nová administrativní jednotka jsou ustanoveny plošně menší kraje. Hlavními motivy reorganizace byly politickomocenské potřeby. Rozlohou menší správní celky měly sloužit jako opěrné nové komunistické moci a měly státní správu přiblížit, co nejvíce samotným občanům. Dnem 1.1. 1949 pak dochází k samotné realizaci reformy veřejné správy. Dochází ke zřízení nových krajů. V českých zemích bylo zřízeno celkem třináct. Konkrétně na Moravě to byly Ostravský, Gottwaldovský, Olomoucký, Brněnský a Jihlavský. Dosavadní dvojznačnost okresů byla zrušena.²⁵

V roce 1960 proběhla jedna z posledních změn v organizaci státní správy. Změny jsou charakteristické redukcí krajů, v Čechách a na Moravě z třinácti na sedm, logicky tak došlo k jejich plošnému zvětšení. Změny byly motivovány zejména mocensko – ekonomicky a potřebou centrálního řízení státu z Prahy. Od 1. července tedy začíná fungovat sedm krajských národních výborů. Na Moravě se jedná o dva obrovské kraje a to Severomoravský a Jihomoravský.²⁶ Události roku 1968 se života města dotkly jen nakrátko. Společenská atmosféra i veřejný život se před srpnem znatelně proměnily. Srpnová okupace vojsk Varšavské smlouvy byla i pro Uničov velkým překvapením. Další srpnové dny se nesly ve znamení drobných protestů a protiokupačních prohlášení městských orgánů i samotných občanů. Započaly také časté stávky a roznos úderných letáků poukazující na okupaci. Vše bylo ale marné, rozhodnutí o osudu celé republiky padlo totiž jinde a všem bylo jasné, že se svobodou se budou muset na dlouhý čas rozloučit.

²⁴ Langer, A., Horák, J., kol.: Tak krásný je Uničov, s. 58-62.

²⁵ Kocích, M.: Vývoj veřejné správy v českých zemích do roku 1960, s. 127.

²⁶ Kocích, M.: Vývoj veřejné správy v českých zemích do roku 1960, s. 137.

Systematické budování Uničova pokračovalo i v letech normalizace. V roce 1977 bylo město postupně rozšířeno o devět integrovaných obcí: Brníčko, Dolní Sukolom, Horní Sukolom, Želechovice, Novou Dědinu, Střelice, Benkov, Renoty a Dětrichov. Listopadová revoluce roku 1989 proběhla v Uničově opravdu sametově. Komunistická strana po určitém čase vyslyšela mínění obyvatel a po volbách roku 1990 opustila své dosavadní posty. I v Uničově se tak ujali řízení města demokraticky zvolení zástupci.²⁷

Změna politického režimu přinesla mimo jiné také reformu státní správy, která byla ustanovena ve dvou etapách. První z etap proběhla v letech 1990–2001. Nejdříve došlo ke zrušení krajských národních výborů a k vytvoření pověřených obecních úřadů. Pověřené obecní úřady byly vytvořeny nařízením vlády ze dne 24. 11. 1990 a to v počtu 365. Během následujících let se jejich počet měnil a v roce 2003 činil 389. První etapy reformy státní správy vyvrcholila 1.1. 2001, kdy zahájilo činnost 14 nově vzniklých krajů, které vznikly poskládáním z okresů vytvořených v roce 1960. Druhá etapa spočívá ve zrušení okresních úřadů a jejich nahrazení novými správními obvody, obcemi s rozšířenou působností a to s účinností od 1.1. 2003. Obce s rozšířenou působností, kterých bylo vytvořeno 205, převzaly většinu agendy zrušených okresních úřadů a jejich kompetencí je výkon státní správy v přenesené působnosti ve svém správním obvodu. Do správního obvodu obce s rozšířenou působností spadá vždy jedna nebo více obcí s pověřeným obecním úřadem.

Od 1.1. 2003 se Uničov stal obcí s rozšířenou působností (ORP), do které spadá devět obcí: Dlouhá Loučka, Lipina, Medlov, Nová Hradečná, Paseka, Šumvald, Troubelice, Újezd a Želechovice.²⁸

Historie místních částí města Uničova

Město se dělí na 9 částí, vedle vlastního Uničova jde o 8 místních částí připojených k Uničovu po roce 1960 a to Horní Sukolom, Dolní Sukolom, Brníčko, Nová Dědina, Benkov, Střelice, Renoty a Dětrichov. Do roku 1848 náležely tyto osady k pěti panstvím. K uničovskému panství patřily Střelice, Renoty, Dětrichov a Nová Dědina. K úsovskému panství náležel Benkov, k sovinskému Dolní a Horní Sukolom. Brníčko bylo rozděleno mezi panství šternberské a litovelské.

První obcí, která byla sloučena s Uničovem již v roce 1960, je Brníčko (něm. Pirnik). Do roku 1848 se dělila na část patřící šternberským lichtenštejnům a část patřící klášteru a špitálu sv. Ducha v Litovli. Za třicetileté války sdílela obec trpké osudy Uničova a po ní zde převládlo německé obyvatelstvo. Příslušnost největší integrované obce Střelice (něm. Strelitz) k Uničovu je patrná již z listiny markraběte Přemysla z roku 1234. Národnostně byla obec vždy česká. Od roku 1912 byla obec připojena k litovelskému okresu, ale byla vždy oporou uničovské české menšiny. 9. října 1938 byly Střelice spolu s většinou Uničova zabrány německým vojskem. Den osvobození připadl na 9. května 1945. Obec Renoty (něm. Einoth) je integrována k Uničovu roku 1976. Založena byla ve 13. století a zmiňuje se o ní uničovská listina z roku 1327. Od nepaměti obec patřila k uničovskému panství. Již v roce 1788 byla v obci zřízena farní škola. I obec Dětrichov (něm. Dittersdorf) vznikla společně s Uničovem. První zmínka o obci je v městské litovelské knize z roku 1396. Uničov získal Dětrichov roku 1590 výměnou za Horní Sukolom. Ves bývala vždy výrazně německá. K Uničovu byla připojena i obec Benkov (něm. Pinke), která byla od roku 1960 osadou Střelice. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1343. Od roku 1472 měla obec svou vlastní školu. Na benkovském kopci Křibu se ještě na konci 19. století dobývala železná ruda. Nová Dědina (něm. Schroffelsdorf) je nejmladší vesnicí v okolí, vznikla severně od města v rámci tzv. raarabizace roku 1779 na pozemcích uničovského dvora a rybníka. Dolní Sukolom (něm.

²⁷ Langer, A., Horák, J., kol.: Tak krásný je Uničov, s. 62-68.

²⁸ Pramen: Správní obvody obcí s rozšířenou působností [online]. Aktualizováno C2003, [cit. 2008-01-29]. <http://www.epusa.cz/index.php?platnost_k=0&sessID=0&jazyk=cz&kraj=124>

Salbnus) byla připojena k Uničovu v roce 1971. V minulosti patřila nejprve olomoucké kapitule a od roku 1636 řádu německých rytířů, a tedy k sovinskému panství. Podle obecního zákona z roku 1849 měly obce Horní a Dolní Sukolom do roku 1869 společnou správu a do roku 1896 dokonce i společnou školu. Horní Sukolom (něm. Aichen) byla od roku 1960 spojená s Novou Dědinou a obě obce byly roku 1975 společně připojeny k Uničovu. Od roku 1318 se ve vlastnictví obce vystřídal mnoho majitelů, mezi nimi i město Uničov a řád německých rytířů.²⁹

Historie ostatních obcí správního obvodu ORP Uničov

Dlouhá Loučka (něm. Langendorf) se nachází v severním výběžku Hané na křižovatce mezi městy Šternberk, Rýmařov a Uničov. Těsně za obcí je přírodní terén členitějším a zvedá se do strmých úbočí Nížkého Jeseníku. První doložená písemná zmínka o obci pochází již z počátku 13. století. V průběhu staletí byla obec v majetku významných šlechtických rodů, po dvě století patřila také řádu německých rytířů. Dokladem bohaté historie obce je gotický kostel sv. Bartoloměje s cenným kruhovým portálem a dále pak budova barokního zámku z roku 1709, vystavěná na místě středověké tvrze, zámek bohužel v roce 1985 vyhořel. Součástí zámeckého areálu je také krajinářský park s cennými dřevinami. Obec má dvě místní části Plinkout a Křivou.

Paseka (něm. Passek) vznikla jako zemědělská obec v blízkosti města Šternberka, byla založena pravděpodobně v druhé polovině 13. století v hustě zalesněné oblasti na okraji hlubokého žlebu, na území, které patřilo olomouckému biskupství. Původně vykácená mýtina s protékající říčkou (Teplička) se zanedlouho stala úrodným místem pro pěstování zemědělských plodin. Obec náležela k úsovskému panství a po bitvě na Bílé hoře také řádu německých rytířů. Do roku 1945 zde žilo převážně německé obyvatelstvo. K pamětihodnostem obce patří především barokní kostel sv. Kunhuty s původním románským jádrem a renesanční věží a dále sousoší svaté Trojice z poloviny 19. století. V Obci se dříve nacházelo plicní sanatorium, nyní je z něj vynikající rehabilitační středisko a léčebna dlouhodobě nemocných. Místní část obce je Pasecký Žleb a rekreační osada Karlov.

Újezd (něm. Augezd) je převážně zemědělská obec, ležící uprostřed úrodné rovinaté Hané jen několik kilometrů od města Uničova. První dochované prameny hovoří o slovanské osadě, která na tomto území vznikla pravděpodobně již ve 13. století. V pozdější době patřila obec převážně k panství šternberskému. Díky řadě zachovalých historických selských stavení patří obec Újezd s místními částmi Haukovice a Rybníček k jedinečným dokladům původního moravského urbanismu. K dalším významným památkám patří zejména barokní farní kostel sv. Jana Křtitele (původně z roku 1296).

Želechovice (něm. Zielchovitz) je obec s nejdelší historií v regionu najdete jen několik kilometrů na jih od města Uničova. S prvními stopami osídlení želechovického katastru se setkáváme již před více než sedmi tisíci lety. Na počátku mladší doby kamenné (tzv. neolitu) tu vznikaly malé osady prvních zemědělců. V období Velké Moravy zde bylo historicky první centrum železářské výroby na našem území. Nejstarší dochovaná zpráva o obci pochází z roku 1078, kdy Želechovice poprvé připomíná zakládací listina premonstrátského kláštera Hradiska v Olomouci. Bohatou historií obce dokládá ojedinělý soubor listin a kronik z období 15.–19. století. Obec získala také vzácné privilegium pečeti svoje listiny vlastní pečetí se zeleným voskem. Dominantou prostorné návsi je kaple sv. Cyrila a Metoděje.

Medlov (něm. Meedl) se nachází na výspě Hornomoravského úvalu mezi Uničovem a Úsovem. Její místní části - Hlivice, Králová a Zadní Újezd tvoří západní hranici mikroregionu Uničovsko. Poprvé se o obci zvané Medli píše již v roce 1131. V této době patřila k majetku

²⁹ Langer, A., Horák, J., kol.: Tak krásný je Uničov, s. 100-107.

Bartoš, J., Schulz, J., Trapl, M.: Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848 – 1960, s. 272-298.

olomouckého katedrálního kostela. Za vlády Jana Lucemburského byl Medlov zbaven povinnosti roboty a stal se součástí úsovského panství. V dalších stoletích se jeho majitelé stali představitelé významných moravských i českých šlechtických rodů. Roku 1873 byl Medlov povýšen na městečko. Vlastní pečeť s právem používat černý vosk měla obec již od roku 1502. K historickým pamětihodnostem Medlova bezesporu patří majestátní gotický kostel sv. Petra a Pavla s téměř 27 metrů vysokou renesanční věží.

Nová Hradečná (něm. Markersdorf) je podhorskou obcí, ležící na pomezí Úsovské vrchoviny, vznikla v roce 1960 spojením dvou původně samostatných vesnic - Hradečné a Hradce. Rozprostírá se v údolí kolem potoka Brabínku. Obci i širokému okolí od pradávna vévodí hora Bradlo, která je hlavním turistickým lákadlem tohoto kraje. Historie obou obcí sahá až hluboko do minulosti. Na skalním ostrohu při soutoku Oskavy s Brabínkem tu stávalo staroslovanské hradiště. První doložená písemná zpráva z poloviny 14. století potvrzuje existenci dvou slovanských osad, které náležely úsovskému panství. Původně česká ves se podobně jako další v tomto kraji nevyhnula poněmčování. K významným kulturním památkám obce patří zejména barokní kostel sv. Vavřince (z roku 1764) s ohradní zdí sousedního hřbitova. Místním unikátem je zachovalá barokní socha Jana Nepomuckého z roku 1719.

Šumvald (něm. Schonwald) starobylá obec s místní částí Břevenec, připomínaná ve starých kronikách již v roce 1287, leží asi 10 km na sever od města Uničova v rovinaté krajině Hornomoravského úvalu. Od severu je chráněna prvními výběžky Jeseníků, z jihu ji lemuje řeka Oskava se soustavou rybníků, které společně s nivou řeky tvoří významné biocentrum s hnízdištěm vodních i tažných ptáků. Nejvýznamnějším majitelem panství byl zřejmě Oneš z Čistého Slemene, zakladatel rodu pánů ze Šumvaldu, který byl komořím zemského soudu. Vzácnou kulturní památkou je původně gotický kostel sv. Mikuláše z poloviny 14. stol. s cennými barokními plastikami a malbami.

Troubelice (něm. Treublitz) se nachází na pomezí Úsovské vrchoviny v místě, kde protéká potok Selka a leží pahorek Vystřibro. Obec je vzdálená asi 8 km severně od města Uničova, vznikla pravděpodobně již ve 13. stol. jako jedna z nejstarších osad úsovského panství. Na počátku stávala v těchto místech malá tvrz se dvorem, později v okolí dvora a sousedního potoka začala postupně vznikat osada. Poprvé se starobylé jméno obce "villa Trúbelicz" (z lat.) objevuje v zástavní listině krále Jana Lucemburského z roku 1313. V roce 1960 byla s Troubelicemi sloučena obec Dědinka a Nová Hradečná a Lazce, v roce 1976 přibyla obec Pískov a v roce 1980 se staly Troubelice střediskovou obcí i pro obce Medlov, Králová, Hlívce a Zadní Újezd. Tato rozsáhlá integrace byla zrušena v roce 1991. Troubelicím zůstaly jen místní části Dědinka, Lazce a Pískov, které mají za sebou bohatou historii, jako panské dvory a statky byly založeny na přelomu 13. –14. stol.

Lipinka (něm. Lipnitz) je také podhorskou vesnicí, leží v severovýchodní části mikroregionu na pomezí Úsovské vrchoviny. Od severu je chráněna památnou horou Bradlo a Kočičí skálou, ze západu Ostrou horou a z jihu vrchem Skalka a lesem Kárníkem. První zmínka o malé osadě Lipinka, jejíž název byl odvozen od staročeského slova lípí (lipového porostu), pochází patrně z roku 1371. Osada byla součástí úsovského panství.³⁰

---

³⁰ Langer, A., Horák, J., kol.: Tak krásný je Uničov, s. 108-113.

Bartoš, J., Schulz, J., Trapl, M.: Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848 – 1960, s. 272-298.

Pramen: Mikroregion Uničovsko. Obce mikroregionu. [online]. C2006, Aktualizace není uvedena [cit. 2008-03-17]. <<http://www.mikroregion.unicovsko.cz/>>

1. PŘÍRODNÍ POTENCIÁL OBLASTI

Podle geomorfologického členění patří ORP Uničov do Hercynského systému, subsystému Hercynské pohoří, provincie Česká vysočina a provincie Západní Karpaty. Česká vysočina je zastoupena zejména hornatinami a vrchovinami, jež jsou součástí Krkonošsko-jesenické soustavy. Geologické podloží tvoří Český masív s velmi pestrá podobou, která byla formována během kadomského, variského a alpinského vrásnění. Západní Karpaty, reprezentované geomorfologickou soustavou Vněkarpatské sníženiny, jsou jednotkou mladší a začaly se formovat během alpinského vrásnění ve třetihorách. Skalní tvary v regionu prakticky chybějí.³¹

Geomorfologické členění jednotek vyskytujících se na území ORP Uničov

Provincie: Česká Vysočina

Soustava: Krkonošsko-jesenická soustava

Podsoustava: Jesenická

Celek: Hanušovická vrchovina

Podcelek: Úsovská vrchovina

Okrsek: Rohelská pahorkatina

Bradelská vrchovina

Medlovská pahorkatina

Provincie: Česká Vysočina

Soustava: Krkonošsko-jesenická soustava

Podsoustava: Jesenická

Celek: Nízký Jeseník

Podcelek: Bruntálská vrchovina

Okrsek: Řídečská pahorkatina

Plinkoutská pahorkatina

Rešovská hornatina

Provincie: Západní Karpaty

Soustava: Vněkarpatské sníženiny

Podsoustava: Západní Vněkarpatské sníženiny

Celek: Hornomoravský úval

Podcelek: Středomoravská niva

Podcelek: Uničovská plošina

Okrsek: Hornolibinská brázda

Oskavská niva

Žerotínská rovina

Červenecká rovina³²

³¹ Mackovčín, P., Sedláček, M.: Chráněná území ČR, svazek VI. Olomoucko, s. 122-125.

³² Demek, J.: Zeměpisný lexikon ČR. Hory a nížiny, s. 37-48.

Popisované území se rozprostírá na Jesenické podsoustavě a na podsoustavě Západní Vněkarpatské sníženiny. Ve zkoumaném regionu jsou tři geomorfologické celky a to Hanušovická vrchovina, Nízký Jeseník a celek Hornomoravský úval. ORP Uničov se rovněž rozkládá na čtyřech geomorfologických podcelcích, a to na Úsovské vrchovině, Bruntálské vrchovině, Středomoravské nivě a Uničovské plošině.

Podcelek Úsovská vrchovina se nachází v jižní části Hanušovické vrchoviny. Jedná se o členitou vrchovinu s výrazně stupňovitou stavbou. Složená je hlavně z krystalinika desenské klenby, z devonských krystalických břidlic sedimentů a ze spodnokarbonských usazenin. Ve sníženinách jsou pliocenní a čtvrtohorní usazeniny. Na vrcholech jsou skalní útvary s kryoplanačními terasami a dalšími kryogenními tvary. Vyšší části jsou zalesněné hlavně smrkovými porosty, v nižších částech převládají louky a pole.

Prvním okrskem Úsovské vrchoviny, jež se objevuje na zkoumaném území v severozápadní části, je členitá Rohelská pahorkatina. Lemuje ze všech stran největší část svého podcelku a to Bradelskou vrchovinu. Je složená z devonských fylitů desenské skupiny, diabasových tufů, tufitů a diabasů úsovské skupiny. Přítomny jsou také ostrůvky neogenních usazenin. Okraje pahorkatiny jsou zakryty spraší, podél údolí vodních toků pronikají do pahorkatiny pedimenty. Významné body jsou Rakůvka (370,5 m) a Holubice (380,3 m). Přebírají zde louky a pole, drobné lesíky, které jsou tvořeny smrkovými porosty a modřínem. Druhým okrskem je Bradelská vrchovina, ležící také v severozápadní oblasti území ORP, s hřbetem protáhlým ve směru SV-JZ. Vrchol je složený z křemenců, svahy tvoří tmavé fylity stínavsko-chabičovského souvrství. Nachází se zde intenzivní pleistocenní kryogenní modelace, na vrcholech jsou izolované skály, mrazové sruby, kryoplanační terasy. Svahy jsou pokryty rozsáhlými sutěmi, balvanovými proudy při úpatí jsou pedimenty. Významnými body jsou Bradlo (599,5 m), Kočičí skála (558,1 m) a Tři kameny (558,1 m). Tato vrchovina je převážně zalesněna smrkovými porosty s modřínem. Na východě regionu leží třetí okrsek Medlovská pahorkatina, je to členitá pahorkatina až plochá vrchovina s povrchem pozvolna se sklánějícím od S k J a od Z k V. Tvořena je devonskými fylity, místy s polohami křemenců stínavsko-chabičovského souvrství, spodnokarbonskými drobami a břidlicemi. Je to klínová kra mezi jižní částí Mohelnické brázdy a severní částí Hornomoravského úvalu. Nejvyšším bodem je Jelení vrch (345 m).

Podcelek Bruntálská vrchovina zaujímá místo v západní části geomorfologického celku Nízký Jeseník. Je to plochá vrchovina tvořená převážně devonskými a spodnokarbonskými břidlicemi a drobami a jižně od Bruntálu pleistocenními vulkanity. Je to kerná vrchovina, v severní části s široce zaoblenými rozvodními hřbety s plošinami poloroviny a široce rozevřenými údolními. V jižní části se vyskytují mladá hluboce zaříznutá údolí. V okolí místní části Plinkout v obci Dlouhá Loučka je daný nižší povrch. Jedním z okrsků Bruntálské vrchoviny, který se částečně nachází na jihovýchodě zkoumaného regionu je členitá Řídičská pahorkatina, složená z drob, břidlic andělskohorských a hornobenešovských vrstev a devonských vulkanitů, z části přikrytých spraší a také svahovými sedimenty. Jedná se o tektonickou kru se zaoblenými rozvodovými hřbety a suky. Významný bod je Lískovec (340,1 m). Pahorkatina středně zalesněná porosty smrku. Nachází se zde malá ložiska železných rud těžených však v minulosti. Součástí je také PP Sovinecko. Plinkoutská pahorkatina je okrsek na severu ORP Uničov. Je to plochá pahorkatina devonského a spodnokarbonského souvrství s převahou fylitů a vulkanitů a pleistocenními sedimenty. Jedná se o tektonicky pokleslou kru s plochým povrchem, nejvyšším bodem je U zahrádky (412,2 m). Do východní části území ORP zasahuje i okrsek Rešovská hornatina, která je plochá a složená z devonské a spodnokarbonské břidlice a drobů andělskohorských a hornobenešovských vrstev. Podřízeně jsou zde také ruly desenské skupiny a žuly, dále devonské vulkanity a vápence. V okolí hradu Slovinec jsou krasové jevy a malá ložiska železné rudy a barevných kovů. Významnými body jsou Vysoká Roudná (660,3 m) a Křížový

vrch (589,3 m). Oblast je zalesněná smrkovými porosty s bukem a místy vtroušenou jedlí a modřínem. V blízkosti je i NPP Rešovské vodopády.

Třetím podcelkem zasahujícím do zkoumaného území je Středomoravská niva, která se nachází ve střední části Hornomoravského úvalu. Tento podcelek je široká náplavová rovina podél řeky Moravy a dolní Bečvy. Skládá se ze čtvrtohorních sedimentů - spodní štěrkopísčité souvrství a svrchní souvrství písčitých hlín a hlinitých písků. Jedná se o místo s velice zajímavou a vzácnou faunou a florou.

Čtvrtým podcelkem je Uničovská plošina, jež se nachází v severovýchodní části Hornomoravského úvalu. Jde o plochou nížinnou pahorkatinu s neotektonickými poklesy a s vystupujícími mendipy (např. Šibeník – 250,6 m nad Uničovem). Je tvořena neogenními a kvarterními usazeninami, zejména náplavovými kužely vodních toků stékající z Jeseníků a z části pokrytých spraší, niva řeky Oskavy. Nejvyšším bodem je Šumvaldská horka (331,0 m). Prvním okrskem Uničovské plošiny je na severu se nacházející Hornolibinská brázda, která je protáhlá strukturně podmíněná sníženina ve směru SZ-JV. Je vyplněná pliocenními a kvarterními sedimenty, nejvyšším bodem je Zadní vrch (326,6 m). Dalším okrskem je Oskavská niva, což je náplavová rovina řeky Oskavy. Nachází se zde kvarterní sedimenty – dolní štěrkopísčité souvrství a horní holocenní souvrství písčitých hlín a hlinných písků. Z vegetace jsou zde zastoupeny lužní porosty (dub, habr, jasan apod.). Třetím okrskem je na jihovýchodu obvodu ORP rozprostřená Žerotínská rovina, jedná se o nížinnou pahorkatinu, tvořenou náplavovými kuželi vodních toků stékajících z Jeseníků a pokrytých spraší a svahovými sedimenty. Nejvyšší bod je Šumvaldská horka (331,0 m). Posledním okrskem Uničovské plošiny je na jihu nacházející se Červenecká rovina, tvořená neogenními a kvarterními usazeninami. Nejvyšší bod je Benkovský kopec (267,8 m), významným bodem je Šibeník (250,6 m). Nachází se zde teplomilné listnaté porosty (dub, habr) a také smrkové porosty.³³

Podle Quittovi klimatické klasifikace spadá zkoumané území do tří mírně teplých a jedné teplé oblasti. Největší plochu zaujímá T2. Nachází se v ní obce Troubelice, Medlov, Uničov s přidruženými obcemi a Želechovice. Na rozhraní mezi klimatickou oblastí T2 a MT10 je obec Újezd. Oblast MT10 je dále situována na území okolo obcí Lipinka, Nová Hradečná a Dlouhá Loučka. Obec Šumvald se většinovou plochou svého území rozprostírá v oblasti MT10, až na svůj severní výběžek, který spadá do oblasti MT9. Oblast MT9 se vine od Šumperka, přes Oskavu část obce Šumvald až k obci Paseka. Tato obec spadá také pod dvě oblasti a to pod MT10 ve své jižní části a MT7 v severní.

---

³³ Demek, J.: Zeměpisný lexikon ČR. Hory a nížiny, Brno 2006. 580s.

Chlupáč, I. a kolektiv: Geologická minulost České republiky, Praha 2002. 436 s.

Tab. 3: Klimatické oblasti správního obvodu ORP Uničov³⁴

Klimatické charakteristiky	MT7	MT9	MT10	T2
Počet letních dnů	30-40	40-50	40-50	50-60
Počet dnů s průměrnou teplotou větší než 10°C +	140-160	140-160	140-160	160-170
Počet mrazových dnů	110-160	110-160	110-160	100-110
Počet ledových dnů	40-50	30-40	30-40	30-40
Průměrná teplota v lednu (°C)	-2 až -3	-3 až -4	-2 až -3	-2 až -3
Průměrná teplota v červenci (°C)	16-17	17-18	17-18	18-19
Průměrná teplota v dubnu (°C)	6-7	6-7	7-8	8-9
Průměrná teplota v říjnu (°C)	7-8	7-8	7-8	7-9
Průměrný počet dnů se srážkami 1mm a více	100-120	100-120	100-120	90-100
Srážkový úhrn ve vegetačním období	400-450	400-450	400-450	350-400
Srážkový úhrn v zimním období	250-300	250-300	200-250	200-300
Průměrný počet dnů se sněhovou pokrývkou	60-80	60-80	50-60	40-50
Průměrný počet dnů zamračených	120-150	120-150	120-150	120-140
Průměrný počet dnů jasných	40-50	40-50	40-50	40-500

Celé území ORP Uničov náleží do úmoří Černého moře. Většina Olomouckého okresu, kam spadá i zkoumané území regionu, patří do povodí řeky Moravy. Nejvýznamnějšími přítoky této řeky jsou ty levostranné a to zejména Oskava. Tato řeka III. řádu pramení na jihovýchodních svazích Kamenného vrchu ve výšce 860 m n. m., má plochu povodí (P) 571,8 km², délku toku 50,4 km a průtokem v ústí (Qa) 3,53 m³.s⁻¹. Hydrologické stanice Uničov a Dětřichov. Oskava má dva významné přítoky IV. řádu, Oslavu (P = 101,63 km², Qa = 0,795 m³.s⁻¹) a Sitku (P = 117,42 km², Qa = 0,772 m³.s⁻¹). Oslava s délkou 19,9 km (P = 101,7 km², Qa = 0,85 m³.s⁻¹), která pramení jihozápadně od Rýmařova ve výšce 600 m n. m., ústí zleva do Oskavy u Nové Dědiny ve 242 m n. m. Spadá pod hydrologickou stanicí Dlouhá Loučka. Další toky IV. řádu v oblasti mají již menší význam. Jedním takovým je Dražůvka (P = 21,4 km², Qa = 0,18 m³.s⁻¹), která pramení jižně od obce Tvrdkov ve výšce 560 m n. m. a ústí zleva do Oskavy u obce Šumvald v 255 m n. m., délka jejího toku je 9,8 km. Dále pak říčka Huntava (P = 27 km², Qa = 0,23 m³.s⁻¹) pramení u Horního Města ve výšce 742 m n. m., ústí zprava do Oslavy u Křivé v 297 m n. m s délkou 13,3 km. Menší říčkou je také Lukavice (P = 39,6 km², Qa = 0,09 m³.s⁻¹), jejíž pramení u obce Pískov ve výšce 330 m n. m., ústí do Oskavy u Dětřichova v 229 m n. m a má délku toku 13 km. Teplička (P = 62,4 km², Qa = 0,23 m³.s⁻¹) je tok, který pramení u Kněžpole ve výšce 640 m n. m., ústí zleva do Oskavy u Žerotína v 223 m n. m., její délka je 24,5 km. Mezi toky již značně nepatrné patří potok Selka protékající Troubelicemi, Benkovský potok u obce Benkov. Za jedinou významnější vodní plochu oblasti lze považovat Šumvaldský rybník na řece Oskavě, jeho rozloha je 48 ha.³⁵

Z půd mají v regionu převahu glejové fluviozemě, často na velkých plochách přecházející až do typických glejů. Mimo nivu jsou nejhojnějšími půdami hnědozemě na spraších a typické jsou i pseudoglejové luvizemě na sprašových hlínách. U Uničova se vyvinul dokonce ostrůvek hnědozemích a černicových černozemí. Severovýchodně od Uničova se na spraších místy vytvořila přechodná forma illimerických půd – šedozem typická.³⁶

Z pohledu biogeografie spadá ORP Uničov do hercynské podprovincie a přesněji do Litovelského bioregionu, pouze na severozápadě lehce zasahuje do bioregionu Šumperského a na severovýchodě do bioregionu Nížký Jeseník. Litovelský bioregion se nachází na severu

³⁴ Pramen: Quitt E. : Klimatické oblasti Československa. Vlastní zpracování.

³⁵ Vlček, V. a kol: Zeměpisný lexikon ČSR. Vodní toky a nádrže, 384 s.

³⁶ Mackovčín, P., Sedláček, M.: Chráněná území ČR, svazek VI. Olomoucko. s. 125-127.

střední Moravy, zabírá severní část Hornomoravského úvalu, Mohelnickou Brázdu a okraj Hanušovické vrchoviny. Tvarově je celý protažen výrazně ve směru SZ-JV a má plochu 606 km². Bioregion leží převážně v mezofytiku a zaujímá fytogeografický okres Zábřežsko-uničovský úval. Dominuje 3. dubovo–bukový vegetační stupeň. Potenciální vegetaci tvoří na vyvýšených místech dubohabřiny, výjimečně jsou v oblasti zachovány fragmenty teplomilných doubrav. Na vlhčích místech jsou zastoupeny různé typy hygrofilních lesů, mohou se také objevit bažinné olšiny. Lesní vegetace byla z části přeměněna na lignikulturu topolů a smrku. V přirozené vegetaci nelesních ploch se nacházejí typy vlhkých luk. Skladba květeny je dosti pestrá, objevují se v ní i některé mezní a exklávní typy, byla zde zjištěna například kýchavice zelenokvětá (*Veratrum lobelianum*), oměj pestrý (*Aconitum variegatum*) a hadí kořen větší (*Bistorta major*). Na slatinách byly zastoupeny četné boreální prvky, příkladem je vachta trojlístá (*Menyanthes trifoliata*), tuřice přioblá (*Vigna diandra*) a ostřice plstnatoplodá (*Carex lasiocarpa*). Co se fauny týče mezi významné druhy patří ze savců ježek východní (*Erinaceus concolor*), bobr evropský (*Castor fiber*), netopýr brvitý (*Myotis emarginatus*). Z ptáků je to pisík obecný (*Actitis hypoleucos*) a strakapoud jižní (*Dendrocopos syriacus*). Z obojživelníků v této oblasti můžeme vidět mloka skvrnitého (*Salamandra salamandra*), z hmyzu šídélko přilbovité (*Coenagrion mercuriale*), ohniváčka rdesnového (*Lycaena helle*) a okáče hnědého (*Coenonympha hero*).

Mezi nejvýznamnější přírodní zajímavosti v okolí ORP Uničov patří skalní útvar Bradlo (599,5 m) s vyhlídkou, Rešovské vodopády na říčce Huntavě, zřícenina hradu Rabštýn s cvičnými horolezeckými skalami. Dále CHKO Litovelské Pomoraví (lužní les s krasovým územím vrchu Třesín) a Přírodní park Sovinecko.³⁷

Na zkoumaném území není dnes činná žádná těžba, z evidovaných ložisek ČR jsou to ložiska olova, zinku a stříbra v Oskavě (cca 15 km od Uničova – mimo ORP), v obci Břevenec jsou ložiska zlata. Železná ruda a barevné kovy byly dříve těženy v Horní a Dolní Sukolomi, na Želechovicku a Medlovsku, kde byl poslední důl uzavřen v 60. letech. V obci Paseka byly činné břidlicové doly. Celá oblast, hlavně pak město Uničov, byla založena a dále v minulosti rozvíjena se záměrem těžby nerostných surovin. Těžaři měli na starost území od horního toku Moravy až po řeku Bystřici.

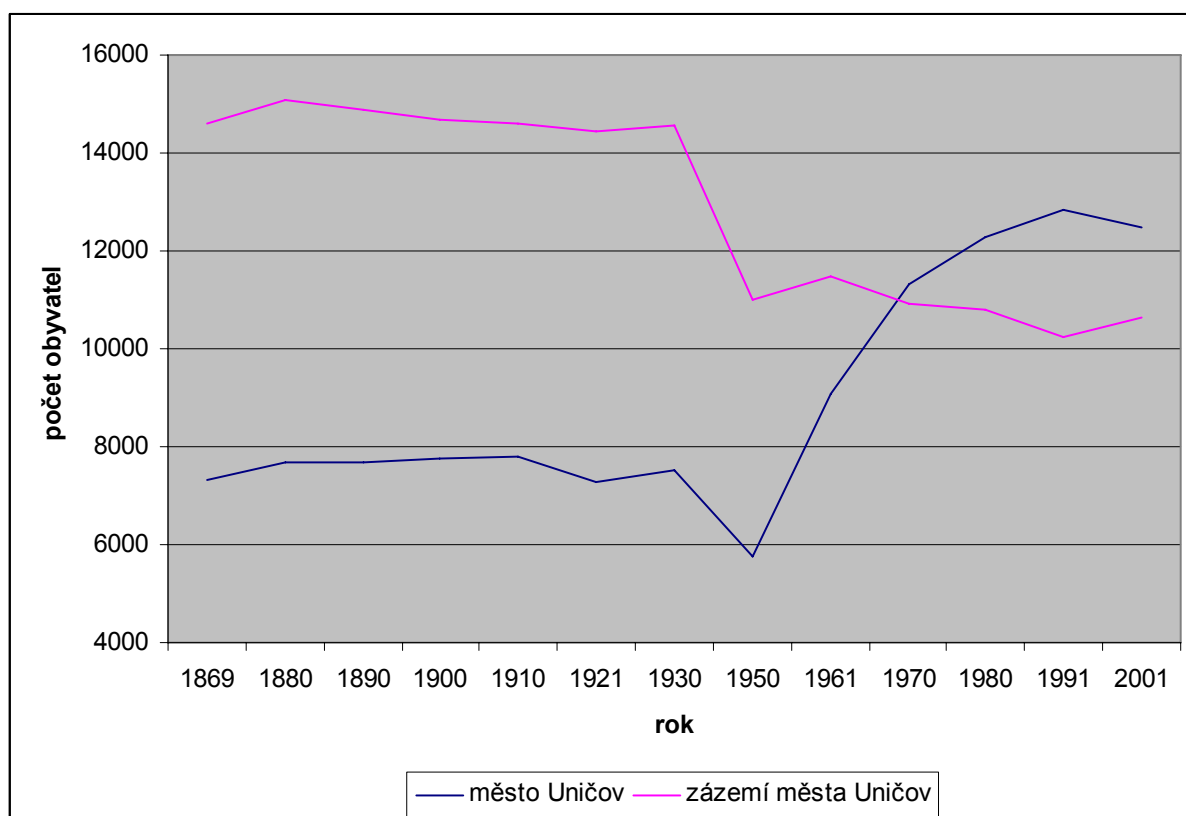
³⁷ Culek, M., kol.: Biogeografické členění České republiky, s. 68-71.

5. OBYVATELSTVO

5.1 Vývoj počtu obyvatel

5.1.1 Vývoj počtu obyvatel města Uničov

Vývoj počtu obyvatel ve městě Uničov a také v jeho zázemí v letech 1869–2001 je znázorněn na Obr. 4. Pojmem zázemí se rozumí všechny obce správního obvodu ORP Uničov mimo samotného města Uničov. V roce 1869 můžeme zaznamenat růst počtu obyvatel, který trvá, s výjimkou roku 1890, kde došlo k velice nepatrnému snížení, až do roku 1910. Další drobná snížení přináší roky 1921 i 1930, svého absolutního minima počtu obyvatel však dosahuje Uničov v období 2. světové války, v důsledku všech válečných událostí činil celkový rozdíl, oproti roku 1869, 1569 osob. Po 2. světové válce začíná obyvatelstvo znovu narůstat a to přímo skokově, z 5 764 v roce 1950 na 9 720 roku 1961. Tento nárůst počtu obyvatel je způsoben především výstavbou pobočky průmyslového závodu Škoda Plzeň (13. září 1948). Uničovsko se tímto krokem stalo republikově významnou strojírenskou oblastí, výroba byla zahájena už 30. dubna 1950. S výstavbou tohoto závodu, který ještě v roce 1990 zaměstnával 4 356 lidí, souviselo stěhování obyvatel do města a zvětšování sídlištní i rodinné zástavby, vznik nových jeslí, školek, škol, polikliniky, obchodů, rozšiřování již existujících podniků (cukrovar, dřevozpracující závod), zakládání nových podniků (pekárna) a ještě mnoho dalších věcí. Růst počtu obyvatel trval do roku 1991, v roce 2001 žilo ve městě 12 466 obyvatel.

Obr. 4: Vývoj počtu obyvatel ve městě Uničov a v jeho zázemí v letech 1869–2001³⁸

³⁸ Pramen: Kolektiv autorů Českého statistického úřadu: Historický lexikon obcí ČR 1869-2005 I. Díl. Český statistický úřad. Praha 2006. 759 s.; vlastní zpracování

Z grafu můžeme vysledovat rostoucí roli města Uničova jako centra regionu. Počet obyvatel v zázemí města Uničov se ve sledovaném období výrazně snížil (o 3 961 obyvatel), přičemž největší pokles zaznamenáváme v letech 1930–1950. Snižování počtu obyvatel v zázemí města trvá prakticky do roku 1991, k malému zlepšení došlo v roce 2001.

5.1.2 Vývoj počtu obyvatel správního obvodu ORP Uničov

Počet obyvatel ve správním obvodu ORP Uničov se od roku 1869 do roku 2001 zvýšil o 5,3 %, i přes pokles počtu obyvatel v zázemí města. V období let 1869–1900 se počet obyvatel obvodu zvyšoval, v intercenzálním období 1910–1930 zaznamenáváme mírný pokles, který vrcholí rokem 1950, který je jednoznačným poklesovým maximem. Důvodem je již výše uvedená 2. světová válka a události s ní spojené, zejména odsun obyvatel německé národnosti. Počet obyvatel tehdy poklesl oproti roku 1869 o neuvěřitelných 23,5 %. Rokem zvyšování počtu obyvatel obvodu ORP Uničov je rok 1961, od tohoto roku počet obyvatel na Uničovsku jen rostl. Uničov se stal díky výstavbě strojírenského závodu, který nastartoval rozvoj města a okolí významným regionem, kde se začali stěhovat obyvatelé z různých koutů republiky. Počet obyvatel obvodu od roku 1950 do 2001 vzrostl o 28,8 %.

Tab. 4: Vývoj počtu obyvatel ve správním obvodu ORP Uničov v letech 1869–2001³⁹

Rok	ORP Uničov			% počet obyvatel měst Uničov v obvodu ORP Uničov
	abs. ⁴⁰	bi. ⁴¹ (%)	ri. ⁴² (%)	
1869	21 924	100,0	100,0	33,4
1880	22 740	103,7	103,7	33,8
1890	22 562	102,9	99,2	34,0
1900	22 439	102,3	99,4	34,5
1910	22 371	102,0	99,7	34,8
1921	21 704	99,0	97,0	33,5
1930	22 091	100,8	101,8	34,0
1950	16 768	76,5	75,9	34,4
1961	20 542	93,7	122,5	44,2
1970	22 252	101,5	108,3	50,9
1980	23 070	105,2	103,7	53,2
1991	23 091	105,3	100,1	55,6
2001	23 096	105,3	100,0	54,0

Při hodnocení vývoje počtu obyvatel v jednotlivých obcích správního obvodu ORP Uničov zjistíme, že k nárůstu počtu obyvatel v letech 1869–2001 došlo jen ve obcích Paseka, Troubelice a také ve městě Uničov. Největší pokles sledujeme v obcích Dlouhá Loučka, Medlov, Šumvald a Újezd, zatímco v roce 1869 patřily mezi obce s 2000 obyvateli a více, v roce 2001 jejich počet velmi poklesl a to v případě Dlouhé Loučky dokonce o 1 179 obyvatel. U ostatních obcí není pokles tak dramatický. Obecně můžeme říci, že do roku 1950 dochází u obcí Uničovska k poklesu počtu obyvatel a od roku 1950 sledujeme mírný nárůst, který je způsoben postupným dosídlováním po odchodu sudetských Němců a rozvojem města díky výstavbě velké strojírenské továrny.

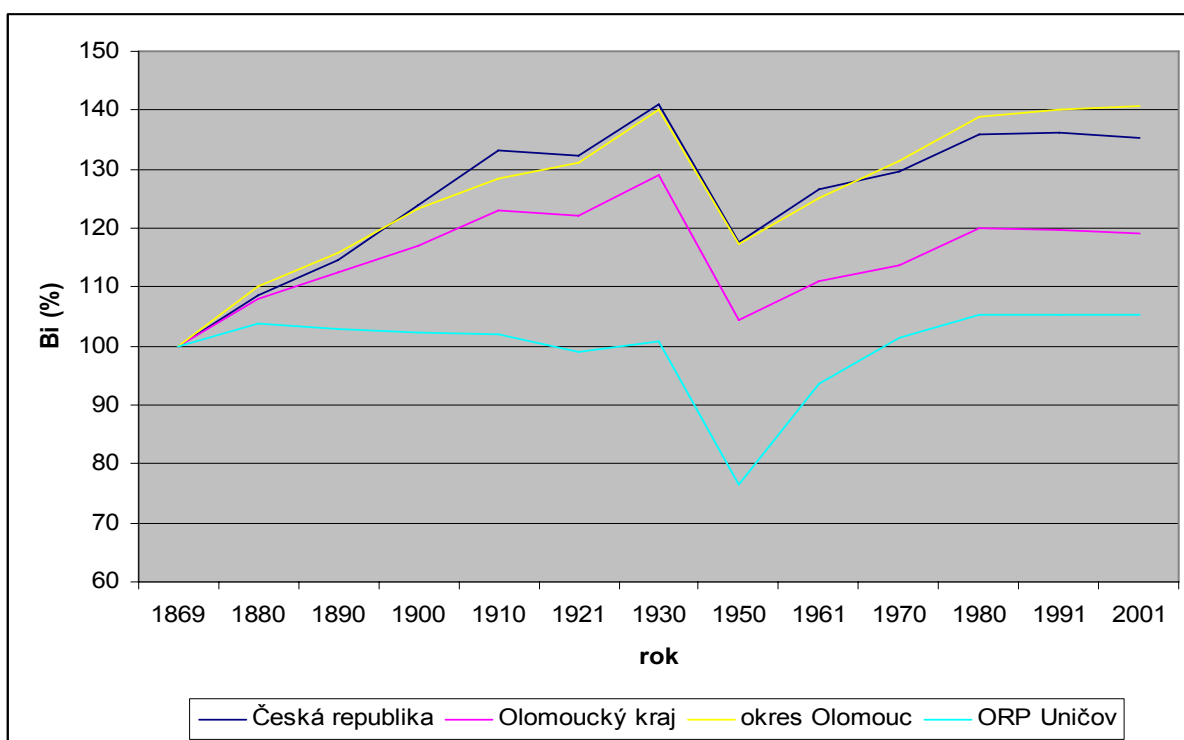
³⁹ Pramen: Kolektiv autorů Českého statistického úřadu: Historický lexikon obcí ČR 1869-2005 I. Díl. Český statistický úřad. Praha 2006. 759 s.; vlastní zpracování

⁴⁰ abs. = absolutní hodnota

⁴¹ bi = bazický index

⁴² ri = řetězový index

Vzhledem k tomu, že se v Uničově i v jeho městských částech koncentroval průmysl, došlo k prudšímu nárůstu obyvatel ve srovnání s ostatními obcemi Uničovska, můžeme tedy na základě toho říci, že na tomto území proběhl urbanizační proces.

Obr. 5: Vývoj počtu obyvatel ORP Uničov, okresu Olomouc, Olomouckého kraje a České republiky na základě průběhů bazických indexů v letech 1869–2001⁴³

V celé republice, Olomouckém kraji a okrese byl za sledované období let 1869–2001 nejnižší počet obyvatel v roce 1869, od tohoto roku postupně rostl až do roku 1930. V obvodu ORP Uničov sledujeme vývoj počtu obyvatel trochu odlišný. Nejnižší počet obyvatel v obvodu připadá na rok 1950, v důsledku válečných událostí i odsunu Němců dochází k poklesu počtu obyvatel ve všech srovnávaných územních jednotkách. Vývoj po 2. světové válce má rovněž ve všech územních jednotkách hodně podobný charakter a to postupný nárůst obyvatel a to až do roku 2001. Například nejvyšší počet obyvatel obvodu ORP Uničov sledujeme v roce 1991 a 2001.

⁴³ Pramen: Kolektiv autorů Českého statistického úřadu: Historický lexikon obcí ČR 1869–2005 I. Díl. Český statistický úřad. Praha 2006. 759 s.; vlastní zpracování

5.2 Pohyb obyvatelstva

Pohyb obyvatelstva se dá sledovat ze dvou hledisek. To první studuje přirozený pohyb populace, což je porodnost a úmrtnost. To druhé se zabývá mechanickým pohybem populace, který se označuje též jako migrace obyvatelstva.

Tab. 5: Pohyb obyvatelstva ve správním obvodu ORP Uničov v letech 1991–2006⁴⁴

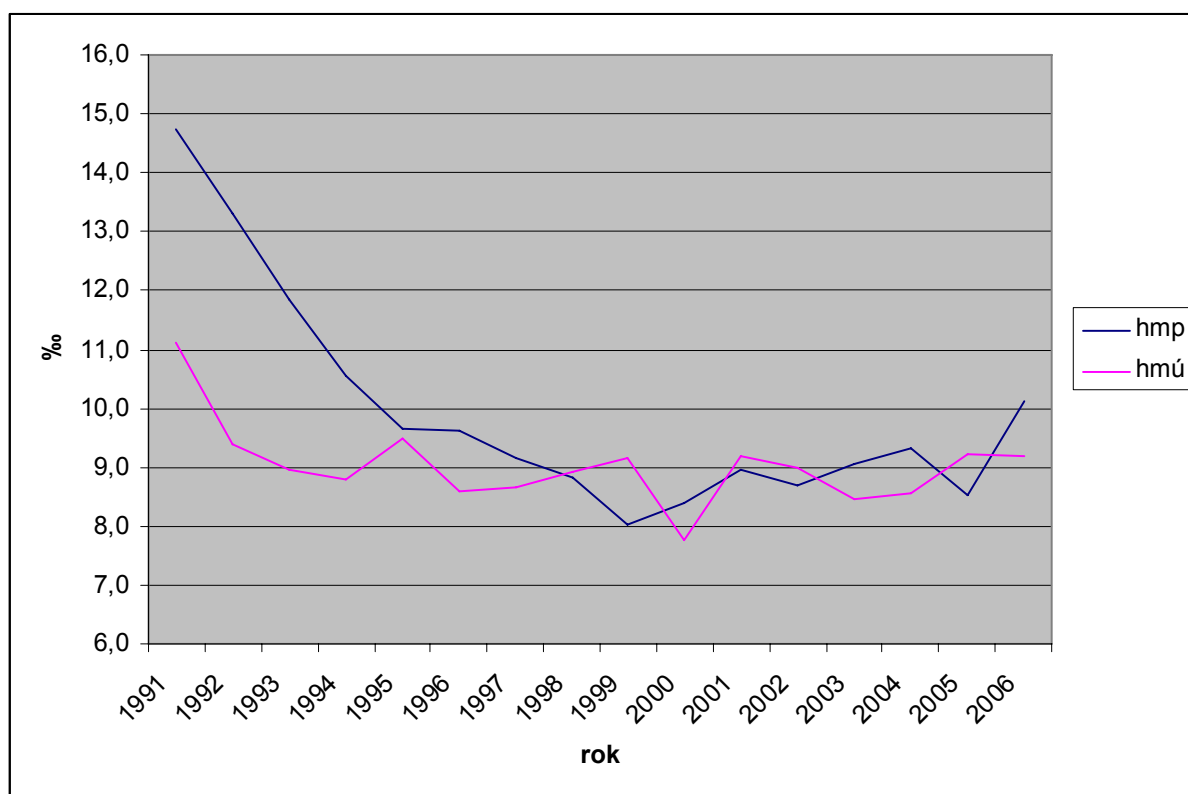
Rok	Střední stav obyvatelstva	Počet živě narozených	Počet zemřelých	hmp ⁴⁵ (‰)	hmú ⁴⁶ (‰)	Přiroz. přírůstek	Celk. přírůstek
1991	23 295	343	259	14,7	11,1	84	43
1992	23 207	309	218	13,3	9,4	91	51
1993	23 232	275	208	11,8	9,0	67	25
1994	23 210	245	204	10,6	8,8	41	-43
1995	23 183	224	220	9,7	9,5	4	-10
1996	23 181	223	199	9,6	8,6	24	6
1997	23 195	212	201	9,1	8,7	11	22
1998	23 192	205	207	8,8	8,9	-2	-29
1999	23 155	186	212	8,0	9,2	-26	-43
2000	23 156	194	180	8,4	7,8	14	44
2001	23 110	207	212	9,0	9,2	-5	-33
2002	23 012	200	207	8,7	9,0	-7	-60
2003	23 009	208	195	9,0	8,5	13	53
2004	23 031	215	197	9,3	8,6	18	-8
2005	23 003	196	212	8,5	9,2	-16	-49
2006	22 930	232	211	10,1	9,2	21	-97

Léta 1991–1997 jsou v obvodu charakteristická přirozeným přírůstkem obyvatel. Toto období se vyznačuje vyšší hrubou mírou porodnosti (dále je hmp). V roce 1991 je hmp nejvyšší za celé sledované období (1991–2006), její hodnota je 14,7 ‰. V témže roce také nabývá přirozený přírůstek druhé nejvyšší hodnoty (84). Nejvyšší hodnoty (91) dosahuje přirozený přírůstek v roce 1992, kdy má zároveň nejvyšší hodnoty (51) i celkový přírůstek obyvatel. Průměrná hmp pro léta 1991–1997 má hodnotu 11,3 ‰ a o 2 ‰ převyšuje hrubou míru úmrtnosti (dále jen hmú). Během tohoto období je přirozený přírůstek vždy kladný, ten celkový až na roky 1994 a 1995 také. Záporný přirozený přírůstek se objevuje v roce 1998 a 1999, v těchto letech dochází poprvé k tomu, že hmú má větší hodnotu než hmp. Kladný přirozený přírůstek je v roce 2000. Průměrná hmp za období 1998–2004 klesla na hodnotu 8,7 ‰ a úplně se vyrovnala průměrné hmú. Přirozený přírůstek nabývá záporných hodnot v roce 1998 a 1999, stejně tak i celkový přírůstek. Následuje rok 2000, kdy jsou oba přírůstky kladné. Roky 2001 a 2002 mají stejný průběh přírůstku jako roky 1998 a 1999. V roce 2003 se opakuje to periodické střídání a oba přírůstky jsou opět kladné. Období let 2004 až 2006 můžeme označit za období záporných celkových přírůstků, dokonce právě v roce 2006 dosáhl nejvyšší záporné hodnoty (-97). V roce 2006 má přirozený přírůstek, po předchozím roce zase kladné číslo (21).

⁴⁴ Pramen: Český statistický úřad. Data za jednotlivé správní obvody obcí s rozšířenou působností - SO ORP Uničov [online]. Aktualizováno 26. 1. 2008 [cit. 2008-04-12]. <http://notes.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/so_orp_unicov> ; vlastní výpočty a zpracování

⁴⁵ hmp = hrubá míra porodnosti

⁴⁶ hmú = hrubá míra úmrtnosti

Obr. 6: Vývoj hrubé míry porodnosti a hrubé míry úmrtnosti ve správním obvodu ORP Uničov v letech 1991–2006⁴⁷

Od roku 1991 se ve správním obvodu ORP Uničov střídají období charakteristické migračním úbytkem (1991–1996, 1998, 1999, 2001, 2002, 2004–2006) pouze s jednotlivými roky vykazující migrační přírůstek (1997, 2000, 2003). Záporné migrační saldo znamená, že se z dané obce více lidí vystěhuje než-li přistěhuje.

Ve sledovaném období 1991–2006 je počet obyvatel ve správním obvodu ORP Uničov poměrně stálý, nejsou v něm patrné nějaké velké výkyvy hodnot. Obecně však můžeme říci, že dochází k postupnému snižování počtu obyvatel od roku 1991. Rozdíl středního stavu obyvatelstva roku 1991 oproti roku 1996 činí 114 osob, je zde viditelný pozvolný pokles s výjimkou roku 1993. Tento pokles pokračuje, mimo roky 2000 a 2004, i v letech následujících. Úbytek počtu obyvatel je způsoben záporným migračním saldem (viz. Tab. 6) a i poměrně nízkým přirozeným přírůstkem (viz. Tab. 5)

Tab. 6: Vývoj migračního salda správního území ORP Uničov v letech 1991–2006⁴⁸

Rok	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
migrační saldo	-41	-40	-42	-84	-14	-18	11	-27	-17	30	-28	-53	40	-26	-33	-28

⁴⁷ Pramen: Český statistický úřad. Data za jednotlivé správní obvody obcí s rozšířenou působností - SO ORP Uničov [online]. Aktualizováno 26. 1. 2008 [cit. 2008-04-12]. <http://notes.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/so_orp_unicov> ; vlastní výpočty a zpracování

⁴⁸ Pramen: Český statistický úřad. Data za jednotlivé správní obvody obcí s rozšířenou působností - SO ORP Uničov [online]. Aktualizováno 26. 1. 2008 [cit. 2008-04-12]. <http://notes.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/so_orp_unicov> ; vlastní výpočty a zpracování

5.3 Struktura obyvatelstva

5.3.1 Struktura obyvatelstva podle věku a pohlaví

Vývoj věkové struktury obyvatel správního obvodu ORP Uničov se v letech 1991–2006 vyznačuje populačním stárnutím. Největší podíl na celkovém počtu obyvatel má složka produktivní, u které došlo mezi dvěma sčítáními v roce 1991 a 2001 k nárůstu o 2,9 procentních bodů, a potom v letech 2001–2006 o pouhý 1 procentní bod. Poproduktivní složka se vyznačuje nárůstem podílu, v období 1991–2001 o 2,4 procentní body a v letech 2001–2006 o 1,6 procentních bodů. Úplně odlišnou tendenci můžeme vidět u předproduktivní složky, v letech 1991–2001 je zde patrný pokles o 5,3 procentních bodů. V letech 2001–2006 je tento pokles nižší a to o 2,6 procentních bodů. Zatím počet obyvatel starších 65ti let nepřekročil počet obyvatel v předproduktivním věku, ale pokud by pokračoval současný trend stárnutí populace, lze předpokládat, že při dalším sčítání poproduktivní složka svým podílem předčí předproduktivní složku. Index stáří se zvýšil ve sledovaném období let 1991–2006 o 51,2 procentních bodů, což je právě důsledkem snížení podílu předproduktivní a zvýšením podílu poproduktivní složky obyvatelstva.

Tab. 7: Věková struktura ve správním obvodu ORP Uničov v letech 1991, 2001, 2006⁴⁹

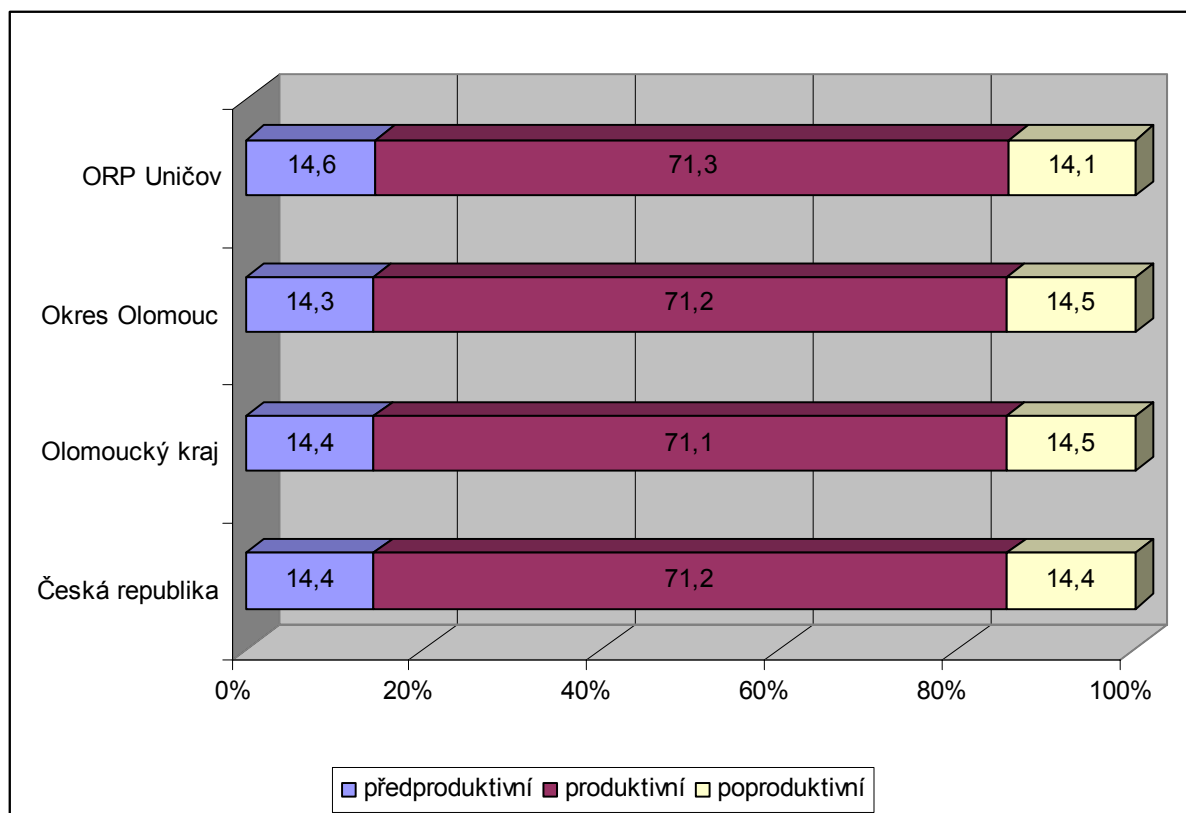
Rok	Obyvatelstvo celkem	z toho ve věku						Index stáří (%)	Index ekonomické závislosti (%)
		0-14		15-64		65+			
		abs.	%	abs.	%	abs.	%		
1991	23 091	5 204	22,5	15 556	67,4	2 331	10,1	44,8	48,4
2001	23 096	3 980	17,2	16 235	70,3	2 881	12,5	72,4	42,3
2006	22 881	3 355	14,6	16 305	71,3	3 221	14,1	96,0	40,3

Při studiu struktury obyvatelstva v jednotlivých obcích ORP Uničova v roce 2006 podle věku zjistíme, že největší podíl předproduktivní složky má obec Nová Hradečná (17 %) a nejmenší město Uničov (13,3 %). Největší podíl produktivní složky na celkové počtu obyvatel má obec Paseka (72,6 %) a nejmenší podíl má obec Lipinka (64,7 %). Obcí s největším podílem poproduktivní složky je Lipinka (19,5 %) a s nejmenším je Paseka (10,5 %). Nejmladší obcí dle indexu stáří je Paseka (61,9 %) a naopak nejstarší je obec Lipinka (123,5 %).

Město Uničov má podobný vývoj v zastoupení jednotlivých věkových složek obyvatelstva jako u celého správního obvodu ORP Uničov. Ve všech obcích obvodu můžeme pozorovat stárnutí obyvatelstva. V roce 1991 u žádné obce regionu nebyl podíl předproduktivní složky menší než podíl poproduktivní, v roce 2001 poproduktivní složka převýšila složku předproduktivní u obce Lipinka a v roce 2006 se k této obci připojily ještě Želechovice a město Uničov. Příčinou je zvyšování hmu a současné snižování hmp. K největším změnám v zastoupení jednotlivých složek produktivity došlo v letech 1991–2006 u obcí Paseka a u města Uničov. V Uničově poklesl podíl předproduktivní složky z 23,2 % na 13,3 % a podíl poproduktivní složky vzrostl z 8,5 % na 15,1 %. Trochu jiný obrázek můžeme vidět v obci Paseka, kde také došlo k poklesu podílu obyvatelstva předproduktivního věku, z 24,5 % na 16,9 %, ale na rozdíl od Uničova nedošlo k výraznému nárůstu poproduktivního obyvatelstva, ale zvýšení podílu produktivního obyvatelstva, z 66,3 % na 72,6 %.

⁴⁹ Pramen: Český statistický úřad. Obce Olomouckého kraje – uzemní struktura k 1. 1. 2006 [online]. Aktualizováno 20. 12. 2006 [cit. 2008-04-12]. <<http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/p/13-7112-06>>

Pramen: Český statistický úřad. Obyvatelstvo olomouckého kraje v roce 2006 [online]. Aktualizováno 31. 12. 2007 [cit. 2008-04-12]. <[http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/B00034D9B3/\\$File/13-713607j04.xls](http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/B00034D9B3/$File/13-713607j04.xls)>, vlastní výpočty

Obr. 7: Srovnání věkové struktury obyvatelstva ve správním obvodu ORP Uničov, v okrese Olomouc, v Olomouckém kraji a v České republice podle produktivity v roce 2006⁵⁰

Pokud srovnáváme správní obvod ORP Uničov s vyššími územními jednotkami, zjistíme že se podíly předproduktivního, produktivního a poproduktivního obyvatelstva v roce 2006 příliš neliší. ORP Uničov má větší podíl předproduktivní složky a také produktivní, ale menší podíl poproduktivní složky v srovnání s celou republikou.

Tab. 8: Struktura obyvatelstva ve správním obvodu ORP Uničov v letech 1991, 2001, 2006⁵¹

Rok	Celkem	z toho ženy	index feminity (‰)
1991	23 091	11 719	1 030,5
2001	23 096	11 801	1 044,8
2006	22 881	11 670	1 040,9

V roce 1991, 2001 a 2006 překračoval index feminity 100 ‰, což ukazuje, že na území Uničovska o něco více žen než mužů. V roce 1991 to bylo o 347 více žen, v roce 2001 o 506 více žen a v roce 2006 o 459 více žen.

⁵⁰ Pramen: Český statistický úřad. Obyvatelstvo olomouckého kraje v roce 2006 [online]. Aktualizováno 31. 12. 2007 [cit. 2008-04-12]. <[http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/B00034D9B3/\\$File/13-713607j04.xls](http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/B00034D9B3/$File/13-713607j04.xls)>,
Český statistický úřad. Počet obyvatel podle pohlaví a jednotek věku v roce 2006 [online]. Aktualizováno 27.11. 2007 [cit. 2008-04-12]. <[http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/t/94002A27DC/\\$File/401907ri01.xls](http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/t/94002A27DC/$File/401907ri01.xls)>; vlastní zpracování

⁵¹ Pramen: Český statistický úřad. Obce Olomouckého kraje – uzemnístruktura k 1. 1. 2006 [online]. Aktualizováno 20. 12. 2006 [cit. 2008-04-12]. <<http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/p/13-7112-06>>,
Český statistický úřad. Obyvatelstvo olomouckého kraje v roce 2006 [online]. Aktualizováno 31. 12. 2007 [cit. 2008-04-12]. <[http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/B00034D9B3/\\$File/13-713607j04.xls](http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/B00034D9B3/$File/13-713607j04.xls)>; vlastní výpočty a zpracování

Nejvyšší hodnota indexu feminity ve zkoumaném ORP Uničov byla v roce 2006 zjištěna v obci Medlov (1 069,5 ‰) a nejnižší v obci Újezd (914,0 ‰). V roce 2006 byl index feminity nižší než 1 000 ‰ jen u dvou obcí, z toho plyne, že v těchto obcích žilo více mužů než-li žen.

5.3.2 Struktura obyvatelstva podle náboženství

V období mezi sčítáními lidu v roce 1991 a 2001 se podíl obyvatelstva, které se přihlásilo k některé víře v ORP Uničov výrazně snížil o 23,4 procentních bodů. V roce 1991 i 2001 je podíl věřících ve městě Uničov ztelně menší než v jeho zázemí.

Tab. 9: Struktura obyvatelstva podle náboženského vyznání ve správním obvodu ORP Uničov v letech 1991 a 2001⁵²

Rok	ORP Uničov		město Uničov		zázemí města Uničov	
	věřící (%)	nevěřící (%)	věřící (%)	nevěřící (%)	věřící (%)	nevěřící (%)
1991	61,2	38,8	53,2	46,8	71,3	28,7
2001	37,8	62,2	33,2	66,8	43,5	56,5

U struktury věřících podle náboženského vyznání v roce 2001 v jednotlivých obcích Uničovska, můžeme zjistit, že největší podíl věřících u všech obcí je římskokatolické víry. V obci Nová Hradečná je podíl této církve ze všech věřících 92 ‰ a v obci Želechovice dokonce 95,5 ‰. V obci Lipinka je relativně velký podíl věřících, proti ostatním obcím regionu, církve Československé husitské a to 11,3 ‰. Českobratrská církev evangelická má zase relativně nejvíce přívrženců v obci Újezd (6,3 ‰)

Tab. 10: Struktura obyvatelstva podle náboženského vyznání ve správním obvodu ORP Uničov, okrese Olomouc, Olomouckém kraji a v České republice v roce 2001⁵³

Územní jednotka	Věřící (%)	z toho				Nevěřící (%)
		církev římskokatolická (%)	církev československá husitská (%)	českobratrská církev evangelická (%)	ostatní (%)	
ORP Uničov	37,8	84,3	4,1	2,2	9,4	62,2
okres Olomouc	37,3	84,1	5,1	2,0	8,8	62,7
Olomoucký kraj	40,7	87,6	3,0	1,8	7,6	59,3
Česká republika	35,2	83,3	3,0	3,6	10,1	64,8

⁵² Pramen: Český statistický úřad. Obyvatelstvo podle náboženského vyznání a podle obcí 2006 [online]. Aktualizováno 10. 10. 2003 [cit. 2008-04-12]. <[http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8E7/\\$File/712b04.xls](http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8E7/$File/712b04.xls)>; vlastní výpočty a zpracování

Kolektiv autorů Federálního statistického úřadu: Sčítání lidu, domů a bytů k 3. 3. 1991 – Tabulky za obce, města a městské části – okres Olomouc. Federální statistický úřad. Praha 1992. 165 s.; vlastní výpočty a zpracování.

⁵³ Pramen: Český statistický úřad. Obyvatelstvo podle náboženského vyznání a podle obcí 2006 [online]. Aktualizováno 10. 10. 2003 [cit. 2008-04-12]. <[http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8E7/\\$File/712b04.xls](http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8E7/$File/712b04.xls)>

Kolektiv autorů Českého statistického úřadu: Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001 – Obyvatelstvo – Olomoucký kraj. Český statistický úřad. Praha 2003, 304 s.

Kolektiv autorů Českého statistického úřadu: Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001 – Obyvatelstvo – Česká republika. Český statistický úřad. Praha 2003, 304 s.; vlastní zpracování

Při srovnání struktury obyvatelstva podle náboženského vyznání správního obvodu ORP Uničov s vyššími územními jednotkami zjistíme, že podíl věřících v obvodu ORP Uničov je 37,8 %, což je tedy pod hodnotou Olomouckého kraje (40,7 %), ale zase o 0,5 procentního bodu více než v celém okrese Olomouc a o 2,6 procentních bodů nad rámec České republiky. Zkoumaný správní obvod v tomto šetření nijak nevybočuje, co se týká příslušnosti věřících k jednotlivým církvím. Ve srovnání s Českou republikou můžeme vidět o 1 procentní bod vyšší podíl věřících církve římskokatolické, o 1,1 procentních bodů vyšší podíl církve československé husitské a o 1,4 procentního bodu nižší podíl církve českobratrské evangelické.

5.3.3 Struktura obyvatelstva podle národnosti

Drtivá většina obyvatel (98,1 %) správního obvodu ORP Uničov se v roce 2001 přihlásila k české nebo moravské národnosti. Ve srovnání s vyššími územními jednotkami se ORP Uničov blíží České republice v podílu obyvatel hlásících se k české národnosti. Naopak má nízký podíl obyvatel národnosti moravské, a to zvláště oproti okresu Olomouc a také Olomouckému kraji. Podíl obyvatel národnosti německé je v tomto regionu srovnatelný s ostatními územními jednotkami.

Tab. 11: Struktura obyvatelstva podle národnosti ve správním obvodu ORP Uničov, okrese Olomouc, Olomouckém kraji a v České republice v roce 2001⁵⁴

Územní jednotka	Česká (%)	Moravská (%)	Německá (%)	Ostatní (%)
ORP Uničov	91,7	6,4	0,2	1,7
okres Olomouc	89,3	8,1	0,2	2,4
Olomoucký kraj	89,1	7,8	0,3	2,8
Česká republika	92,0	3,8	0,4	3,8

Ve správním obvodu ORP Uničov je dosti velký podíl obyvatel moravské národnosti ve srovnání s celou Českou republikou. Největší je v obcích Dlouhá Loučka (11,1 %) a Šumvald (9,5 %). Pod celorepublikovou hodnotou (3,8 %) jsou pouze dvě obce Medlov (3,7 %) a Újezd (3,6 %). Největší podíl obyvatel německé národnosti je v obci Šumvald (0,5 %) a Lipinka (0,5 %), ale vzhledem k počtu jejich obyvatel se jedná pouze o jednotlivce.

5.3.4 Vzdělanostní struktura obyvatelstva

Struktura vzdělanosti se během období mezi sčítáními 1991–2001 výrazně zlepšila. Z tabulky můžeme zjistit, že došlo k výraznému snížení podílu obyvatelstva bez vzdělání, se základním či neukončeným vzděláním, a to ze 39,4 % na 28,1 % a nárůstu podílu u tří zbývajících tří skupin. V roce 1991 mělo 24,7 % obyvatel správního obvodu ORP Uničov vzdělání ukončené s maturitou a vyšší a v roce 2001 o 6,7 procentních bodů více. V roce 2001 ukazatel vzdělanostní úrovně dokonce dosáhl hodnoty 2,09.

⁵⁴ Český statistický úřad. Obyvatelstvo podle národnosti a podle obcí [online]. Aktualizováno 10. 10. 2003 [cit. 2008-04-12]. <[http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8E6/\\$File/712b03.xls](http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8E6/$File/712b03.xls)>

Kolektiv autorů Českého statistického úřadu: Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001 – Obyvatelstvo – Olomoucký kraj. Český statistický úřad. Praha 2003, 304 s

Kolektiv autorů Českého statistického úřadu: Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001 – Obyvatelstvo – Česká republika. Český statistický úřad. Praha 2003, 304 s; vlastní zpracování

Tab. 12: Struktura obyvatelstva patnáctiletého a staršího podle nejvyššího ukončené ho vzdělání v obcích správního obvodu ORP Uničov v roce 1991 a 2001⁵⁵

Rok	Obyvatelstvo patnáctileté a starší	v tom								Ukazatel vzdělanostní úrovně	Podíl osob mající alespoň maturitu (%)
		základní ⁵⁶		střední bez maturity ⁵⁷		střední s maturitou ⁵⁸		vysokoškolské ⁵⁹			
		abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%		
1991	17 903	7 060	39,4	6 416	35,9	3 690	20,6	737	4,1	1,89	24,7
2001	19 116	5 362	28,1	7 751	40,5	4 981	26,1	1 022	5,3	2,09	31,4

Vzdělanostní úroveň se ve správním obvodu Uničov zlepšuje, nicméně obyvatelstvo regionu v roce 2001 stále patří mezi méně vzdělané ve srovnání s ostatními správními obvody Olomouckého kraje. Například u obyvatelstva s vysokoškolským vzděláním je to dost patrné, podíl 5,3 % je opravdu velmi nízká hodnota.

Tab. 13: Struktura obyvatelstva patnáctiletého a staršího podle nejvyššího ukončeného vzdělání ve správních obvodech ORP Olomouckého kraje v roce 2001⁶⁰

Název obvodu ORP	Základní (%)	Střední bez maturity (%)	Střední s maturitou (%)	Vysokoškolské (%)	Ukazatel vzdělanostní úrovně	Podíl osob mající alespoň maturitu (%)
ORP Uničov	28,1	40,5	26,1	5,3	2,1	31,4
ORP Litovel	26,9	42,5	25,1	5,5	2,1	30,6
ORP Šumperk	27,2	39,1	26,5	7,2	2,1	33,7
ORP Šternberk	28,6	38,4	26,5	6,5	2,1	33,0
Okres Olomouc	23,7	36,8	29,2	10,3	2,3	39,5

Ve srovnání s vyššími územními jednotkami je vzdělanostní struktura obyvatel obvodu ORP Uničov v roce 2001 nejhorší. Region má vysoký podíl obyvatelstva bez vzdělání, se základním a neukončeným vzděláním, o 3,3 procentních bodů větší ve srovnání s Českou republikou. Dále také ze všech srovnávaných jednotek největší podíl obyvatelstva vyučeného či se středním odborným vzděláním bez maturity. Ve srovnání s Českou republikou je to 2,5 procentního bodu více, ve srovnání s okresem Olomouc je rozdíl ještě větší a to 3,7 procentních bodů. Podíl obyvatelstva Uničovska s vysokoškolským vzděláním ve srovnání s ostatními územními jednotkami je velmi nízký, s Českou republikou o 3,6 procentních bodů nižší, s Olomouckým krajem o 2,3 procentních bodů nižší a s okresem

⁵⁵ Pramen: Kolektiv autorů Federálního statistického úřadu: Sčítání lidu, domů a bytů k 3. 3. 1991 – Tabulky za obce, města a městské části – okres Olomouc. Federální statistický úřad. Praha 1992. 165 s.; vlastní výpočty a zpracování.

Český statistický úřad. Obyvatelstvo patnáctileté a starší podle nejvyššího ukončeného vzdělání a podle obcí [online]. Aktualizováno 10. 10. 2003 [cit. 2008-04-12]. <[http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8E8/\\$File/712b05.xls](http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8E8/$File/712b05.xls)>; vlastní výpočty a zpracování

⁵⁶ základní vzdělání zahrnuje obyvatelstvo bez vzdělání, základní a neukončené, vč. nezjištěno

⁵⁷ vzdělání střední bez maturity zahrnuje vyučené a osoby se středním odborným vzděláním bez maturity

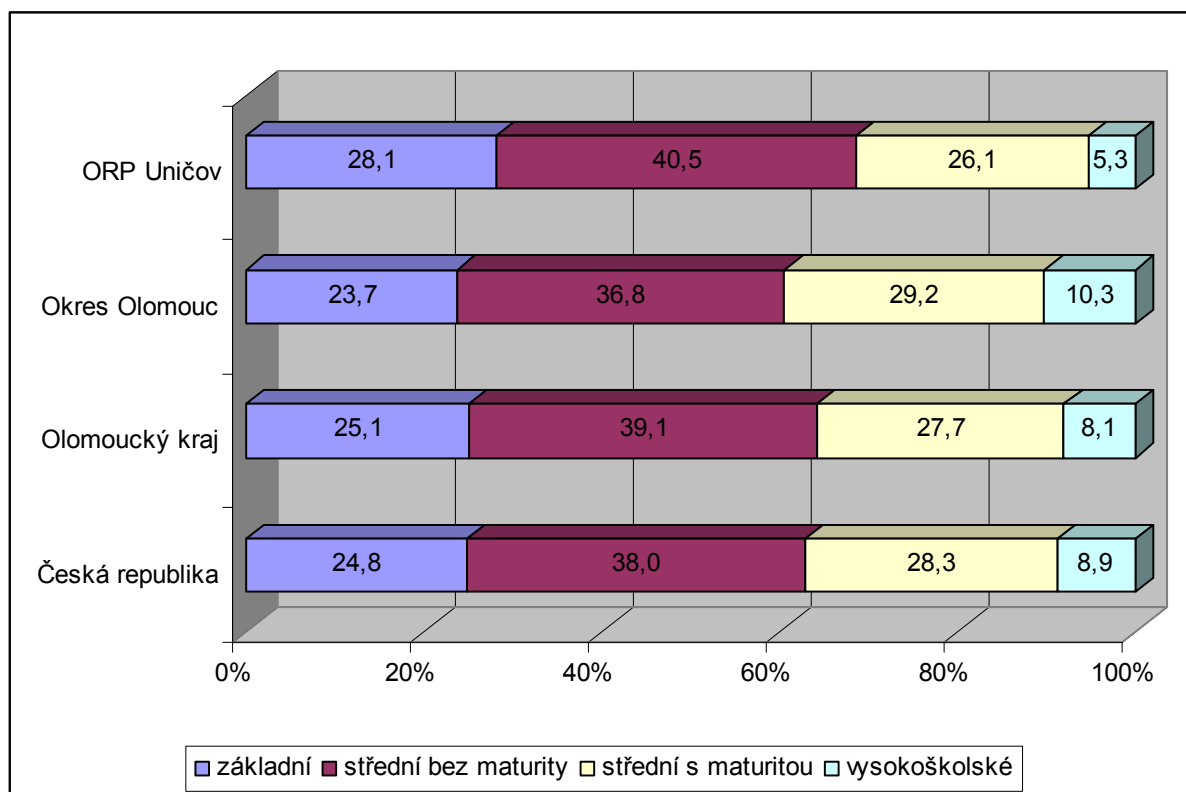
⁵⁸ vzdělání střední s maturitou zahrnuje úplné střední s maturitou, vyšší odborné a nástavbové vzdělání

⁵⁹ vysokoškolské vzdělání zahrnuje i vědeckou přípravu

⁶⁰ Pramen: Český statistický úřad. SLDB 2001 - Data za jednotlivé správní obvody obcí s rozšířenou působností – Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle pohlaví a nejvyššího ukončeného vzdělání [online]. Aktualizováno 23. 4. 2005 2003 [cit. 2008-04-12].

<http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/sldb_2001_data_za_jednotlive_spravni_obvody_obci_s_rozsirenou_pusobnosti>; vlastní výpočty a zpracování

Olomouc 5,0 procentních bodů nižší. Podíl osob patřící do třetí nebo čtvrté skupiny je na Uničovsku o 5,8 procentních bodů menší, ve srovnání s celou republikou.

Obr. 8 : Srovnání struktury obyvatelstva patnáctiletého a staršího ve správním obvodu ORP Uničov, v okrese Olomouc, v Olomouckém kraji a v české republice podle nejvyššího ukončeného vzdělání v roce 2001⁶¹

U všech obcí správního obvodu Uničov se v intercenzálním období 1991–2001 ukazuje zlepšení vzdělanostní struktury. V roce 1991 u žádné obce nebyla překročena hodnota 2,00 vzdělanostního ukazatele, jen město Uničov dosáhlo hodnotu stejnou. K největším změnám došlo v obcích Dlouhá Loučka, Újezd a ve městě Uničov. Mezi nejvzdělanější obce v roce 2001 patří Troubelice, Želechovice a Uničov, jejichž vzdělanostní ukazatel dosáhl hodnoty nad 2,05. V Uničově je největší podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním (6,6 %). Mnohem horší situace je v případě vzdělanostní úrovně u obcí v zázemí města Uničov. Ukazatel vzdělanostní úrovně s hodnotou 2,00, překročilo v roce 2001 pět obcí (Nová Hradečná, Paseka, Šumvald, Troubelice, Uničov a Želechovice). Nejnižší úroveň vzdělání má obec Medlov (1,92), kde podíl obyvatel mající alespoň maturitu dosáhl jen 18,8 %, přičemž vysokoškolského vzdělání dosáhlo je 2,9 % populace.

⁶¹ Pramen: Český statistický úřad. Obyvatelstvo patnáctileté a starší podle nejvyššího ukončeného vzdělání a podle obcí [online]. Aktualizováno 10. 10. 2003 [cit. 2008-04-12].

<[http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8E8/\\$File/712b05.xls](http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8E8/$File/712b05.xls)>

Kolektiv autorů Českého statistického úřadu: Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001 – Obyvatelstvo – Olomoucký kraj. Český statistický úřad. Praha 2003, 304 s

Kolektiv autorů Českého statistického úřadu: Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001 – Obyvatelstvo – Česká republika. Český statistický úřad. Praha 2003, 304 s; vlastní zpracování

5.3.5 Struktura obyvatelstva podle ekonomické aktivity

V období mezi sčítáními v letech 1991-2001 se počet EAO na Uničovsku snížil o 598 osob a jejich podíl na celkovém počtu obyvatel v roce 2001 dosáhl o 2,6 procentních bodů méně oproti stavu v roce 1991. Toto období rovněž vykresluje celkem značné snížení podílu zaměstnaného obyvatelstva na celkovém počtu EAO o 12,3 procentních bodů. V intercenzálním období 1991–2001 došlo také k výrazné změně ve struktuře EAO podle sektorů národního hospodářství. Z tabulky je patrné, že došlo ke značnému snížení EAO v priméru, zatímco v roce 1991 podíl EAO v zemědělství, lesnictví a rybolovu byl 20,7 %, v roce 2001 už jen 11,1 %. Mírný pokles podílu EAO můžeme zaznamenat také v sekundéru a to z 52,1 % v roce 1991 na 48,7 % v roce 2001. Naopak v terciéru podíl EAO velmi vzrostl, a to o 13,0 procentních bodů. Došlo tedy k přetransformování EAO z I. a II. do III. sektoru národního hospodářství.

Tab. 14: Struktura zaměstnaného obyvatelstva a struktura obyvatelstva podle ekonomické aktivity a podle sektoru ekonomické činnosti v obcích správního obvodu ORP Uničov v roce 1991 a 2001⁶²

Rok	EAO ⁶³		Zaměstnané obyvatelstvo		z toho					
	celkem	% na celkovém počtu obyvatel	celkem	% na EAO	primér		sekundér		terciér	
					abs.	%	abs.	%	abs.	%
1991	12 266	53,1	12 042	98,2	2 539	20,7	6 386	52,1	3 341	27,2
2001	11 668	50,5	10 026	85,9	1 306	11,1	5 683	48,7	4 679	40,2

Podíl EAO na celkovém počtu obyvatel byl ve správním obvodu ORP Uničov nejnižší s vyššími územními jednotkami a od celorepublikové hodnoty se liší 0,9 procentních bodů. Podíl zaměstnaného obyvatelstva na celkovém počtu obyvatel je v roce 2001 o 4,8 procentních bodů nižší než celorepublikový. Ve srovnání s okresem Olomouc a Olomouckým krajem je hodnota dosažená ORP Uničov opět nejhorší. Situace v regionu z hlediska zaměstnanosti není příliš příznivá.

Tab. 15: Struktura obyvatelstva podle ekonomické aktivity ve správním obvodu ORP Uničov, v okrese Olomouc, v Olomouckém kraji a v České republice v roce 2001⁶⁴

Územní jednotky	EAO		Zaměstnané obyvatelstvo	
	celkem	% na celkovém počtu obyvatel	celkem	% na EAO
ORP Uničov	11 668	50,5	10 026	85,9
Okres Olomouc	116 408	51,8	102 941	88,4
Olomoucký kraj	324 278	50,7	285 985	88,2
Česká republika	5 253 400	51,4	4 766 463	90,7

⁶² Pramen: Kolektiv autorů Federálního statistického úřadu: Sčítání lidu, domů a bytů k 3. 3. 1991 – Tabulky za obce, města a městské části – okres Olomouc. Federální statistický úřad. Praha 1992. 165 s.

Český statistický úřad. Ekonomicky aktivní podle odvětví ekonomické činnosti a podle obcí [online]. Aktualizováno 10. 10 2003 [cit. 2008-04-12]. <[http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8EA/\\$File/712b07.xls](http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8EA/$File/712b07.xls)>

Český statistický úřad. Ekonomická aktivita obyvatelstva podle obcí [online]. Aktualizováno 10. 10 2003 [cit. 2008-04-12]. <[http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8E9/\\$File/712b06.xls](http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8E9/$File/712b06.xls)>; vlastní výpočty a zpracování.

⁶³ EAO = ekonomicky aktivní obyvatelstvo

⁶⁴ Pramen: Český statistický úřad. Ekonomicky aktivní podle odvětví ekonomické činnosti a podle obcí [online].

Aktualizováno 10. 10 2003 [cit. 2008-04-12]. <[http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8EA/\\$File/712b07.xls](http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8EA/$File/712b07.xls)>

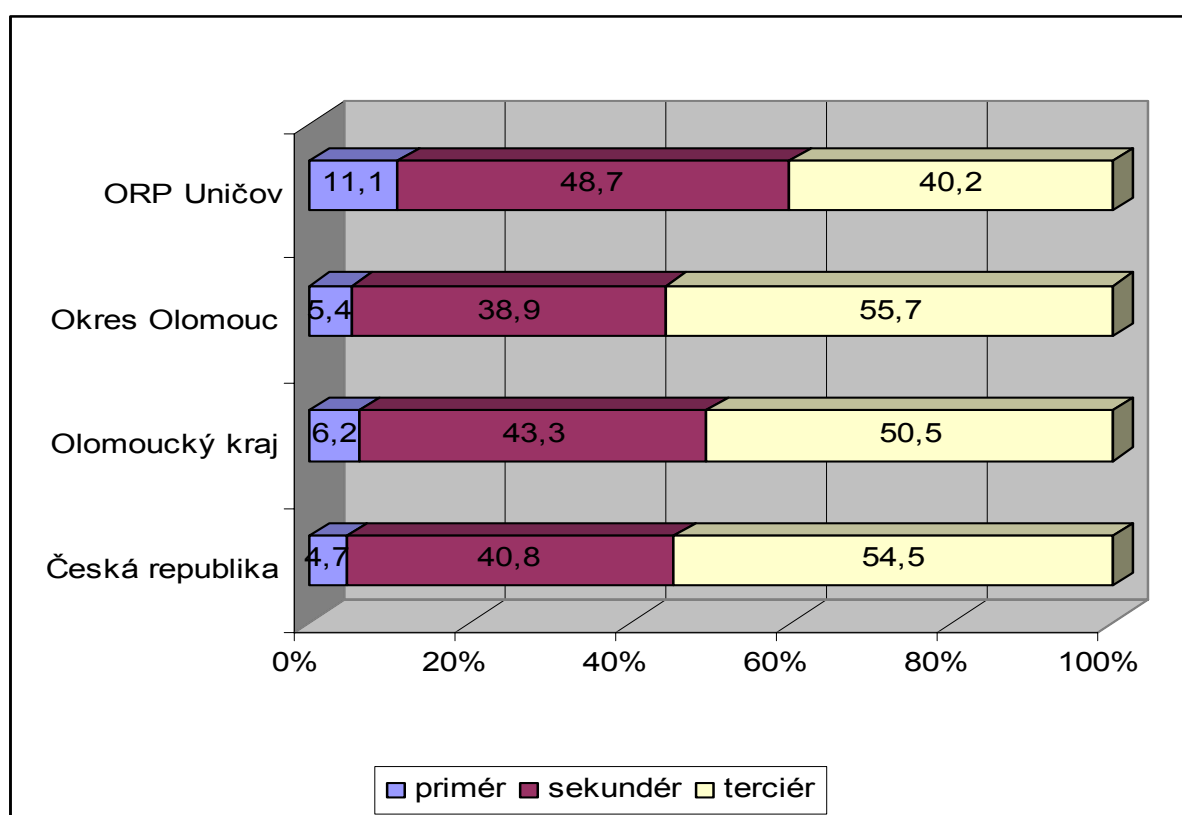
Český statistický úřad. Ekonomická aktivita obyvatelstva podle obcí [online]. Aktualizováno 10. 10 2003 [cit. 2008-04-12].

<[http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8E9/\\$File/712b06.xls](http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8E9/$File/712b06.xls)>

Kolektiv autorů Českého statistického úřadu: Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001 – Obyvatelstvo – Olomoucký kraj. Český statistický úřad. Praha 2003, 304 s

Kolektiv autorů Českého statistického úřadu: Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001 – Obyvatelstvo – Česká republika. Český statistický úřad. Praha 2003, 304 s; vlastní výpočty a zpracování.

Při porovnání struktury EAO podle sektoru národního hospodářství v roce 2001 v obvodu ORP Uničov a ve vyšších územních jednotkách, zjistíme dosti značné rozdíly, největší je patrně mezi samotným správním obvodem a Českou republikou. Uničovský region má na rozdíl od ostatních územní jednotek velký podíl EAO zastoupených v I. sektoru (11,1 %), oproti okresu Olomouc jde o 5,7 procentních bodů rozdílu, proti Olomouckému kraji jde o 4,9 procentních bodů více a vůči České republice se jedná o rozdíl ještě viditelnější, tedy o 6,4 procentních bodů. Na Uničovsku je nejvíce EAO soustředěno do II. sektoru národního hospodářství, zatímco co v okrese, kraji i republice je největší podíl EAO zastoupen v III. sektoru. V obvodu ORP Uničov hraje z hlediska národního hospodářství nejdůležitější úlohu sekundér, je v něm zaměstnáno 5 683 osob, tedy skoro polovina z celkového počtu 11 688 EAO. Je to dáno lokalizací větších průmyslových podniků. Podíl EAO v terciéru na Uničovsku je dosti malý, oproti České republice zaostává o 14,3 procentních bodů, Olomouckému kraji o 10,3 procentních bodů a oproti okresu Olomouc o 15,5 procentních bodů.

Obr. 9: Srovnání struktury EAO ve správním obvodu ORP Uničov, v okrese Olomouc, v Olomouckém kraji a v České republice podle sektoru národního hospodářství v roce 2001⁶⁵

⁶⁵ Pramen: Český statistický úřad. Ekonomicky aktivní podle odvětví ekonomické činnosti a podle obcí [online]. Aktualizováno 10. 10 2003 [cit. 2008-04-12]. <[http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8EA/\\$File/712b07.xls](http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8EA/$File/712b07.xls)>
 Český statistický úřad. Ekonomická aktivita obyvatelstva podle obcí [online]. Aktualizováno 10. 10 2003 [cit. 2008-04-12]. <[http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8E9/\\$File/712b06.xls](http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8E9/$File/712b06.xls)>

Kolektiv autorů Českého statistického úřadu: Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001 – Obyvatelstvo – Olomoucký kraj. Český statistický úřad. Praha 2003, 304 s.

Kolektiv autorů Českého statistického úřadu: Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001 – Obyvatelstvo – Česká republika. Český statistický úřad. Praha 2003, 304 s.; vlastní výpočty a zpracování

V roce 2001 byl největší podíl EAO na celkovém počtu obyvatel v obci Újezd (53,4 %), což je více než celorepublikový podíl a nejmenší v obci Lipinka (45,8 %). Největší zaměstnanost byla v obci Šumvald (89,0 %), tentokrát je to méně než-li podíl v České republice. Naopak nejmenší zaměstnanost byla v obci Lipinka (82,5 %). Z hlediska struktury EAO podle sektoru národního hospodářství v roce 2001 ve všech obcích je podíl EAO soustředěn v sekundéru, tzn. průmysl nebo stavebnictví. Nejmenší podíl EAO v priméru mělo město Uničov, je to způsobeno koncentrací průmyslu v tomto místě. Vysoký podíl EAO v I. sektoru byl v obci Želechovice (21,2 %). V sekundéru měla největší podíl EAO obec Nová Hradečná (51,1 %), opačným způsobem dopadla obec Újezd (41,6 %). Ve III. sektoru národního hospodářství v ORP Uničov měla největší podíl EAO obec Želechovice (49,5 %) a nejméně obec Lipinka (25,8 %).

6. DOJÍŽDKA ZA PRACÍ

V roce 1991 vyjíždělo z obcí správního obvodu ORP Uničov za prací 41,1 % zaměstnaných obyvatel, což je o 4,2 procentních bodů méně než v roce 2001, stejně tak tomu je i v případě zaměstnaných obyvatel do regionu dojíždějících, zde je rozdíl 3,5 procentních bodů. V roce 1991 nabývalo saldo dojížděky v obvodu ORP Uničov záporné hodnoty (-1 581) a tento region byl tedy vyjížděkový, tzn. neposkytoval dostatek pracovních příležitostí. V roce 2001 se situace na popisovaném území mírně zlepšila, saldo dojížděky přesto na kladné hodnoty nedosáhlo. Daný region můžeme označit za vyjížděkový.

Tab. 16: Dojížděka a vyjížděka za prací ve správním obvodu ORP Uničov v letech 1991 a 2001⁶⁶

Rok	Zaměstnané obyvatelstvo v obci žijící (Z)	Zaměstnané obyvatelstvo z obce vyjíždějící		Zaměstnané obyvatelstvo do obce dojíždějící		Počet obsazených pracovních míst (OMP)	Saldo dojížděky	Index pracovní funkce
		abs.	% ze Z	abs.	% z OMP			
1991	12 042	4 952	41,1	3 371	32,2	10 461	-1581	0,87
2001	10 026	4 544	45,3	3 043	35,7	8 525	-1501	0,85

V roce 1991 a 2001 můžeme za dojížděkové centrum označit pouze město Uničov. Tuto funkci plní proto, že je největší obcí a zároveň střediskem správního obvodu ORP Uničov. Saldo dojížděky bylo v roce 1991 vyšší než v roce 2001. V roce 2001 bylo v Uničově 5 861 OMP a celkově do města dojíždělo 2 199 lidí.

Pro veškeré obce zkoumaného regionu představuje Uničov hlavní cíl jejich dojížděky do zaměstnání. Z obcí obvodu ORP Uničov dojíždělo do města v roce 2001 za zaměstnáním 1 605 lidí, nejvíce z obcí Šumvald (225), Dlouhá Loučka (208) a Troubelice (201). V roce 1991 mělo město Uničov jako hlavní vyjížděkový směr Litovel (397), ale v roce 2001 už se hlavním směrem vyjížděky stala Olomouc (439). U ostatních obcí ke změně hlavního směru vyjížděky za zaměstnáním nedošlo, jen došlo k obměnám směrů vedlejších. Za hranice regionu nejvíce lidí z obvodu ORP Uničov dojíždějí do Olomouce (ORP Olomouc), Šternberka (ORP Šternberk), Litovle (ORP Litovel), Šumperka (ORP Šumperk), Oskavy a Libiny (obě ORP Šumperk). V roce 2001 žádná z obcí regionu, mimo Uničov, neměla kladné saldo dojížděky, nejvíce se kladné hodnotě přiblížila obec Paseka. (-31).

Z hlediska pracovní funkce v roce 2001 spadala pouze jedna obec (Lipinka) do kategorie obce s výrazně obytnou funkcí, jedná se obci s velmi nízkým OMP, malým počtem obyvatel a ležící mezi městy Uničov a Šumperk. Do kategorie obce s funkcí obytnou spadá největší podíl obcí a to 7 (Dlouhá Loučka, Medlov, Nová Hradečná, Šumvald, Troubelice, Újezd a Želechovice). Zde jde o obce, kde většina zaměstnaných obyvatel za prací dojíždějí. Další kategorií, která se v daném obvodu nachází jsou obce s funkcí obytnou i pracovní, do této kategorie náleží dva subjekty (Paseka a Uničov). U těchto obcí není velký rozdíl mezi počtem zaměstnaného obyvatelstva z obce vyjíždějící a do obce dojíždějící. Počet OMP je téměř stejný jako počet zaměstnaných obyvatel v obci žijící. Poslední dvě kategorie obce

⁶⁶ Pramen: Kolektiv autorů Českého statistického úřadu: Sčítání lidu, domů a bytů 2001 – Základní informace o obcích ČR – Okres Olomouc. Český statistický úřad. Praha 2003, 388 s.

Data poskytnutá Českým statistickým úřadem o dojížděce obyvatel za prací za okres Olomouc v roce 1991; vlastní výpočty a zpracování

Data poskytnutá Českým statistickým úřadem o dojížděce obyvatel za prací za okres Olomouc v roce 2001; vlastní výpočty a zpracování

s funkcí pracovní a obec s funkcí výrazně pracovní se v regionu neobjevují. Vše zjištěné jen poukazuje na to, že správní obvod ORP Uničov je značně vyjížďkový.

Tab. 17: Srovnání salda dojížděky v jednotlivých obcích správního obvodu ORP Uničov v letech 1991 a 2007

Název obce	Saldo dojížděky v roce 1991	Saldo dojížděky v roce 2001
Dlouhá Loučka	-321	-352
Lipinka	-88	-65
Medlov	-259	-176
Nová Hradečná	-328	-227
Paseka	-40	-31
Šumvald	-528	-413
Troubelice	-284	-272
Újezd	-249	-284
Uničov	592	381
Želechovice	-76	-62

7. HOSPODÁŘSTVÍ

7.1 Doprava

Silniční doprava

Obvod ORP Uničov je díky silniční dopravě, která má nejvyšší podíl na rozvoji zdejší dopravní infrastruktury, dobře dopravně dostupný. Z hlediska silničních dopravních vztahů je region připojen na základní silniční síť prostřednictvím silnic první třídy:

č. I/46 Vyškov – Olomouc – Šternberk – Opava – Sudice – státní hranice, která se ve Vyškově napojuje na dálnici D1.

č. R/35 (E442) Lipník n/Bečvou – Olomouc – Mohelnice – Svitavy – Pardubice – Hradec Králové

Obr. 10: Dopravní napojení regionu⁶⁷

Na silnice první třídy, které jsou ve správě Ředitelství silnic a dálnic ČR, v území navazují silnice druhé třídy:

č. II/444 Mohelnice – Uničov – Šternberk – Hraničné Petrovice – Domašov nad Bystřicí – Město Libavá

č. II/446 Olomouc – Pňovice – Želechovice – Uničov – Šumvald - Šumperk

č. II/447 Šternberk – Hnojnice – Žerotín

č. II/449 Litovel – Uničov – Dlouhá Loučka – Rýmařov

Silnice II. třídy spolu se silnicemi III. třídy doplňují základní kostru státní silniční sítě. Jsou ve správě krajských orgánů (Správy silnic Olomouckého kraje) a díky dlouhodobě

⁶⁷ Pramen: GH Konsult o.p.s.: Strategický plán rozvoje mikroregionu Uničovsko. Olomouc 2006, s. 28.

zanedbané údržbě a nedostatku finančních prostředků se nachází ve velmi špatném stavu. Na území regionu Uničov mezi silnice III. třídy patří:

- č. III/0464 Moravský Beroun – Ondrášov
- č. III/44430 Horní Loděnice – Dalov
- č. III/44434 Šternberk – Domašov u Šternberka – Hraničné Petrovice
- č. III/44441 Moravský Beroun – Sedm Dvorů – Petrovický Mlýn
- č. III/44442 Ondrášov – Sedm Dvorů
- č. III/44443 Domašov nad Bystřicí – Jívová
- č. III/44444 Jívová – železniční zastávka
- č. III/44445 Domašov nad Bystřicí – Nová Véska

Na průjezdné úseky silnic III. třídy navazuje v zastavěném území síť místních komunikací ve správě obcí, mimo zastavěné území pak síť komunikací účelových (polních a lesních cest).

Železniční doprava

Železniční doprava je zajišťována prostřednictvím společnosti České dráhy, a.s. Územím ORP Uničov prochází jednokolejná celostátní železniční trať č. 290 Olomouc – Šternberk – Uničov – Šumperk. Vedle Uničova, je v regionu železniční stanice i v obci Troubelice, Nová Hradečná a Újezd u Uničova, kde vedle osobních vlaků stává i rychlík (Bradlo).

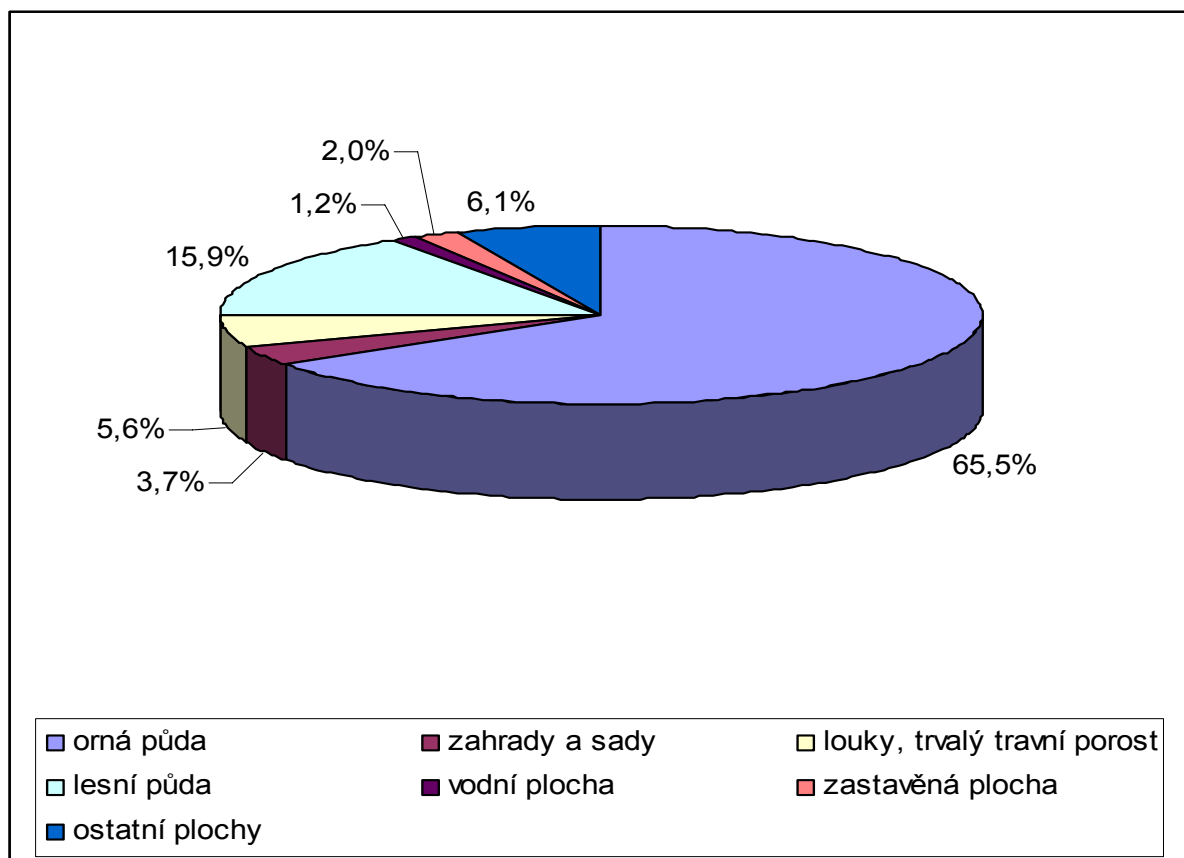
Veřejná doprava

Veřejná osobní doprava je vedle vlakových spojů zajišťována v území pomocí autobusových linek. Zabezpečují ji dvě dopravní společnosti: CONNEX Morava a.s. Dálkové autobusové linky zajišťuje ČSAD Brno a.s. Spojení na trase Litovel-Přovice-Šternberk zajišťuje dopravní firma VOJTILA TRANS s.r.o. Na autobusovou dopravu jsou v současnosti napojeny všechny obce správního obvodu ORP Uničov. V obci Paseka a Dlouhá Loučka staví také zrychlený spoj Olomouc – Jeseník. Ve většině obcích jsou autobusové spoje velmi řídké a nedostačující. Obec Dlouhá Loučka, i některé další, veřejnou autobusovou dopravu dokonce dotují z rozpočtu obce. Hlavním problémem však je, stejně jako i v ostatních regionech, zejména disproporce mezi rostoucími náklady na její provoz a klesající poptávkou po tomto druhu dopravy, což se odráží zejména na území s malou hustotou obyvatel. Tato situace se povětšinou řeší omezováním spojů veřejné dopravy, a to zejména ve večerních hodinách a ve dnech pracovního klidu.⁶⁸

7.2. Zemědělství

Největší podíl na celkové výměře ORP Uničov zaujímá zemědělská půda (74,9 %), nezemědělská půda (25,1 %) je tedy značně v menšině. Z celkové plochy zabírá orná půda 65,5 %, zahrady a ovocné sady 3,7 %, louky a trvalý travní porost 5,6 %. Lesní půdy tvoří 15,9 % celé plochy regionu, vodní plocha 1,2 %, zastavěná plocha 2,0 % a plochy ostatní 6,1 %. Uničovský region patří díky příznivým přírodním podmínkám a velkému podílu zemědělské půdy k poměrně významným zemědělským oblastem okresu Olomouc. V roce 1991 bylo v priméru zaměstnáno 20,7 % EAO a v roce 2001 můžeme zaznamenat pokles až na 11,1 %. Tento jev není regionální, lze jej pozorovat celorepublikově. Podíl obyvatel pracujících v I. sektoru je na Uničovsku o 6,4 procentního bodu větší než v celé republice, na což má vliv zemědělská tradice regionu.

⁶⁸ Pramen: GH Konsult o.p.s.: Strategický plán rozvoje mikroregionu Uničovsko. Olomouc 2006, s. 28-31.

Obr. 11 : Struktura správního obvodu ORP Uničov podle půdního fondu v roce 2006⁶⁹

Tab. 18: Jednotlivé složky půdního fondu (v ha) v obcích správního obvodu ORP Uničov v roce 2006⁷⁰

Název obce	Výměra celkem	Zemědělská půda					Nezemědělská půda				
		Celkem	orná půda	zahrady	sady	louky, trvalý travní porost	Celkem	lesní půda	vodní plocha	zastavěná plocha	ostatní plochy
Dlouhá Loučka	2 663	1 861	1 521	77	8	249	808	518	21	51	218
Lipinka	249	154	88	14	13	39	94	76	1	4	13
Medlov	3 131	2 025	1 723	60	155	87	1 106	898	14	40	154
Nová Hradečná	1 140	725	619	33	18	54	416	347	10	15	44
Paseka	2 284	1 351	1 080	29	8	234	933	757	17	30	129
Šumvald	2 099	1 650	1 393	52	27	178	450	235	82	41	92
Troubelice	1 885	1 645	1 471	60	49	65	240	91	10	41	98
Újezd	1 860	1 712	1 660	42	0	10	148	4	23	36	85
Uničov	4 827	3 839	3 503	118	0	217	989	375	60	148	406
Želechovice	610	571	531	7	0	34	38	1	8	7	22
ORP Uničov	20 748	15 533	13 589	492	278	1167	5 222	3 302	246	413	1 261

⁶⁹ Pramen: Český statistický úřad. MOS – Městská a obecní statistika [online]. c2006, aktualizace není uvedena. [cit. 2008-04-12]. <http://www.czso.cz/lexikon/mos_vdb.nsf/okresy/CZ0712> ; vlastní zpracování

⁷⁰ Pramen: Český statistický úřad. MOS – Městská a obecní statistika [online]. c2006, aktualizace není uvedena. [cit. 2008-04-12]. <http://www.czso.cz/lexikon/mos_vdb.nsf/okresy/CZ0712> ; vlastní zpracování

Tab. 19: Nejvýznamnější zemědělské podniky ve správním obvodu ORP Uničov⁷¹

Název podniku	Sídlo podniku	Náplň činnosti
Drůbežárna Dubový	Uničov	chov drůbeže
ZD Újezd	Újezd	rostlinná výroba kombinovaná se živočišnou výrobou
Družstvo AGROBEN	Střelice	rostlinná výroba kombinovaná se živočišnou výrobou
Rybářství a chov drůbeže Zdeněk Horák, s.r.o	Nová Dědina	chov ryb a drůbeže
Drůbežárna Troubelice	Troubelice	chov drůbeže
Tagros, a.s.	Troubelice	zahradnické služby, lesnictví, těžba dřeva
ZD Šumvald a.s.	Šumvald	rostlinná výroba kombinovaná se živočišnou výrobou
ZP Šumvald a.s.	Šumvald	výroba fritované potraviny ONES a cereální taštičky BERSI
VEPASPOL Olomouc a.s.	Paseka	výroba jatečních prasat
ZD Paseka a.s.	Paseka	rostlinná výroba kombinovaná se živočišnou výrobou
Obchodní družstvo Dlouhá Loučka	Dlouhá Loučka	rostlinná výroba kombinovaná se živočišnou výrobou
REKULTA, s.r.o.	Dlouhá Loučka	kompletní zahradní a parkové úpravy
MESPOL a.s.	Medlov	rostlinná výroba kombinovaná se živočišnou výrobou
AGRIPLANT s.r.o.	Medlov	sadařství – jabloně, hrušky
SADY - Králová, s.r.o.	Medlov	prodej, distribuce jablek a hrušek
UNISAD PLUS s.r.o.	Medlov	sadařství – slivoně
UNIFRUKT PLUS s.r.o.	Medlov	prodej a distribuce ovocnářských výpěstků

7.3. Průmysl

V roce 1991 bylo v sekundéru zaměstnáno 52,1 % EAO ORP Uničov a v roce 2001 došlo k mírnému poklesu na 48,7 %. Podíl obyvatel pracujících v II. sektoru národního hospodářství je na Uničovsku o 7,9 procentního bodu větší než v celé republice.

Významní zaměstnavatelé v průmyslu v ORP Uničov

UNEX a.s.

Rozhodnutím o výstavbě velkého strojírenského podniku 13. září 1948, se Uničov a celý region stal republikově významnou průmyslovou oblastí. Jednalo se o pobočku ŠKODA Plzeň. Již od 30. dubna 1950 byla zahájena v první hale výroba ocelových konstrukcí a svařenců pro lopatová rýpadla montovaná v Plzni.

V následujících letech byly budovány další dvě nové haly určené k výrobě jeřábů a lopatových rýpadel. V roce 1953 došlo k osamostatnění závodu pod názvem Uničovské strojírný n.p. Podnik se dále rozvíjel, vznikly vlastní konstrukční kanceláře, nové haly a obslužná zařízení. V roce 1958 byl zřízen samostatný montážní provoz pro zajišťování externích montáží v tuzemsku i v zahraničí. Od roku 1959 byly Uničovské strojírný v čele VHJ s podřízenými podniky Slovácké strojírný Uherský Brod a TOS Varnsdorf. V roce 1963 byla ukončena výstavba vlastní slévárny s modelárnou na výrobu ocelolitin (v tehdejším Československu patřila k největším a nejmodernějším).

⁷¹ Vlastní zpracování

V programu výroby podniku byly postupně různé typy mechanických lanových elektrických, lopatových rýpadel a jeřábů. Pro přístavy ve Švédsku, Polsku, Indii a bývalé SSSR byly dodávány i gigantické portálové jeřáby. V roce 1965 se Uničovské strojírný zařadily do VHJ Transporta, později (1970) IVTAS Chrudim. Od roku 1970 byla zahájena výroba nové řady hydraulických rýpadel vlastní konstrukce. Začala i kooperace při výrobě rýpadel s firmou MANNESMANN DEMAG v SRN. Významnou část výrobního programu tvořila těžební technika pro povrchové doly v severočeském uhelném revíru i v zahraničí. Byla vyrobena i obří kolesová velkorýpadla vlastní konstrukce, z nichž většinu lze označit ve světě za unikáty svého druhu.

Od roku 1980 byly Uničovské strojírný součástí VHJ Vítkovice a o osm let později došlo k osamostatnění pod názvem Uničovské strojírný, státní podnik. V roce 1992 byly Uničovské strojírný kupónovou privatizací přeměněny na akciovou společnost. Od roku 1993 je soukromou společností s novým obchodním názvem UNEX a.s. V roce 1998 získal nového majoritního akcionáře "Bancroft Eastern Europe Fund", který v roce 2003 uzavřel dohodu o prodeji celého akciového podílu manažerům společnosti.

V roce 2005 došlo k prodeji majoritního balíku akcií drženého manažery investiční společnosti ARCADA Capital, a.s. Následně na mimořádné valné hromadě společnosti UNEX a.s. bylo rozhodnuto o přechodu vlastnického práva k akciím menšinových akcionářů na hlavního akcionáře, společnost ARCADA Capital, a.s. V téže roce došlo i k akvizici 100% akcií společnosti Moravské železárny, a.s. v Olomouci - zápusťkové kovárny a slévárny komplementární s výrobou v Uničově. V roce 2007 se skupina UNEX z důvodů nedostatku kapacit pro výrobu jeřábů, výložníků a svařovaných konstrukcí v mateřském závodě v Uničově rozrostla o akvizici klíčových aktiv areálu bývalé společnosti Vihorlat Snina na východním Slovensku. Výrobu v tomto třetím výrobním závodě realizuje 100% dceřiná společnost UNEX Snina, a.s.

V současnosti se strojírensko-metalurgická společnost UNEX a.s. věnuje vývoji, výrobě a montáži kolesových rýpadel pro těžbu nerostných surovin. Dále výrobě nakladačů, jeřábů, dílů stavebních a tvářecích strojů a ocelových konstrukcí. Ještě v roce 1990 pracovalo ve společnosti 4 356 zaměstnanců, nyní se počet ustálil na 1 480 zaměstnanců. V roce 1998 byla společnost v krizi a tomu odpovídal i její zisk, který činil -255,1 miliónů. V roce 2006 se společnost dostala do kladný čísel zisku, který pak byl 129 miliónů.⁷²

Střediskem průmyslu ORP je město Uničov, které vytvořilo dvě průmyslové zóny, tzv. malou a velkou a v nich se soustředily některé společnosti.

- Velká průmyslová zóna:** Ingersoll - Rand s.r.o.
MIELE Technika s.r.o.
Polymers Compounding s r.o.
MORA TOP s.r.o.
VARIO VILA s.r.o.
- Malá průmyslová zóna:** Davon s.r.o.
Černý Components s.r.o.
Truhlářství Chlup
Morávek a Král s.r.o.
Kiwek spol. s.r.o.

---

⁷² Pramen: UNEX – Historie společnosti [online]. C2004, Aktualizace není uvedena. [cit. 2008-04-12]. <<http://www.unex.cz/>>

Ingersoll - Rand s.r.o

Jedná se o nejnovější závod společnosti Ingersoll-Rand v České republice, byl postaven prakticky na zelené louce v Uničově za necelých 7 měsíců a výroba byla zahájena v srpnu 2002. Tato společnost se specializuje na výrobu stacionárních šroubových kompresorových souprav s integrovaným ochlazováním a klimatizací s výkonem od 4 do 350 kW a pracovním tlakem 7 až 14 barů a výrobu malých pístových kompresorů s výkonem 1,1-30kw a tlakem 9 až 345 barů. Přes 98% produkce směřuje na zahraniční trhy.

Miele s r.o.

Společnost Miele působí v Uničově od roku 2003. Mezi samotné výrobky Miele spadají přístroje pro domácnost a přístroje pro profesionální využití. V programu domácích spotřebičů nabízí automatické pračky, sušičky mandly, myčky nádobí, vestavné přístroje (varné desky, sestava Combiset, sporáky a pečicí trouby, odsávače par, chladničky a mrazičky), a mikrovlnné trouby a vysavače. Firma Miele produkuje též průmyslové přístroje pro profesionální využití. Do této oblasti spadají mycí a dezinfekční automaty pro přípravu zdravotnického instrumentaria nebo laboratorního skla, dále přístroje pro prádelenské zařízení (profesionální pračky, sušičky, žehlicí stroje), a profesionální myčky nádobí.

Hexagon Polymers Compounding s r.o.

Tato mezinárodní firma se zabývá výrobou pryžových polotovarů pro automobilový průmysl.

MORA-TOP s. r.o.

Závod vznikl v roce 2000 jako dceřiná firma akciové společnosti Mora Moravia, která do něj přesunula veškerou výrobu topné a horkovodní techniky, tj. závěsných plynových kotlů a průtokových ohřivačů vody. V roce 2003 se firma MORA-TOP s.r.o. stala samostatnou společností, prodávající své zboží na trh České republiky, na Slovensko, do Polska, Bulharska, Rumunska a do zemí bývalého Sovětského svazu. Základní kámen k novému závodu byl položen 21. dubna 2004 v průmyslové zóně města Uničov a v květnu téhož roku byla už zahájena výstavba. Tato továrna, sestávající z výrobní haly a administrativního křídla, vyrostla za šest měsíců na pozemku o rozloze 3,9 ha. Nový závod umožnil zavedení produktivních a efektivních výrobních technologií.

Davon, s.r.o.

Firma se zabývá výrobou speciálních zařízení pro stacionární i mobilní drtírny k uvolňování vzpříčených kamenů v drtiči a jeho násypkách, dále pak výrobě univerzálního přídatného zařízení pro rýpadla a jeřáby, konstrukcí a výrobou větších typů lopat a přídatných zařízení pro stavební stroje.

Vario Vila s. r.o.

Vario Vila s r.o. je podnikatelským subjektem, který se v hlavní míře zabývá výrobou a montáží individuálních dřevěných rodinných domů, bytových domů, výrobních hal a jiných objektů. V současné době je většina výroby realizovaná v České republice, v menší míře i v zahraničí (Švýcarsko, Holandsko).

Černý Components s.r.o.

Začátky této firmy se váží k roku 1991, podnik se nejprve věnoval zakázkové výrobě kuchyňských linek, úpravám interiérových dveří a výrobě nábytkových dílců z masivního dřeva a z MDF. Byla to právě výroba těchto komponentů, která se postupně stala nosným

programem firmy. Výrobky se vyvážejí nábytkářským firmám a prodejcům do většiny zemí západní Evropy.

Tekro s. r.o. – Výrobna Nová Dědina

Tekro je společnost, která vznikla v roce 1991 a specializuje se na výrobu, marketing a poradenství v oblasti výživy a chovu domácích a hospodářských zvířat. Zastává významné místo na trhu doplňkových látek (premixů) pro výživu hospodářských zvířat v České a Slovenské republice a na Ukrajině. Škála jejich výrobků čítá více jak 2 000 receptur, vyráběných s ohledem na požadavky jednotlivých kategorií zvířat. Kromě premixů se soustřeďují na produkci doplňkových vitamino-minerálních směsí, kompletních krmiv, specializovaných doplňkových krmiv, veterinárních léčiv pro hospodářská zvířata a kompletních i doplňkových krmiv pro psy a kočky. Výrobna v Nové Dědině byla uvedena do provozu roku 1995, od výše uvedené výroby společnosti je zde také sklad a specializované laboratorní zázemí.

EKO-UNIMED s.r.o.

Zakladateli společnosti 7. listopadu 1994 se stali město Uničov a obec Medlov, sídlo je v obci Medlov. Společnost podniká v oblasti nakládání s nebezpečnými odpady, dále je předmětem jejich zájmu silniční motorová doprava nákladní, nakládání s odpady (vyjma nebezpečných), velkoobchod, specializovaný maloobchod, provozování čerpacích stanic s palivy a mazivy.

MELITES, spol. s r.o.

Společnost se sídlem v Medlově, podniká v oblasti potravinářského průmyslu, konkrétně ve výrobě mražených pekařských a cukrářských polotovarů, a to již od roku 1995. Základním produktem společnosti je listové těsto, které se v maloobchodním balení již několik let prodává po celé České republice i v zahraničí. Vedle výroby listového těsta se postupně rozvinula výroba mražených pekařských a cukrářských polotovarů tradičních tvarů a náplní, jako jsou různé šátečky, hřebeny, záviny, šneky, ale také výroba croissantů a baget. Tyto polotovary se prodávají vesměs ve velkoobchodním balení nejrozličnějším odběratelům, mezi něž patří pekárny, cukrárny, benzínové pumpy, obchodní řetězce, bistra a podobně.

United Bakeries – pekárna Uničov

United Bakeries je vedoucí pekárenské skupina v regionu střední Evropy. Skupina vznikla spojením dvou největších českých skupin Delta Pekárny a Odkolek. Společnost zastřešuje i činnost dceřiných společností Delta Pekárny (SK) a Interback Csoport (HU) a působí ve třech zemích. Mateřskou společností skupiny United Bakeries je se 100 % akcií společnost European United Bakeries S.A. se sídlem v Lucembursku.

STT servis, s.r.o

STT servis, s.r.o je strojírenskou společností, se sídlem v obci Dlouhá Loučka. Zabývá se převážně výrobou přídatných zařízení k zemědělským a stavebním strojům. Důležitou součástí jejich výrobního programu jsou palety pro přepravu technických plynů. Další činností firmy je provozování autodopravy a vypracování žádosti pro dotace z EU.

MOSEV plast. s.r.o.

Tato společnost se zabývá výrobou stavebních prvků z lisovaného směsného plastu získaného recyklací komunálního odpadu. Tyto prvky jako montované protihlukové stěny, latě, kůly, zatravnovací dlaždice, kabelové žlaby a další profily jsou určeny převážně pro

dopravní infrastrukturu, pozemní stavitelství a zemědělství. Nosným výrobním programem jsou protihlukové stěny.

Tab. 20: Nejvýznamnější průmyslové zaměstnavatelé ve správním obvodu ORP Uničov⁷³

Název firmy	Počet zaměstnanců	Sídlo	Rok zahájení činnosti
UNEX s.r.o.	1 486	Uničov-Brničko	1948
MORA TOP s.r.o.	97	Uničov	2005
Ingersoll - Rand s.r.o.	250	Uničov	2002
MIELE Technika s.r.o.	650	Uničov	2003
Hexagon Polymers Compounding	126	Uničov	1998
Davon s.r.o.	19	Uničov	1994
Truhlářství Černý	65	Uničov	1991
VARIO VILA s.r.o.	25	Uničov	2000
TEKRO s.r.o.	75	Nová Dědina	1995
EKO-UNIMED s.r.o.	23	Medlov	1994
MELITES, spol. s r.o.	100	Medlov	1995
United Bakeries	92	Medlov	2007
STT servis, s.r.o.	20	Dlouhá Loučka	2003
MOSEV plast. s.r.o.	40	Nová Hradečná	2001

7.4 Služby

Ve správním obvodu ORP Uničov se podíl EAO sousředených v terciéru, tzn. ve službách během období 1991–2001 zvýšil z 27,2 % na 40,2 %. Stále je to však o 14,3 procentních bodů méně než v celé republice. Největší podíl EAO ve službách tvoří lidé zaměstnaní v obchodě, ve zdravotnictví a školství.

Základní a mateřskou školu mají téměř všechny obce zkoumaného území (mimo obce Lipinka a Želechovice). Z toho v obcích Nová Hradečná a Paseka je pouze první stupeň 1. – 5. třída. Na II. stupeň v obci Troubelice chodí další žáci ze samostatných obcí Nová Hradečná a Lipinka, kteří I. stupeň (1. a 3. ročník) navštěvovali v malotřídní škole v Nové Hradečné. Školu v Újezdu navštěvují i žáci z Paseky. Žáci správního obvodu ORP Uničov mohou navštěvovat střední školy v Uničově. Nachází se zde: gymnázium (15 tříd), střední průmyslová škola (obory strojírenství a stavebnictví) a obchodní akademie (15 tříd), střední odborná škola (obor Management strojírenství) a střední odborné učiliště (obory - Mechanik seřizovač, Mechanik strojů a zařízení, Modelář, Zámečnické práce ve stavebnictví a Střední odborná škola (obory - denní studium - hotelnictví a turismus, dálkové studium podnikání v technických povoláních, podnikání v oborech obchodu a služeb). Děti a dospívající mládež má k dispozici Základní uměleckou školu v Uničově (ZUŠ) s hudebními, výtvarnými, literárně-dramatickými a taneční studijními obory. Dále se v Uničově nachází Dům dětí a mládeže, ve kterém jsou odborné pracovny: pracovna keramiky a výtvarná dílna, střelnice, učebna leteckých modelářů, jazyková učebna, taneční sál, klub mladých, herna, astronomická

⁷³ HBI Česká republika. Online databáze firem [online]. Aktualizace není uvedena [cit. 2008-04-12]. <<http://www.hbi.cz/index.php?Lang=cs>>; vlastní zpracování

klubovna, kuchyňka, učebna autoškoly, pracovny pro ostatní zájmové činnosti. V Uničově se nachází také nezisková organizace Gaudolino - sdružení se zaměřením na volný čas dětí a mládeže. Ve městě Uničov je 6 mateřských škol, 4 základní školy a 1 speciální škola, jejímž zřizovatelem je občanské sdružení Jasněnka v Uničově - sdružení pro pomoc zdravotně postiženým dětem. Škola sdružuje speciální mateřskou školu, pomocnou školu a školní jídelnu. Škola zajišťuje společně se zřizovatelem komplexní péči pro děti s těžkým mentálním postižením s kombinovanými vadami od nejtělejšího věku do dospělosti.⁷⁴

Největším zdravotním komplexem a poskytovatelem zdravotní péče v popisovaném správním obvodu je poliklinika a zubní středisko v Uničově. Přímou ve městě nacházejí i 3 lékárny. Ambulantní zdravotní péči v Pasece zajišťuje Odborný léčebný ústav. Ústav poskytuje lůžkovou zdravotní péči na odděleních TRN, LDN, rehabilitace a sociální hospitalizace. Dále ambulantní zdravotní péči (plicní, chirurgická, rehabilitační a praktického lékaře), zajišťuje také péči o dlouhodobě nemocné občany z okresu Olomouc, procento využití lůžek je trvale vysoké, přes 98%. V Pasece byl v roce 2004 postaven velký dům s pečovatelskou službou pro starší občany obce a okolí. Ze sociálních služeb je obyvatelům regionu dále k dispozici Centrum sociálních služeb města Uničova. V Uničově se nachází také Kontaktní centrum pro drogově závislé, Charita Uničov a občanské sdružení Jasněnka zabývající se péčí o mentálně postižené děti a občanské sdružení Zacheus. Některé specifické odborné služby pro občany města jsou zajišťovány lékaři v nemocnici ve Šternberku. Pohotovostní služba byla ve městě Uničově, jako ve většině měst České republiky, z důvodů nedostatku finančních prostředků zrušena. Občané města musí v případě nutnosti využít pohotovostních služeb v Olomouci.⁷⁵

Tab. 21: Zdravotnická zařízení a ordinace jednotlivých lékařů v Uničově v roce 2007⁷⁶

Druh zdravotní péče - lékař	Počet lékařů	Ordinace
Dětský lékař	5	denně
Obvodní lékař	8	denně
TRN	1	3 x týdně
Psychiatrická ambulance	1	1 x týdně
Gynekologie	4	denně
ORL	1	denně
Radiologie	1	denně
Chirurgie	1	2 x týdně
Mamologická poradna	1	denně
Oční lékař	2	denně
Kožní lékař	1	denně
Internista	4	denně
Neurolog	1	2 x týdně
Klinická logopedie	2	4 x týdně
Ortopedie	4	4 x týdně
Urologie	1	1 x týdně
Onkologie	1	1 x týdně
Klinická psychologie	1	3 x týdně
Rehabilitace	1	2 x týdně
Stomatologie	10	denně
Odběrová laboratoř	6	denně

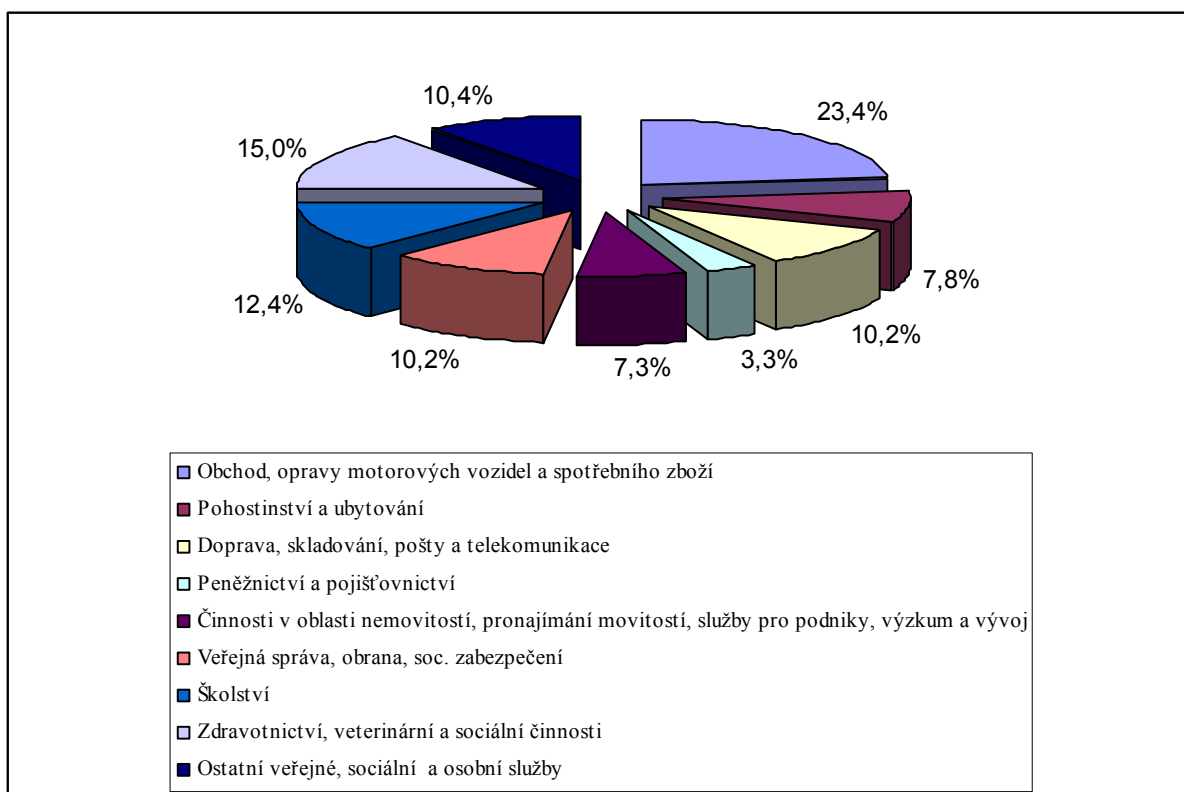
⁷⁴ Pramen: GH Konsult o.p.s.: Strategický plán rozvoje mikroregionu Uničovsko. Olomouc 2006, s 18-20.

⁷⁵ Pramen: GH Konsult o.p.s.: Strategický plán rozvoje mikroregionu Uničovsko. Olomouc 2006, s. 20-21.

⁷⁶ Pramen: Kolektiv pracovníků MěÚ Uničov ve spolupráci s AQE advisors, s.r.o.: Strategický plán rozvoje města na léta 2007–2013. Uničov 2007, s. 35.

Tab. 22: Zdravotnická zařízení a ordinace jednotlivých lékařů v obcích ORP Uničov (mimo města Uničov) v roce 2005⁷⁷

Název obce	Praktický lékař pro dospělé	Praktický lékař pro děti a dorost	Ordinace stomatologa	Lékárna
Dlouhá Loučka	3	1	1	1
Lipinka	0	0	0	0
Medlov	1	1	0	0
Nová Hradečná	1* ⁷⁸	0	0	0
Paseka	1	0	1	0
Šumvald	1	1	1	0
Troubelice	1	1** ⁷⁹	1	1
Újezd	1*	0	0	0
Želechovice	1**	1*** ⁸⁰	0	0

Obr. 12: Struktura ekonomicky aktivního obyvatelstva ORP Uničov zaměstnaného ve službách v roce 2001⁸¹

⁷⁷ Pramen: GH Konsult o.p.s.: Strategický plán rozvoje mikroregionu Uničovsko. Olomouc 2006, s. 20.

⁷⁸ Lékař přítomen jedenkrát týdně

⁷⁹ Lékař přítomen dvakrát týdně

⁸⁰ Lékař přítomen jedenkrát měsíčně

⁸¹ Pramen: Český statistický úřad. SLDB 2001 - SO ORP Uničov – Ekonomicky aktivní podle pohlaví, věkových skupin a odvětví ekonomické činnosti [online]. Aktualizováno 23. 4. 2005 [cit. 2008-04-12]

<[http://notes.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/EC3852DC5DA566D0C1256FEB001F8CA5/\\$File/7112a14.xls](http://notes.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/EC3852DC5DA566D0C1256FEB001F8CA5/$File/7112a14.xls)>; vlastní výpočty a zpracování

Ve městě Uničov, které je hlavním střediskem popisovaného regionu, dochází v poslední době k nárůstu počtu hypermarketů a obchodů se zaměřením na prodej různého typu zboží. Ze služeb občanům můžeme v regionu dále najít například poštu, která se nachází v každé obci správního obvodu mimo Lipinky a Želechovic. Pošty můžeme díky specifické nabídce služeb zařadit i mezi peněžní ústavy (poštovní spořitelna). V regionu je 5 peněžních ústavů a 6 pojišťoven, které mají sídlo v Uničově. Pohostinství a ubytovací možnosti regionu v posledních letech neustále vzrůstají, neboť město Uničov a okolní obce jsou si vědomi důležitosti cestovního ruchu pro celou oblast. Kulturních a sportovních zařízení je v ORP Uničov poměrně dostatečný počet, centrem kultury a sportu je přirozeně město Uničov.

7.5 Trh práce

Vzhledem k použití jiné metodiky pro výpočet míry registrované nezaměstnanosti nemůžeme všechna data uvedená v tabulce vzájemně srovnávat, pouze údaje v letech 2001–2004 a zvláště pak údaje od roku 2005. V letech 2001–2004 nezaměstnanost vždy překračovala hranici 15 %, maximum dosáhla v roce 2003 a to 17,3 %. Srovnáme-li nezaměstnanost na konci let 2005, 2006 a 2007, zjistíme že ve správním obvodu ORP Uničov se situace na trhu práce zlepšila a došlo k poklesu registrované míry nezaměstnanosti.

Tab. 23: Vývoj nezaměstnanosti ve správním obvodu ORP Uničov v letech 2001–2007⁸²

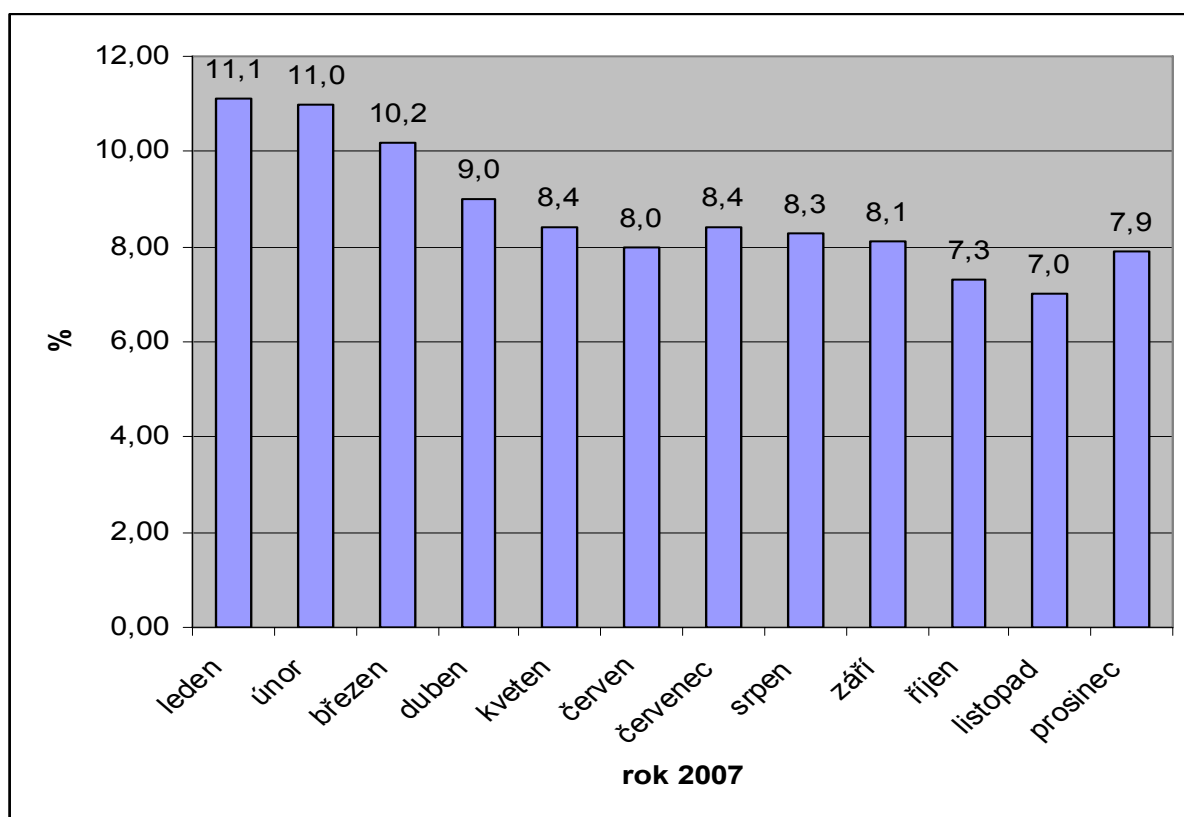
Rok	Míra nezaměstnanosti	Uchazeči o zaměstnání celkem	Meziroční nárůst či pokles
Prosinec 2001	15,5	1 789	-
Prosinec 2002	17,1	1 978	189
Prosinec 2003	17,3	2 014	36
Prosinec 2004	16,0	1 869	-145
Prosinec 2005 ⁸³	12,9	1 504	-365
Prosinec 2006	11,0	1 281	-223
Prosinec 2007	7,9	926	-355

Nejhorší situace v letech 2001–2004 byla v obcích Paseka, Újezd a Lipinka, kde míra nezaměstnanosti v těchto letech překračovala hranici 18%, v prosinci roku 2004 dosahovala nezaměstnanost v obci Paseka 22,8 %. Nejnižší nezaměstnanost v těchto letech zaznamenaly obce Želechovice, Troubelice, Nová Hradečná a Uničov, pohybovala se zde v rozmezí od 9-17 %, v ostatních obcích byla vyšší.

Zhodnotíme-li nezaměstnanost v obcích obvodu ORP Uničov na konci roku 2005, 2006 a 2007, zjistíme, že u všech obcí, mimo obec Želechovice klesá. Největší pokles sledujeme u obce Paseka z 16,9 % na 9,7 %. Na konci roku 2007 byla největší míra registrované nezaměstnanosti dosažena v obci Lipinka 11,3 % a nejnižší v obci Želechovice a to 6,1 %. V Uničově dosahovala nezaměstnanost v prosinci roku 2007 hodnoty 7,3 %. Nezaměstnanost překročila hranici 10 % pouze ve dvou případech, v obci Dlouhá Loučka a Lipinka.

⁸² Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí. Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska [online]. Aktualizace není uvedena. [cit. 2008-04-12]. <<http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>>; vlastní zpracování

⁸³ Údaje za prosinec 2005, 2006 a 2007 jsou uvedeny podle nové metodiky nezaměstnanosti. Uvedeni jsou pouze dosažitelní uchazeči o práci, tj. evidovaní nezaměstnaní, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí do zaměstnání. Za dosažitelné se nepovažují například uchazeči o práci ve výkonu trestu, vykonávající krátkodobé zaměstnání či na mateřské dovolené

Obr. 13: Vývoj registrované míry nezaměstnanosti v jednotlivých měsících roku 2007 ve správním obvodu ORP Uničov⁸⁴

Z grafu je možnost vidět, že v průběhu roku 2007 se nezaměstnanost v obvodu ORP Uničov postupně snižovala. Od ledna do června se nezaměstnanost snížila o 3,1 procentních bodů, během července a srpna může zaznamenat mírný nárůst nezaměstnanosti o 0,4 a 0,3 procentních bodů a až dokonce roku dochází k opětovnému snižování.

Tab. 24: Míra registrované nezaměstnanosti v prosinci 2006 a 2007 v obvodech ORP, okrese Olomouc, v Olomouckém kraji a v České republice⁸⁵

Územní jednotka	prosinec 2006	prosinec 2007
ORP Uničov	11,0	7,9
ORP Litovel	8,2	5,7
ORP Šumperk	9,7	7,9
ORP Šternberk	9,6	7,4
Okres Olomouc	7,6	5,5
Olomoucký kraj	9,0	6,7
Česká republika	7,7	6,0

Ve všech jednotkách sledujeme pokles míry nezaměstnanosti v období prosinec 2006 – prosinec 2007. Okres Olomouc patří k oblastem s nižší úrovní nezaměstnanosti, ve srovnání s celorepublikovou hodnotou je v roce 2007 o 0,5 procentního bodu nižší. Obvod ORP Uničov je na tom z hlediska nezaměstnanosti ve srovnání se s ním sousedícími obvody ORP nejhůře, dosahuje hodnoty 7,9 %.

⁸⁴ Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí. Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska [online]. Aktualizace není uvedena. [cit. 2008-04-12]. <<http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>>; vlastní zpracování

⁸⁵ Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí. Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska [online]. Aktualizace není uvedena. [cit. 2008-04-12]. <<http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>>; vlastní zpracování

Tab. 25: Struktura uchazečů o zaměstnání v obvodu ORP Uničov a v České republice v prosinci 2007 podle věku⁸⁶

Územní jednotka	Počet evidovaných uchazečů	z toho ve věku							
		17 a méně		18-24		25-49		50+	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
ORP Uničov	969	16	1,7	100	10,3	516	53,3	337	34,8
Česká republika	354 878	4 953	1,4	49 883	14,1	191 309	53,9	108 733	30,6

Největší podíl uchazečů o zaměstnání byl v prosinci 2007 v obvodu ORP Uničov ve věku 25-49 let, činil 53,3 %, naopak nejmenší podíl (1,7 %) tvořili uchazeči mladší 17 let. Uchazeči ve věku 18-24 tvořili 10,3 % a uchazeči 50 let a více činili 34,8 %. Takové rozložení uchazečů o práci podle věku odpovídá rozložení na úrovni celé republiky.

V ORP Uničov činí podíl absolventů mezi evidovanými uchazeči o zaměstnání 19,9 % a uchazečů se ZPS 22,8 %, obraz v celé republice je prakticky obdobný.

Tab. 26: Podíl uchazečů se ZPS a absolventů mezi evidovanými uchazeči o zaměstnání v obvodu ORP Uničov a v České republice v prosinci 2007⁸⁷

Územní jednotka	Počet evidovaných uchazečů	z toho			
		absolventi		uchazeči se ZPS	
		abs.	%	abs.	%
ORP Uničov	969	193	19,9	221	22,8
Česká republika	354 878	76 164	21,5	65 216	18,4

Míra nezaměstnanosti i míra dlouhodobé nezaměstnanosti byla na území regionu v prosinci 2007 vyšší než na území celé České republiky. Míra dlouhodobé nezaměstnanosti na Uničovsku dosáhla 2,9 % , tzn. 2,9 % EAO je více než 12 měsíců bez práce. Mezi ekonomicky aktivními ženami je 10,1 % žen nezaměstnaných. Míra dlouhodobě nezaměstnaných žen dosáhla hodnoty 4,2 %.

Tab. 27: Míra nezaměstnanosti a míra dlouhodobé nezaměstnanosti ve správním obvodu ORP Uničov a v České republice v prosinci 2007⁸⁸

Územní jednotka	Míra nezaměstnanosti ⁸⁹	Míra dlouhodobé nezaměstnanosti	Míra nezaměstnanosti ženy	Míra dlouhodobé nezaměstnanosti ženy
ORP Uničov	7,9	2,9	10,1	4,2
Česká republika	7,3	3,0	8,7	3,9

⁸⁶ Pramen: Data z Ministerstva práce a sociálních věcí o struktuře nezaměstnaných v jednotlivých obcích ČR: GIS 0 – Prostorová analýza, prosinec 2007

⁸⁷ Pramen: Data z Ministerstva práce a sociálních věcí o struktuře nezaměstnaných v jednotlivých obcích ČR: GIS 0 – Prostorová analýza, prosinec 2007

ZPS = změněná pracovní schopnost

⁸⁸ Pramen: Data z Ministerstva práce a sociálních věcí o struktuře nezaměstnaných v jednotlivých obcích ČR: GIS 0 – Prostorová analýza, prosinec 2007

⁸⁹ při výpočtu míry nezaměstnanosti byla použita stejná metodiky – podíl počtu dosažitelných uchazečů a počtu ekonomicky aktivních obyvatel

Ve všech obcích obvodu ORP Uničov je míra nezaměstnanosti žen vyšší než míra nezaměstnanosti celého obyvatelstva. Nejvážnější situace s nezaměstnaností žen je v obci Dlouhá Loučka, kde dosahuje 13,8 %. Dlouhodobá nezaměstnanost u žen je největší v obci Nová Hradečná a to 6,3 %. Nejvyšší dlouhodobá nezaměstnanost je v obci Lipinka, která má problém s nezaměstnaností všeobecně, hodnota dosahuje 7,2 %. Nejméně dlouhodobě nezaměstnaných je v obci Želechovice (pouze 2,0 %).

SWOT analýza

Silné stránky

- poměrně vysoká kvalita životního prostředí celého regionu
- výhodná poloha regionu s vysokým potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu, atraktivní přírodní prostředí s neporušenými přírodními scenériemi (CHKO Litovelské Pomoraví, přírodní park Sovinecko)
- řada kulturních památek (památková zóna Uničov)
- dostačující základní občanská vybavenost města Uničova jako správního obvodu ORP
- výhodné podmínky pro individuální výstavbu v obcích – v blízkosti center, růst obliby bydlení na venkově, relativní dostatek volných ploch pro rozvoj venkovských sídel, nízké ceny pozemků
- dostatek ploch a prostor pro rozvoj podnikání ve správním obvodu ORP Uničov. Př: Uničov – velká a malá průmyslová zóna
- kvalitní síť školního a předškolního vzdělávání
- výborná dostupnost zdravotní péče
- poměrně široká nabídka sociálních služeb
- flexibilita obyvatelstva způsobená dlouhodobě tradiční vyjížděnkou za prací do okolních obcí či měst
- vyřešená likvidace komunálního odpadu
- dostatečná síť místních komunikací a dopravní obslužnost
- příznivé předpoklady pro rozvoj ekologických a mimoprodukčních forem zemědělství na významné části území regionu
- levná pracovní síla a nízká průměrná mzda jako konkurenční výhoda pro případné investory a nové podnikatele

Slabé stránky

- snižování porodnosti
- stárnutí obyvatelstva
- záporné migrační saldo
- poměrně nízká vzdělanostní úroveň obyvatelstva
- nedostatek pracovních příležitostí v regionu (zvláště pro absolventy středních a vysokých škol) a z toho vyplývající emigrace mladých a kvalifikovaných obyvatel
- nedostatečný počet prosperujících větších výrobních podniků stabilizujících hospodářství regionu
- obecný problém nedostatku kapitálu na investice do dalšího rozvoje města a obcí
- nedostatečné kulturní vyžití místních obyvatel, často nevyhovující stav prostor pro konání kulturních, společenských a sportovních akcí
- vysoká energetická náročnost budov a zanedbaný stav nemovitostí / bytového fondu
- vysoká míra soukromého vlastnictví pozemků – nepružný trh s nemovitostmi
- špatný stavebně technický stav pozemních komunikací, ve vlastnictví obcí i kraje
- dopravní dostupnost regionu, vzdálené napojení od obcí a města na dálnici či rychlostní komunikaci (Litovel, Mohelnice)
- nízká kupní síla obyvatel
- nevyužívané alternativní zdroje energie
- vandalismus

Příležitosti

- členství ČR v EU – možnost přístupu ke zdrojům strukturálních fondů, také rozvoj partnerství se zahraničními obcemi a regiony, tvorba společných projektů
- využití dotačních programů určených pro region
- uzavírání dobrovolných vnitrostátních svazků obcí tzv. mikroregionů (mikroregion Uničovsko, který přesahuje ORP Uničov)
- zlepšení legislativních podmínek pro tvorbu potřebných finančních zdrojů pro modernizaci infrastruktury města a obcí, její zkvalitnění a dobudování
- zavádění evropských právních i ekologických norem do života regionu
- podpora středních a malých podniků
- revitalizace brownfieldů a využití volných ploch a objektů k podnikání
- zvýšení vzdělanostní úrovně
- využití volné kapacity pracovních sil, zvyšování jejich kvalifikace pro lepší uplatnění na trhu práce
- vytváření nových pracovních příležitostí, čímž je možno ovlivnit i migrační poměry ve prospěch stabilizace mladých lidí v regionu
- podpora volnočasových aktivit pro všechny generace, příprava výstavby nových moderních sportovišť a sportovních, či společenských areálů s doprovodným zázemím
- podpora rozvoje turistické ruchu (budování a rozvoj cyklotras a cyklostezek)
- oživení bytové výstavby ve městě a obcích

Hrozby

- neustálý odliv mladých lidí, kvůli pracovním příležitostem, širšímu spektru služeb a možnosti trávení volného času
- poměrně vysoká nezaměstnanost
- zhoršující se životní úroveň některých skupin obyvatelstva, růst rizikových skupin obyvatelstva (dlouhodobě nezaměstnaní, matky s dětmi, migrující skupiny obyvatel, případně další) a nepřipravenost systému sociální a zdravotnické péče a výchovných a školských zařízení dostatečně reagovat na jejich situaci
- nedostatek finančních prostředků pro volnočasové aktivity – zvyšuje možnost nárůstu nežádoucích jevů (kriminalita, zhoršování zdravotního stavu obyvatelstva...)
- nedocení významu kulturního a přírodního bohatství regionu
- poškozování přírodních zdrojů vlivem neorganizovaného rozvoje cestovního ruchu a také zatížením automobilovou dopravou
- podcenění významu cestovního ruchu jako předmětu podnikání a zaměstnanosti
- omezování veřejné dopravy do některých menších obcí
- ukončení podnikatelské činnosti stávajících subjektů

Z vypracované SWAT analýzy správního obvodu ORP Uničov vyplývá, že hrozby převládají nad příležitostmi a slabé stránky výrazně převyšují ty silné. Analýza je vystavěna zejména na informacích a datech z Českého statistického úřadu, které byly využity při zpracování této bakalářské práce a také na vlastním důkladném šetření.

10. ZÁVĚR

Úkolem této bakalářské práce bylo komplexní zpracování socioekonomické situace správního obvodu ORP Uničov. Tato situace se během let 1991–2001 značně zlepšila a v současnosti je v rámci Olomouckého kraje uspokojivá. Počet obyvatel má klesající tendenci, v roce 1991 byl počet obyvatel obvodu ORP Uničov 23 091, v roce 2001 byl a stav v roce 2006 je 22 881. Na celkovém poklesu počtu obyvatel se podílí snižování porodnosti, zvyšování úmrtnosti a také stěhování obyvatel ze zkoumané oblasti. V regionu stejně jako v ostatních vyšších územních jednotkách dochází ke stárnutí populace.

Na Uničovsku v roce 2001, značně poklesl počet věřících, a to oproti roku 1991 z 61,2 % na až na 37,8 %, podobný trend však opět zaznamenává celá republika. Národnost jednoznačně převládá česká. Vzdelanost v regionu má relativně nízkou úroveň, ale můžeme zde proti roku 1991 zaznamenat značné zlepšení u obyvatelstva patnáctiletého a staršího mající alespoň maturitu, a to o 6,7 procentních bodů. V rámci vyšších územních jednotek je rozdíl patrný zejména u obyvatel vysokoškolsky vzdělaných. Nižší úroveň vzdělání se odráží také v rozložení ekonomicky aktivních obyvatel podle sektoru národního hospodářství. Nejvíce EAO v roce 2001 je soustředěno ve II. sektoru a to 48,7%, v I. sektoru 11,1% a ve III. sektoru je podíl EAO 40,2%. Ve republikovém srovnání obvod velmi pokulhá v terciéru, kde hodnota České republiky je 54,5 %. V roce 2001 bylo ve zkoumané oblasti 11 668 EAO z nich byl počet zaměstnaných 10 026. Podíl EAO na celkovém počtu obyvatel byl 50,5 %. Uničovsko se řadí z hlediska dojížděky do zaměstnání mezi regiony vyjížděkové.

Správní obvod ORP Uničov a zejména pak město samotné, má průmyslový charakter s poměrně velkou tradicí, která sahá až do roku 1950, kdy byl v Uničově vybudován strojírenský podnik s názvem Unex a.s., díky němuž se stal Uničov průmyslově uznávaným městem. Tento podnik se zabývá výrobou a montáží kolesových rýpadel, dále výrobou jeřábů a různých ocelových konstrukcí. V posledních letech též došlo k vzniku dvou průmyslových zón, do kterých se soustředili různé firmy a podniky (Ingersoll - Rand s.r.o., MIELE Technika s.r.o., Polymers Compounding s.r.o. a další). V každé z obcí popisovaného obvodu se nachází nějaké transformované zemědělské družstvo, zaměřené na živočišnou a rostlinou výrobu. Vybavenost službami je na velmi slušné úrovni, největší podíl na struktuře služeb mají obchod, školství a zdravotnictví. Nezaměstnanost na konci roku 2007 byla v regionu 7,9 %, což je o 1,9 procentních bodů více než celorepubliková hodnota. Jisté zlepšení však zaznamenáváme proti prosinci 2006, kde nezaměstnanost činila dokonce 11,0 %.

Mezi kladné stránky můžeme zařadit prezentaci regionu, která je velmi dobrá jak v rámci republiky tak i v zahraničí. V souladu se zákonem o obcích č. 128/2000 Sb. mohou jednotlivé obce vnitrostátně uzavírat dobrovolné svazky obcí, někdy nesprávně označované za mikroregiony. Tohoto využil k 3. 1. 2005 Uničov a 13 obcí a vytvořili Mikroregion Uničovsko. Členské obce spojuje zájem o celkovou prosperitu oblasti a také efektivní čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu a z fondů Evropské unie.

Region se v posledních letech snaží klást důraz na rozvoj cestovního ruchu, který je velkým potenciálem celého správního obvodu. Regionem vede řada cyklostezek, jejichž délka neustále narůstá, v místě najdeme také řadu kulturních památek.

SUMMARY

The objective of this bachelor work is to carry out social-geographic characterization of administration area of the municipality with extended competence Uničov. The historical development of the region is made at first and is followed by physical-geographic characteristic and by structure of population and its migration. Then is made analysis of economical characteristic with description of changes at labour market. At the end of this work is carried out SWOT analysis.

Key words: social.geographic-analysis, municipality with extended competence, Uničov, population.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ

Literatura

Bartoš, J., Schulz, J., Trapl, M.: Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848–1960. Svazek III., Ostrava 1972. 364 s.

Culek, M., kol.: Biogeografické členění České republiky, Praha 1996, 347 s.

Demek, J.: Zeměpisný lexikon ČR. Hory a nížiny, Brno 2006. 580 s.

GH Konsult o.p.s.: Strategický plán rozvoje mikroregionu Uničovsko. Olomouc 2006. 57 s.

Hosák, L.: Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848–1960. Svazek I., Ostrava 1967. 464 s.

Chlupáč, I. a kolektiv: Geologická minulost České republiky, Praha 2002. 436 s.

Kocich, M.: Vývoj veřejné správy v českých zemích do roku 1960, Opava 1997.

Kolektiv autorů Federálního statistického úřadu: Sčítání lidu, domů a bytů k 3. 3. 1991 – Tabulky za obce, města a městské části – okres Olomouc. Federální statistický úřad. Praha 1992. 165 s.

Kolektiv autorů Českého statistického úřadu: Sčítání lidu, domů a bytů 2001 – Základní informace o obcích ČR – Okres Olomouc. Český statistický úřad. Praha 2003, 388 s.

Kolektiv autorů Českého statistického úřadu: Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001– Obyvatelstvo – Olomoucký kraj. Český statistický úřad. Praha 2003, 304 s.

Kolektiv autorů Českého statistického úřadu: Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001– Obyvatelstvo – Česká republika. Český statistický úřad. Praha 2003, 304 s.

Kolektiv autorů Českého statistického úřadu: Historický lexikon obcí ČR 1869–2005 I. Díl. Český statistický úřad. Praha 2006. 759 s.

Kolektiv pracovníků MěÚ Uničov ve spolupráci s AQE advisors, s.r.o.: Strategický plán rozvoje města na léta 2007–2013. Uničov 2007. 52 s.

Langer, A., Horák, J., kol.: Tak krásný je Uničov, Uničov 2000. 125 s.

Mackovčín, P., Sedláček, M.: Chráněná území ČR, svazek VI. Olomoucko, Praha 2003. 454 s.

Vlček, V. a kol.: Zeměpisný lexikon ČSR. Vodní toky a nádrže, Praha 1984. 384 s.

Internetové zdroje

Správní obvody obcí s rozšířenou působností [online]. Aktualizováno C2003, [cit. 2008-01-29]. <http://www.epusa.cz/index.php?platnost_k=0&sessID=0&jazyk=cz&kraj=124>

Český statistický úřad. Data za jednotlivé správní obvody obcí s rozšířenou působností - SO ORP Uničov [online]. Aktualizováno 26. 1. 2008 [cit. 2008-04-12]. <http://notes.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/so_orp_unicov>

Český statistický úřad. Správní obvody. [online]. Aktualizováno 4. 3. 2005 [cit. 2008-03-17]. <http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/mapa_olomouckeho_kraje_podle_spravnich_obvodu_obci_s_rozsirenou_pusobnosti_k_1_1_2005>

Český statistický úřad. Počet obyvatel k 31. 12. 2006 v obcích Olomouckého kraje [online]. C 2008 [cit. 2008-03-17]. < http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/mesta_a_obce>

Český statistický úřad. Obce Olomouckého kraje - územní a správní struktura k 1. 1. 2006 [online]. C 2008, [cit. 2008-03-17]. < <http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/p/13-7112-06> >

Český statistický úřad. Správní obvody. [online]. Aktualizováno 23. 4. 2005 [cit. 2008-03-17]. <http://notes.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/so_orp_unicov>

Mikroregion Uničovsko. Obce mikroregionu. [online]. C2006 Aktualizace není uvedena [cit. 2008-03-17]. <<http://www.mikroregion.unicovsko.cz/>>

Český statistický úřad. Počet obyvatel podle pohlaví a jednotek věku v roce 2006 [online]. Aktualizováno 27.11. 2007 [cit. 2008-04-12]. <[http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/t/94002A27DC/\\$File/401907ri01.xls](http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/t/94002A27DC/$File/401907ri01.xls)>

Český statistický úřad. Obyvatelstvo olomouckého kraje v roce 2006 [online]. Aktualizováno 31. 12. 2007 [cit. 2008-04-12]. <[http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/B00034D9B3/\\$File/13-713607j04.xls](http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/B00034D9B3/$File/13-713607j04.xls)>

Český statistický úřad. Obyvatelstvo podle národnosti a podle obcí [online]. Aktualizováno 10. 10. 2003 [cit. 2008-04-12]. <[http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8E6/\\$File/712b03.xls](http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8E6/$File/712b03.xls)>

Český statistický úřad. Obyvatelstvo patnáctileté a starší podle nejvyššího ukončeného vzdělání a podle obcí [online]. Aktualizováno 10. 10. 2003 [cit. 2008-04-12]. <[http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8E8/\\$File/712b05.xls](http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8E8/$File/712b05.xls)>

Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle pohlaví a nejvyššího ukončeného vzdělání [online]. Aktualizováno 23. 4. 2005 2003 [cit. 2008-04-12]. <http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/sldb_2001_data_za_jednotlive_spravni_obvody_obci_s_rozsirenou_pusobnosti>

Český statistický úřad. Ekonomicky aktivní podle odvětví ekonomické činnosti a podle obcí [online]. Aktualizováno 10. 10 2003 [cit. 2008-04-12]. <[http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8EA/\\$File/712b07.xls](http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8EA/$File/712b07.xls)>

Český statistický úřad. Ekonomická aktivita obyvatelstva podle obcí [online]. Aktualizováno 10. 10 2003 [cit. 2008-04-12].

<[http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8E9/\\$File/712b06.xls](http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8E9/$File/712b06.xls)>

Český statistický úřad. MOS – Městská a obecní statistika [online]. c2006, Aktualizace není uvedena. [cit. 2008-04-12]. <http://www.czso.cz/lexikon/mos_vdb.nsf/okresy/CZ0712>

UNEX – Historie společnosti [online]. C2004, Aktualizace není uvedena. [cit. 2008-04-12]. <<http://www.unex.cz/>>

Český statistický úřad. SLDB 2001 - SO ORP Uničov – Ekonomicky aktivní podle pohlaví, věkových skupin a odvětví ekonomické činnosti [online]. Aktualizováno 23. 4. 2005 [cit. 2008-04-12].

<[http://notes.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/EC3852DC5DA566D0C1256FEB001F8CA5/\\$File/7112a14.xls](http://notes.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/EC3852DC5DA566D0C1256FEB001F8CA5/$File/7112a14.xls)>

Ministerstvo práce a sociálních věcí. Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska [online]. Aktualizace není uvedena. [cit. 2008-04-12]. < <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem> >

Český statistický úřad. Obyvatelstvo podle pohlaví a věkových skupin k 31. 12. 2006 2006 [online]. Aktualizováno 31. 12. 2007 [cit. 2008-04-12].

<[http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/B00034D9B3/\\$File/13-713607j04.xls](http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/B00034D9B3/$File/13-713607j04.xls)>

Český statistický úřad. SLDB 2001 - Data za jednotlivé správní obvody obcí s rozšířenou působností [online]. Aktualizováno 23. 4. 2005 [cit. 2008-04-12].

<http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/sldb_2001_data_za_jednotlive_spravni_obvody_obci_s_rozsirenou_pusobnosti>

Český statistický úřad. Obyvatelstvo podle náboženského vyznání a podle obcí 2006 [online]. Aktualizováno 10. 10. 2003 [cit. 2008-04-12].

<[http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8E7/\\$File/712b04.xls](http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8E7/$File/712b04.xls)>

Ministerstvo práce a sociálních věcí – Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska [online]. Aktualizace není uvedena, [cit. 2008-04-12].

<<http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>>

HBI Česká republika. Online databáze firem [online]. Aktualizace není uvedena [cit. 2008-04-12].

<<http://www.hbi.cz/index.php?Lang=cs>>

Data z Ministerstva práce a sociálních věcí o struktuře nezaměstnaných v jednotlivých obcích ČR: GIS 0 – Prostorová analýza, prosinec 2007

Data z Ministerstva práce a sociálních věcí o struktuře nezaměstnaných v jednotlivých obcích ČR: GIS 0 – Prostorová analýza, prosinec 2006

Data poskytnutá Českým statistickým úřadem o dojížděcí obyvatel za prací za okres Olomouc v roce 1991; vlastní výpočty a zpracování

Data poskytnutá Českým statistickým úřadem o dojížděcí obyvatel za prací za okres Olomouc v roce 2001; vlastní výpočty a zpracování

Mapová díla

Culek, M.: Biogeografické členění České republiky. Společnost pro životní prostředí, Brno 1996.

Quitt, E.: Klimatické oblasti Československa. Studia Geographica 16, GÚ ČSAV, Brno 1971.

14-441 Šumvald. Topografická mapa. 1:25 000. Český úřad geodetický a kartografický, Praha 1976.

14-442 Dlouhá Loučka. Topografická mapa. 1:25 000. Český úřad geodetický a kartografický, Praha 1976.

14-443 Uničov. Topografická mapa. 1:25 000. Český úřad geodetický a kartografický, Praha 1976.

14-444 Šternberk. Topografická mapa. 1:25 000. Český úřad geodetický a kartografický, Praha 1976.

24-221 Litovel. Základní mapa. 1:25 000. Český úřad geodetický a kartografický, Praha 1984.

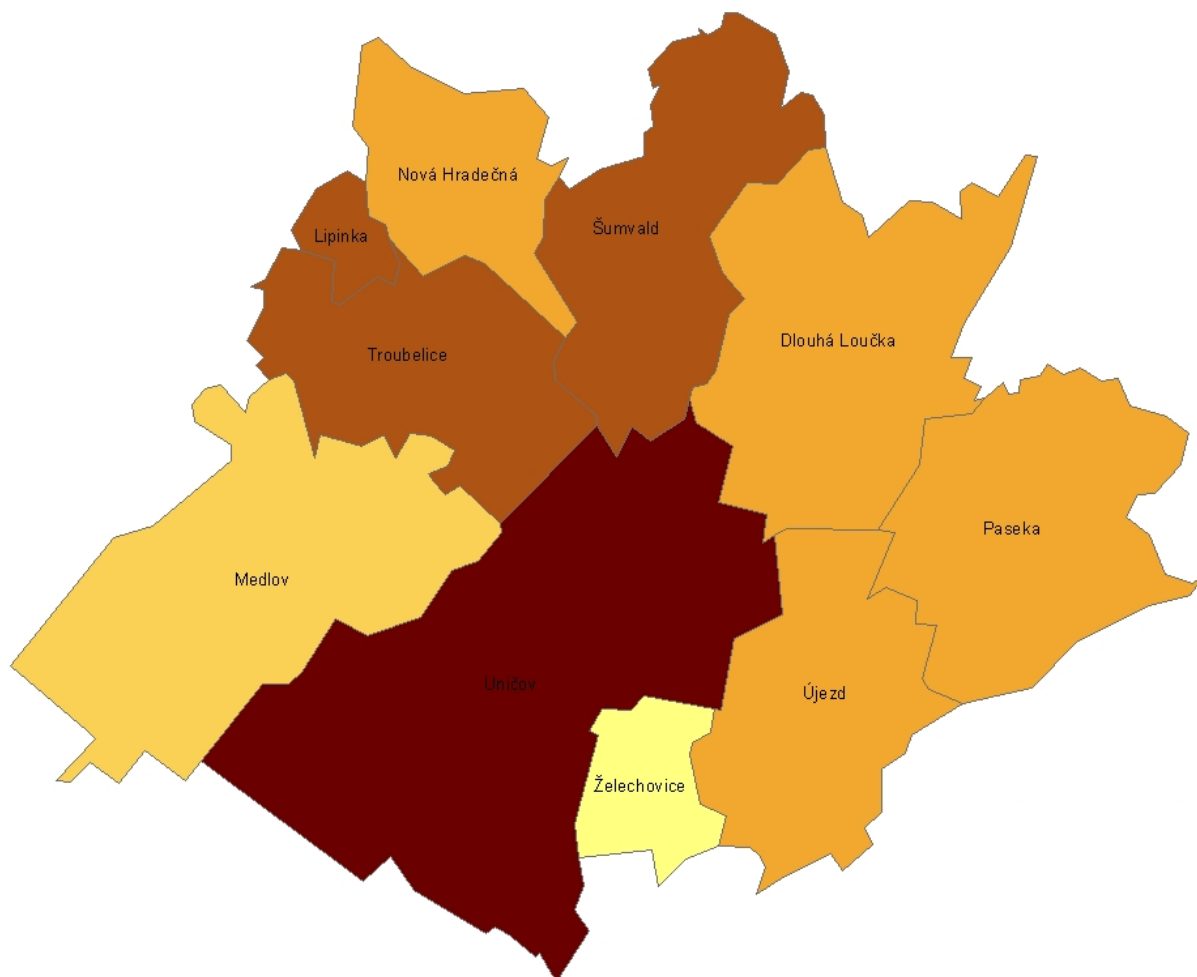
24-222 Štěpánov. Základní mapa. 1:25 000. Český úřad geodetický a kartografický, Praha 1984.

14-44 Šternberk. Geologická mapa České republiky. 1:50 000. Český geologický ústav, Praha 1996.

PŘÍLOHY

- Příloha 1: Hustota obyvatelstva ORP Uničov k 31. 12. 2006
- Příloha 2: Vzdělanostní struktura obyvatelstva ORP Uničov k 1. 3. 2001
- Příloha 3: Míra nezaměstnanosti ORP Uničov k 31. 12. 2007
- Příloha 4: Počet obyvatel v jednotlivých obcích správního obvodu ORP Uničov v období 1869–2001
- Příloha 5: Srovnání vývoje počtu obyvatelstva pro vybrané územní jednotky
- Příloha 6: Vývoj počtu obyvatel obcí správního obvodu ORP Uničov v letech 1869–2001 na základě bazických indexů (%)
- Příloha 7: Vývoj počtu obyvatel obcí správního obvodu ORP Uničov v letech 1869–2001 na základě řetězových indexů (%)
- Příloha 8: Struktura obyvatelstva podle věku a pohlaví v obcích správního obvodu ORP Uničov v roce 1991
- Příloha 9: Struktura obyvatelstva podle věku a pohlaví v obcích správního obvodu ORP Uničov v roce 2001
- Příloha 10: Struktura obyvatelstva podle věku a pohlaví v obcích správního obvodu ORP Uničov v roce 2005
- Příloha 11: Struktura obyvatelstva podle věku a pohlaví v obcích správního obvodu ORP Uničov v roce 2006
- Příloha 12: Struktura obyvatelstva podle náboženského vyznání v obcích správního obvodu ORP Uničov v roce 1991
- Příloha 13: Struktura obyvatelstva podle náboženského vyznání v obcích správního obvodu ORP Uničov v roce 2001
- Příloha 14: Struktura obyvatelstva podle národnosti v obcích správního obvodu ORP Uničov v roce 2001
- Příloha 15: Struktura obyvatelstva patnáctiletého a staršího podle nejvyššího ukončeného vzdělání v obcích správního obvodu ORP Uničov v roce 1991
- Příloha 16: Struktura obyvatelstva patnáctiletého a staršího podle nejvyššího ukončeného vzdělání v obcích správního obvodu ORP Uničov v roce 2001
- Příloha 17: Struktura obyvatelstva patnáctiletého a staršího podle nejvyššího ukončeného vzdělání ve správních obvodech ORP okresu Olomouc, v okrese Olomouc, v olomouckém kraji a v České republice v roce 2001
- Příloha 18: Struktura zaměstnaného obyvatelstva a struktura obyvatelstva podle ekonomické aktivity a sektoru ekonomické činnosti v obcích správního obvodu ORP Uničov v roce 1991
- Příloha 19: Struktura zaměstnaného obyvatelstva a struktura obyvatelstva podle ekonomické aktivity a sektoru ekonomické činnosti v obcích správního obvodu ORP Uničov v roce 2001
- Příloha 20: Dojíždka obyvatel jednotlivých obcí správního obvodu ORP Uničov do zaměstnání v roce 1991
- Příloha 21: Dojíždka obyvatel jednotlivých obcí správního obvodu ORP Uničov do zaměstnání v roce 2001
- Příloha 22: Míra registrované nezaměstnanosti v jednotlivých obcích správního obvodu ORP Uničov v prosinci v letech 2001–2006
- Příloha 23: Míra nezaměstnanosti a míra dlouhodobé nezaměstnanosti v jednotlivých obcích správního obvodu ORP Uničov v prosinci 2006
- Příloha 24: Míra nezaměstnanosti a míra dlouhodobé nezaměstnanosti v jednotlivých obcích správního obvodu ORP Uničov v prosinci 2007

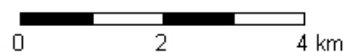
Hustota obyvatelstva ORP Uničov¹
(k 31. 12. 2006)

Hustota zalidnění (počet obyvatel / km²)

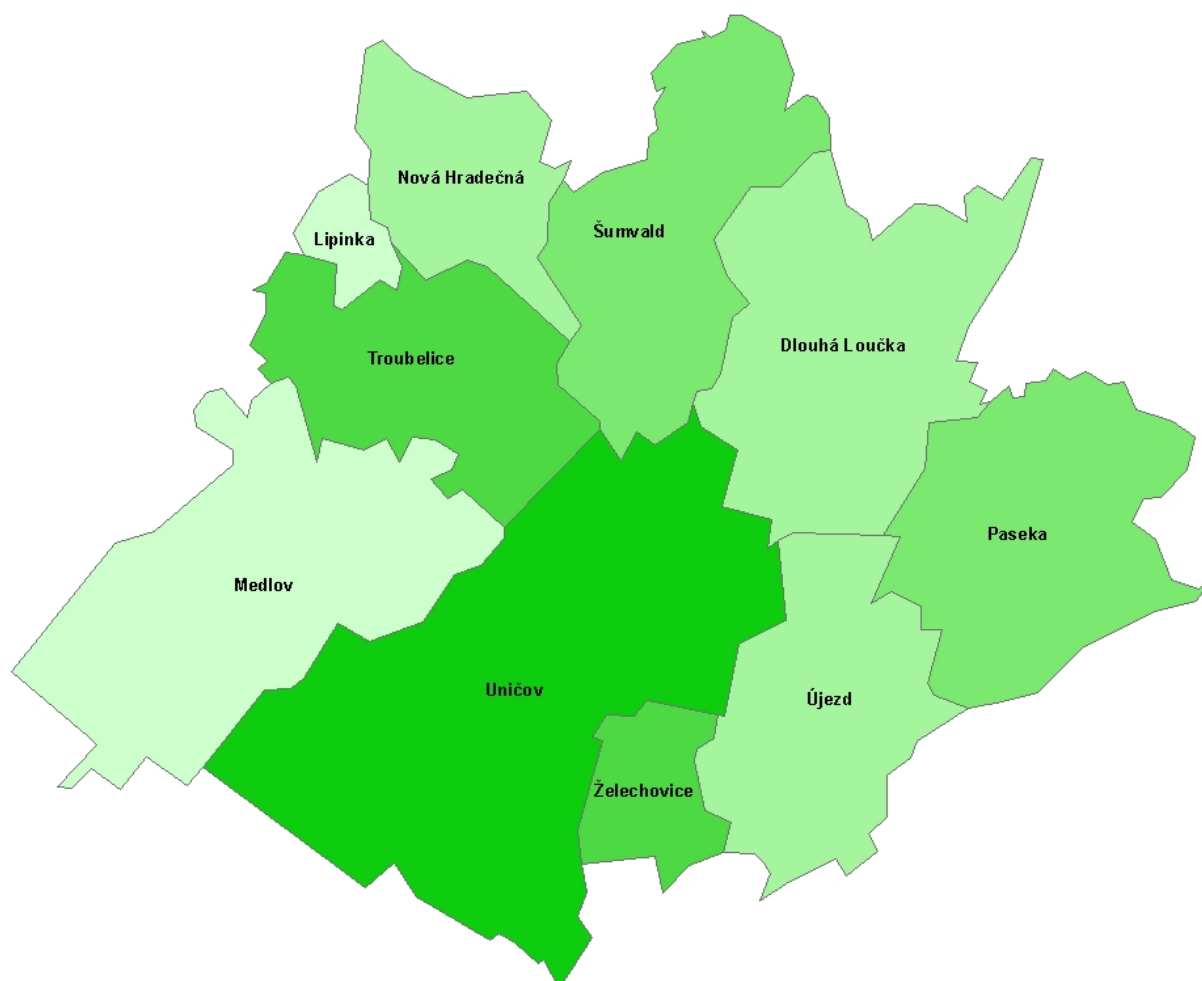

36 38 70 98

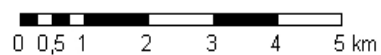
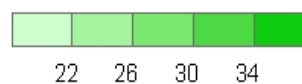

¹ Pramen: Pramen: Český statistický úřad. Počet obyvatel k 31. 12. 2006 v obcích Olomouckého kraje [online]. C 2008, [cit. 2008-03-17]. < http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/mesta_a_obce >
Český statistický úřad. Obce Olomouckého kraje - územní a správní struktura k 1. 1. 2006 [online]. C 2008, [cit. 2008-03-17]. < <http://www.czso.cz/xm/ediciplan.nsf/p/13-7112-06> >; vlastní výpočty a zpracování

Vzdělanostní struktura obyvatelstva ORP Uničov²
(k 1. 3. 2001)

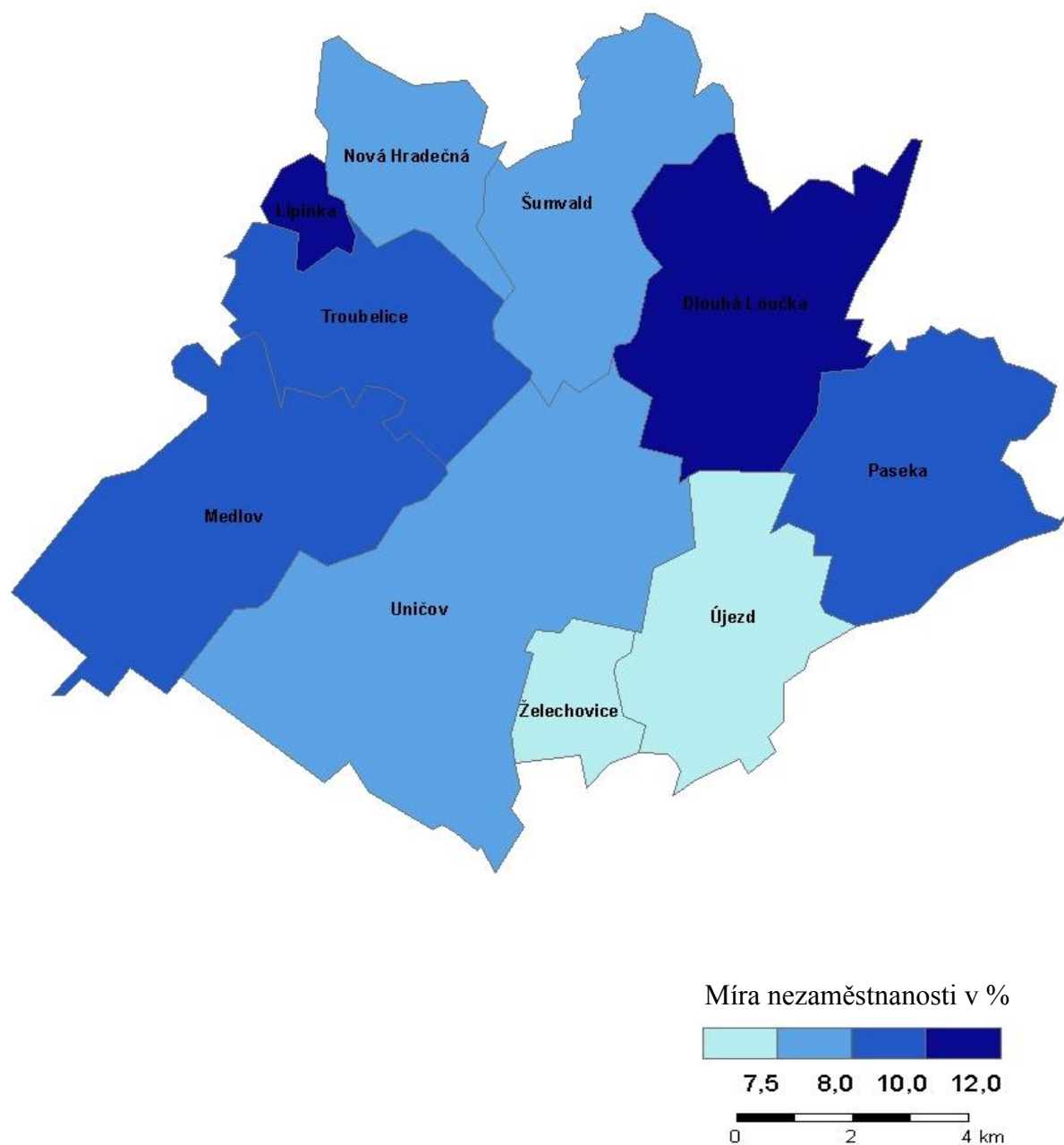

Podíl obyvatel ve věku 15 a více let
s maturitou a vyšším vzděláním (%)

² Pramen: Český statistický úřad. SLDB 2001 - Data za jednotlivé správní obvody obcí s rozšířenou působností – Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle pohlaví a nejvyššího ukončeného vzdělání [online]. Aktualizováno 23. 4. 2005 2003 [cit. 2008-04-12].
<http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/slodb_2001_data_za_jednotlive_spravni_obvody_obci_s_rozsirenou_pusobnosti>; vlastní výpočty a zpracování

Míra nezaměstnanosti ORP Uničov³
(k 31. 12. 2007)

³ Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí – Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska [online]. Aktualizace není uvedena, [cit. 2008-04-12]. <<http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>>; vlastní zpracování

Příloha 4

Tab. 1: Počet obyvatel v jednotlivých obcích správního obvodu ORP Uničov v období 1869–2001

Název obce	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Dlouhá Loučka	3 055	3 172	3 126	3 107	3 140	2 975	2 929	2 129	2 190	2 143	2 031	1 862	1 876
Lipinka	442	475	441	427	440	391	377	261	305	318	273	218	212
Medlov	2 261	2 332	2 413	2 352	2 436	2 404	2 433	1 653	1 761	1 616	1 515	1 424	1 525
Nová Hradečná	1 032	1 045	1 022	1 052	1 001	949	1 012	726	811	771	775	746	762
Paseka	1 148	1 198	1 197	1 236	1 289	1 451	1 586	1 408	1 103	1 006	1 136	1 145	1 152
Šumvald	2 420	2 419	2 272	2 181	2 059	2 011	2 073	1 575	1 689	1 627	1 664	1 686	1 755
Troubelice	1 794	1 951	1 956	1 947	1 936	1 996	1 954	1 505	1 829	1 783	1 779	1 716	1 799
Újezd	2 096	2 135	2 143	2 067	1 927	1 928	1 872	1 487	1 506	1 431	1 390	1 260	1 334
Uničov	7 333	7 678	7 662	7 752	7 783	7 262	7 513	5 764	9 072	11 321	12 270	12 831	12 466
Želechovice	343	335	330	318	360	337	342	260	276	236	237	203	215

Pramen: Kolektiv autorů Českého statistického úřadu: Historický lexikon obcí ČR 1869-2005 I. Díl. Český statistický úřad. Praha 2006. 759s.; vlastní zpracování

Příloha 5

Tab. 2: Srovnání vývoje počtu obyvatelstva pro vybrané územní jednotky

Rok	Česká republika			Olomoucký kraj			Olomoucký okres			ORP Uničov		
	abs. ⁴	bi. ⁵	ri. ⁶	abs.	bi.	ri.	abs.	bi.	ri.	abs.	bi.	ri.
1869	7 565 463	100,0	100,0	540 670	100,0	100,0	162 637	100,0	100,0	21 924	100,0	100,0
1880	8 223 227	108,7	108,7	583 621	107,9	107,9	178 851	110,0	110,0	22 740	103,7	103,7
1890	8 666 456	114,6	105,4	608 458	112,5	104,3	188 345	115,8	105,3	22 562	102,9	99,2
1900	9 374 028	123,9	108,2	632 806	117,0	104,0	200 687	123,4	106,6	22 439	102,3	99,4
1910	10 076 727	133,2	107,5	665 500	123,1	105,2	208 968	128,5	104,1	22 371	102,0	99,7
1921	10 009 480	132,3	99,3	660 848	122,2	99,3	213 246	131,1	102,0	21 704	99,0	97,0
1930	10 674 240	141,1	106,6	698 075	129,1	105,6	227 776	140,1	106,8	22 091	100,8	101,8
1950	8 896 086	117,6	83,3	565 223	104,5	81,0	190 624	117,2	83,7	16 768	76,5	75,9
1961	9 571 531	126,5	107,6	600 425	111,1	106,2	203 334	125,0	106,7	20 542	93,7	122,5
1970	9 807 696	129,6	102,5	615 370	113,8	102,5	213 463	131,3	105,0	22 252	101,5	108,3
1980	10 291 927	136,0	104,9	648 403	119,9	105,4	226 081	139,0	105,9	23 070	105,2	103,7
1991	10 302 215	136,2	100,1	647 341	119,7	99,8	227 981	140,2	100,8	23 091	105,3	100,1
2001	10 230 060	135,2	99,3	643 817	119,1	99,5	229 061	140,8	100,5	23 096	105,3	100,0

Pramen: Kolektiv autorů Českého statistického úřadu: Historický lexikon obcí ČR 1869-2005 I. Díl. Český statistický úřad. Praha 2006. 759s.; vlastní zpracování

⁴ abs. = absolutní hodnota

⁵ bi. = bazický index (%)

⁶ ri. = řetězový index (%)

Příloha 6

Tab. 3: Vývoj počtu obyvatel obcí správního obvodu ORP Uničov v letech 1869–2001 na základě bazických indexů (%)

Název obce	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Dlouhá Loučka	100,0	103,8	102,3	101,7	102,8	97,4	95,9	69,7	71,7	70,1	66,5	60,9	61,4
Lipinka	100,0	107,4	99,8	96,6	99,5	88,5	85,3	59,0	69,0	71,9	61,8	49,3	47,9
Medlov	100,0	103,1	106,7	104,0	107,7	106,3	107,6	73,1	77,9	71,5	67,0	63,0	67,4
Nová Hradečná	100,0	101,3	99,0	101,9	97,0	91,9	98,1	70,3	78,6	74,7	75,1	72,3	73,8
Paseka	100,0	104,4	104,3	107,7	112,3	126,4	138,1	122,6	96,1	87,6	98,9	99,7	100,3
Šumvald	100,0	99,9	93,9	90,1	85,1	83,1	85,6	65,1	69,8	67,2	68,7	69,7	72,5
Troubelice	100,0	108,7	109,0	108,5	107,9	111,3	108,9	83,9	101,9	99,4	99,2	95,7	100,3
Újezd	100,0	101,9	102,2	98,6	91,9	92,0	89,3	70,9	71,8	68,3	66,3	60,1	63,6
Uničov	100,0	104,7	104,5	105,7	106,1	99,0	102,4	78,6	123,7	154,4	167,3	175,0	170,0
Želechovice	100,0	100,3	96,2	92,7	104,9	98,2	99,7	75,8	80,5	68,8	69,1	59,2	62,7

Pramen: Kolektiv autorů Českého statistického úřadu: Historický lexikon obcí ČR 1869-2005 I. Díl. Český statistický úřad. Praha 2006. 759s.; vlastní zpracování

Příloha 7

Tab. 4: Vývoj počtu obyvatel obcí správního obvodu ORP Uničov v letech 1869–2001 na základě řetězových indexů (%)

Název obce	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Dlouhá Loučka	100,0	103,8	98,5	99,4	101,1	94,7	98,4	72,7	102,9	97,8	94,8	91,7	100,7
Lipinka	100,0	107,5	92,8	96,8	103,0	88,9	96,4	69,2	116,9	104,3	85,8	79,8	97,2
Medlov	100,0	103,1	103,5	97,5	103,6	98,7	101,2	67,9	106,5	91,8	93,7	94,0	107,1
Nová Hradečná	100,0	101,3	97,8	102,9	95,1	94,8	106,6	71,7	111,7	95,1	100,5	96,3	102,1
Paseka	100,0	104,3	99,9	103,3	104,3	112,6	109,3	88,8	78,3	91,2	112,9	100,8	100,6
Šumvald	100,0	99,9	93,9	96,0	94,4	97,7	103,1	76,0	107,2	96,3	102,3	101,3	104,1
Troubelice	100,0	108,7	100,3	99,5	99,4	103,1	97,9	77,0	121,5	97,5	99,8	96,5	104,8
Újezd	100,0	101,9	100,4	96,4	93,2	100,1	97,1	79,4	101,3	95,0	97,1	90,6	105,9
Uničov	100,0	104,7	99,8	101,2	100,4	93,3	103,5	76,7	157,4	124,8	108,4	104,6	97,1
Želechovice	100,0	97,7	98,5	96,3	113,2	93,6	101,5	76,0	106,1	85,5	100,4	85,6	105,9

Pramen: Kolektiv autorů Českého statistického úřadu: Historický lexikon obcí ČR 1869-2005 I. Díl. Český statistický úřad. Praha 2006. 759s.; vlastní zpracování

Příloha 8

Tab. 5: Struktura obyvatelstva podle věku a pohlaví v obcích správního obvodu ORP Uničov v roce 1991

Název obce	Obyvatel. celkem	z toho ve věku						z toho ženy	Index stáří (%)	Index ekonom. závisl. (%)	Index feminity (%)
		0-14		15-64		65+					
		abs. ⁷	%	abs.	%	abs.	%				
Dlouhá Loučka	1 862	370	19,9	1 222	65,6	270	14,5	949	73,0	52,4	1 039,4
Lipinka	218	49	22,5	135	61,9	34	15,6	111	69,4	61,5	1 037,4
Medlov	1 424	328	23,0	936	65,7	160	11,2	713	48,8	52,1	1 002,8
Nová Hradečná	746	158	21,2	513	68,8	75	10,1	370	47,5	45,4	984,0
Paseka	1 145	280	24,5	759	66,3	106	9,3	586	37,9	50,9	1 048,3
Šumvald	1 686	383	22,7	1 097	65,1	206	12,2	843	53,8	53,7	1 000,0
Troubelice	1 716	380	22,1	1 135	66,1	201	11,7	872	52,9	51,2	1 033,2
Újezd	1 260	243	19,3	852	67,6	165	13,1	643	67,9	47,9	1 042,1
Uničov	12 831	2 974	23,2	8 769	68,3	1 088	8,5	6 528	36,6	46,3	1 035,7
Želechovice	203	39	19,2	138	68,0	26	12,8	104	66,6	47,1	1 050,5

Pramen: Český statistický úřad. Obce Olomouckého kraje – uzemní a správní struktura k 1. 1. 2006 [online]. Aktualizováno 20. 12. 2006 [cit. 2008-04-12].

<<http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/p/13-7112-06>>, vlastní výpočty a zpracování

⁷ abs. = absolutní hodnota

Příloha 9

Tab. 6: Struktura obyvatelstva podle věku a pohlaví v obcích správního obvodu ORP Uničov v roce 2001

Název obce	Obyvatel. celkem	z toho ve věku						z toho ženy	Index stáří (%)	Index ekonom. závisl. (%)	Index feminity (%)
		0-14		15-64		65+					
		abs. ⁸	%	abs.	%	abs.	%				
Dlouhá Loučka	1 876	316	16,8	1 298	69,2	262	14,0	958	82,9	44,5	1 043,6
Lipinka	212	34	16,0	143	67,5	35	16,5	108	102,9	48,3	1 038,5
Medlov	1 525	276	18,1	1 044	68,5	205	13,4	804	74,3	46,1	1 115,1
Nová Hradečná	762	149	19,6	513	67,3	100	13,1	375	67,1	48,5	969,0
Paseka	1 152	207	18,0	826	71,7	119	10,3	587	57,5	39,5	1 038,9
Šumvald	1 755	322	18,3	1 223	69,7	210	12,0	897	65,2	43,5	1 045,5
Troubelice	1 799	327	18,2	1 246	69,3	226	12,6	916	69,1	44,4	1 037,4
Újezd	1 334	213	16,0	958	71,8	163	12,2	680	76,5	39,2	1 039,8
Uničov	12 466	2 092	16,8	8 836	70,9	1 538	12,3	6 367	73,5	41,1	1 043,9
Želechovice	215	44	20,5	148	68,8	23	10,7	109	52,3	45,3	1 028,3

Pramen: Český statistický úřad. Obce Olomouckého kraje – uzemní a správní struktura k 1. 1. 2006 [online]. Aktualizováno 20. 12. 2006 [cit. 2008-04-12].

<<http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/p/13-7112-06>>, vlastní výpočty a zpracování

⁸ abs. = absolutní hodnota

Příloha 10

Tab. 7: Struktura obyvatelstva podle věku a pohlaví v obcích správního obvodu ORP Uničov v roce 2005

Název obce	Obyvatel. celkem	z toho ve věku						z toho ženy	Index stáří (%)	Index ekonom. závisl. (%)	Index feminity (%)
		0-14		15-64		65+					
		abs. ⁹	%	abs.	%	abs.	%				
Dlouhá Loučka	1 803	272	15,1	1 292	71,6	239	13,3	914	87,9	39,6	1 028,1
Lipinka	221	36	16,3	142	64,3	43	19,5	111	119,4	55,6	1 009,1
Medlov	1 558	284	18,2	1 062	68,2	212	13,6	806	74,6	46,7	1 071,8
Nová Hradečná	745	122	16,4	532	71,4	91	12,2	371	74,6	40,0	992,0
Paseka	1 187	206	17,4	855	72,0	126	10,6	614	61,2	38,8	1 071,6
Šumvald	1 755	282	16,1	1 241	70,7	232	13,2	888	82,3	41,4	1 024,2
Troubelice	1 827	305	16,7	1 307	71,5	216	11,8	929	70,8	39,9	1 034,5
Újezd	1 379	229	16,6	981	71,1	169	12,3	691	73,8	40,6	1 004,4
Uničov	12 283	1 727	14,1	8 770	71,4	1 786	14,5	6 281	103,4	40,1	1 046,5
Želechovice	219	28	12,8	161	73,5	30	13,7	116	107,1	36,0	1 126,2

Pramen: Český statistický úřad. Obce Olomouckého kraje – uzemní a správní struktura k 1. 1. 2006 [online]. Aktualizováno 20. 12. 2006 [cit. 2008-04-12].

<<http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/p/13-7112-06>>, vlastní výpočty a zpracování

⁹ abs. = absolutní hodnota

Příloha 11

Tab. 8: Struktura obyvatelstva podle věku a pohlaví v obcích správního obvodu ORP Uničov v roce 2006

Název obce	Obyvatel. celkem	z toho ve věku						z toho ženy	Index stáří (%)	Index ekonom. závisl. (%)	Index feminity (‰)
		0-14		15-64		65+					
		abs. ¹⁰	%	abs.	%	abs.	%				
Dlouhá Loučka	1 817	271	14,9	1 304	71,8	242	13,3	924	89,3	39,3	1 034,7
Lipinka	215	34	15,8	139	64,7	42	19,5	107	123,5	54,7	990,7
Medlov	1 548	261	16,9	1 072	69,3	215	13,9	800	82,4	44,4	1 069,5
Nová Hradečná	760	129	17,0	539	70,9	92	12,1	384	71,3	41,0	1 021,3
Paseka	1 192	202	16,9	865	72,6	125	10,5	616	61,9	37,8	1 069,4
Šumvald	1 745	273	15,6	1 231	70,5	241	13,8	885	88,3	41,8	1 029,1
Troubelice	1 861	312	16,8	1 320	70,9	229	12,3	945	73,4	41,0	1 031,7
Újezd	1 380	227	16,4	984	71,3	169	12,2	659	74,4	40,2	914,0
Uničov	12 140	1 616	13,3	8 692	71,6	1 832	15,1	6205	113,4	39,7	1 045,5
Želechovice	223	30	13,5	159	71,3	34	15,2	115	113,3	40,3	1 064,8

Pramen: Český statistický úřad. Obyvatelstvo podle pohlaví a věkových skupin k 31. 12. 2006 2006 [online]. Aktualizováno 31. 12. 2007 [cit. 2008-04-12].

<[http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/B00034D9B3/\\$File/13-713607j04.xls](http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/B00034D9B3/$File/13-713607j04.xls)>, vlastní výpočty a zpracování

¹⁰ abs. = absolutní hodnota

Příloha 12

Tab. 9: Struktura obyvatelstva podle náboženského vyznání v obcích správního obvodu ORP Uničov v roce 1991

Název obce	Věřící (%)	z toho				Nevěřící (%)
		církev římskokatol. (%)	církev českosl. husitská (%)	Českobratrská církev evangelická (%)	ostatní (%)	
Dlouhá Loučka	64,3	88,6	2,7	2,5	6,2	35,7
Lipinka	92,0	86,7	10,2	2,0	1,0	8,0
Medlov	78,6	89,9	2,7	1,3	6,2	21,4
Nová Hradečná	77,0	92,1	4,0	1,3	2,6	23,0
Paseka	65,9	88,6	2,2	3,9	5,3	34,1
Šumvald	75,4	94,9	2,7	1,3	1,2	24,6
Troubelice	67,2	89,9	7,6	2,0	0,5	32,8
Újezd	69,2	82,3	6,0	2,6	9,1	30,8
Uničov	53,2	88,9	3,8	3,1	4,2	46,8
Želechovice	84,8	99,4	0,6	0,0	0,0	15,2

Pramen: Kolektiv autorů Federálního statistického úřadu: Sčítání lidu, domů a bytů k 3. 3. 1991 – Tabulky za obce, města a městské části – okres Olomouc. Federální statistický úřad. Praha 1992. 165 s.; vlastní výpočty a zpracování.

Příloha 13

Tab. 10: Struktura obyvatelstva podle náboženského vyznání v obcích správního obvodu ORP Uničov v roce 2001

Název obce	Věřící (%)	z toho				Nevěřící (%)
		církev římskokatol. (%)	církev českosl. husitská (%)	Českobratrská církev evangelická (%)	ostatní (%)	
Dlouhá Loučka	36,3	82,6	3,2	2,7	11,5	63,7
Lipinka	64,6	83,9	11,3	3,2	1,6	35,4
Medlov	43,3	86,9	2,6	0,3	10,1	56,7
Nová Hradečná	47,7	92,0	2,9	1,0	4,1	52,3
Paseka	36,5	84,3	2,7	2,7	10,3	63,5
Šumvald	47,1	87,5	3,3	1,4	7,8	52,9
Troubelice	46,0	85,3	7,3	1,2	6,2	54,0
Újezd	42,6	78,2	5,2	6,3	10,3	57,4
Uničov	33,2	83,2	3,9	2,3	10,6	66,8
Želechovice	66,7	95,5	2,3	0,0	2,3	33,3

Pramen: Český statistický úřad. Obyvatelstvo podle náboženského vyznání a podle obcí 2006 [online]. Aktualizováno 10. 10. 2003 [cit. 2008-04-12].

<[http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8E7/\\$File/712b04.xls](http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8E7/$File/712b04.xls)>

Příloha 14

Tab. 11: Struktura obyvatelstva podle národnosti v obcích správního obvodu ORP Uničov v roce 2001

Název obce	česká (%)	moravská (%)	německá (%)	ostatní (%)
Dlouhá Loučka	86,2	11,1	0,3	2,4
Lipinka	87,7	8,0	0,5	3,8
Medlov	94,5	3,7	0,2	1,6
Nová Hradečná	91,9	6,2	0,3	1,6
Paseka	92,8	5,0	0,1	2,1
Šumvald	89,3	9,5	0,5	0,7
Troubelice	90,7	7,2	0,2	1,9
Újezd	94,7	3,6	0,3	1,4
Uničov	92,3	5,9	0,1	1,7
Želechovice	93,0	6,0	0,5	0,5

Pramen: Český statistický úřad. Obyvatelstvo podle národnosti a podle obcí [online]. Aktualizováno 10. 10. 2003 [cit. 2008-04-12].

<[http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8E6/\\$File/712b03.xls](http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8E6/$File/712b03.xls)>

Příloha 15

Tab. 12: Struktura obyvatelstva patnáctiletého a staršího podle nejvyššího ukončeného vzdělání v obcích správního obvodu ORP Uničov v roce 1991

Název obce	Obyvatelstvo 15+	v tom								Ukazatel vzdělanostní úrovně	Podíl osob mající alespoň maturitu (%)
		základní ¹¹		střední bez maturity ¹²		střední s maturitou ¹³		vysokoškolské ¹⁴			
		abs. ¹⁵	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%		
Dlouhá Loučka	1 492	684	45,8	552	37,0	216	14,5	40	2,7	1,74	17,2
Lipinka	169	89	52,7	56	33,1	21	12,4	3	1,8	1,63	14,2
Medlov	1 096	526	48,0	388	35,4	157	14,3	25	2,3	1,71	16,6
Nová Hradečná	588	254	43,2	221	37,6	99	16,8	14	2,4	1,78	19,2
Paseka	881	376	42,7	305	34,6	177	20,1	23	2,6	1,83	22,7
Šumvald	1 303	533	40,9	530	40,7	196	15,0	44	3,4	1,81	18,4
Troubelice	1 336	541	40,5	521	39,0	231	17,3	43	3,2	1,83	20,5
Újezd	1 017	503	49,5	334	32,8	164	16,1	16	1,6	1,70	17,7
Uničov	9 857	3 471	35,2	3 461	35,1	2 397	24,3	528	5,4	2,00	29,7
Želechovice	164	83	50,6	48	29,3	32	19,5	1	0,6	1,70	20,1

Pramen: Kolektiv autorů Federálního statistického úřadu: Sčítání lidu, domů a bytů k 3. 3. 1991 – Tabulky za obce, města a městské části – okres Olomouc. Federální statistický úřad. Praha 1992. 165 s.; vlastní výpočty a zpracování.

¹¹ základní vzdělání zahrnuje obyvatelstvo bez vzdělání, základní a neukončené, vč. nezjištěno

¹² vzdělání střední bez maturity zahrnuje vyučené a osoby se středním odborným vzděláním bez maturity

¹³ vzdělání střední s maturitou zahrnuje úplné střední s maturitou, vyšší odborné a nástavbové vzdělání

¹⁴ vysokoškolské vzdělání zahrnuje i vědeckou přípravu

¹⁵ abs. = absolutní hodnota

Příloha 16

Tab. 13: Struktura obyvatelstva patnáctiletého a staršího podle nejvyššího ukončeného vzdělání v obcích správního obvodu ORP Uničov v roce 2001

Název obce	Obyvatel- tvo 15+	v tom								Ukazatel vzdělanostní úrovně	Podíl osob mající alespoň maturitu (%)
		základní ¹⁶		střední bez maturity ¹⁷		střední s maturitou ¹⁸		vysokoškolské ¹⁹			
		abs. ²⁰	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%		
Dlouhá Loučka	1 560	494	31,7	667	42,8	332	21,3	67	4,3	1,98	25,6
Lipinka	178	58	32,6	80	44,9	35	19,7	5	2,8	1,93	22,5
Medlov	1 249	405	32,4	573	45,9	235	18,8	36	2,9	1,92	21,7
Nová Hradečná	613	173	28,2	283	46,2	133	21,7	24	3,9	2,01	25,6
Paseka	945	283	29,9	394	41,7	232	24,6	36	3,8	2,02	28,4
Šumvald	1 433	444	31,0	600	41,9	326	22,7	63	4,4	2,01	27,1
Troubelice	1 472	407	27,6	618	42,0	366	24,9	81	5,5	2,08	30,4
Újezd	1 121	370	33,0	477	42,6	251	22,4	23	2,1	1,93	24,4
Uničov	10 374	2 677	25,8	3 993	38,5	3 023	29,1	681	6,6	2,16	35,7
Želechovice	171	51	29,8	66	38,6	48	28,1	6	3,5	2,05	31,6

Pramen: Český statistický úřad. SLDB 2001 - Data za jednotlivé správní obvody obcí s rozšířenou působností – Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle pohlaví a nejvyššího ukončeného vzdělání [online]. Aktualizováno 23. 4. 2005 [cit. 2008-04-12].

<http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/sldb_2001_data_za_jednotlive_spravni_obvody_obci_s_rozsirenou_pusobnosti>; vlastní výpočty a zpracování

¹⁶ základní vzdělání zahrnuje obyvatelstvo bez vzdělání, základní a neukončené, vč. nezjištěno

¹⁷ vzdělání střední bez maturity zahrnuje vyučené a osoby se středním odborným vzděláním bez maturity

¹⁸ vzdělání střední s maturitou zahrnuje úplné střední s maturitou, vyšší odborné a nástavbové vzdělání

¹⁹ vysokoškolské vzdělání zahrnuje i vědeckou přípravu

²⁰ abs. = absolutní hodnota

Příloha 17

Tab. 14: Struktura obyvatelstva patnáctiletého a staršího podle nejvyššího ukončeného vzdělání ve správních obvodech ORP okresu Olomouc, v okrese Olomouc, v olomouckém kraji a v České republice v roce 2001

Územní jednotka	Základní (%) ²¹	Střední bez maturity (%) ²²	Střední s maturitou (%) ²³	Vysokoškolské (%) ²⁴	Ukazatel vzdělanostní úrovně	Podíl osob mající alespoň maturitu (%)
ORP Uničov	28,1	40,5	26,1	5,3	2,1	31,4
ORP Litovel	26,9	42,5	25,1	5,5	2,1	30,6
ORP Šternberk	28,6	38,4	26,5	6,5	2,1	33,0
Okres Olomouc	23,7	36,8	29,2	10,3	2,3	39,5
Olomoucký kraj	25,1	39,1	27,7	8,1	2,2	35,8
Česká republika	24,8	38,8	28,3	8,9	2,2	37,2

Pramen: Český statistický úřad. SLDB 2001 - Data za jednotlivé správní obvody obcí s rozšířenou působností [online]. Aktualizováno 23. 4. 2005 [cit. 2008-04-12].

<http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/sldb_2001_data_za_jednotlive_spravni_obvody_obci_s_rozsirenou_pusobnosti>

Kolektiv autorů Českého statistického úřadu: Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001 – Obyvatelstvo – Olomoucký kraj. Český statistický úřad. Praha 2003, 304 s

Kolektiv autorů Českého statistického úřadu: Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001 – Obyvatelstvo – Česká republika. Český statistický úřad. Praha 2003, 304 s; vlastní zpracování

²¹ základní vzdělání zahrnuje obyvatelstvo bez vzdělání, základní a neukončené, vč. nezjištěno

²² vzdělání střední bez maturity zahrnuje vyučené a osoby se středním odborným vzděláním bez maturity

²³ vzdělání střední s maturitou zahrnuje úplně střední s maturitou, vyšší odborné a nástavbové vzdělání

²⁴ vysokoškolské vzdělání zahrnuje i vědeckou přípravu

Příloha 18

Tab. 15: Struktura zaměstnaného obyvatelstva a struktura obyvatelstva podle ekonomické aktivity a sektoru ekonomické činnosti v obcích správního obvodu ORP Uničov v roce 1991

Název obce	EAO ²⁵		Zaměstnané obyvatelstvo		z toho					
	celkem	% na celkovém počtu obyvatel	celkem	% na EAO	primér		sekundér		terciér	
					abs. ²⁶	%	abs.	%	abs.	%
Dlouhá Loučka	958	51,5	942	98,3	338	35,3	379	39,6	241	25,2
Lipinka	101	46,3	99	98,0	21	20,8	63	62,4	17	16,8
Medlov	719	50,5	706	98,2	336	46,7	256	35,6	127	17,7
Nová Hradečná	400	53,6	398	99,5	94	23,5	181	45,3	125	31,3
Paseka	624	53,5	616	98,7	176	28,2	200	32,1	248	39,7
Šumvald	884	52,4	874	98,9	315	35,6	393	44,5	176	19,9
Troubelice	852	49,7	844	99,1	347	40,7	307	36,0	198	23,2
Újezd	638	50,6	622	97,5	187	29,3	270	42,3	181	28,4
Uničov	6 986	54,4	6 838	97,9	682	9,8	4 301	61,6	2 003	28,7
Želechovice	104	51,2	103	99,0	43	41,3	36	34,6	25	24,0

Pramen: Kolektiv autorů Federálního statistického úřadu: Sčítání lidu, domů a bytů k 3. 3. 1991 – Tabulky za obce, města a městské části – okres Olomouc. Federální statistický úřad. Praha 1992. 165 s.; vlastní výpočty a zpracování.

²⁵ EAO = ekonomicky aktivní obyvatelstvo

²⁶ abs. = absolutní hodnota

Příloha 19

Tab. 16: Struktura zaměstnaného obyvatelstva a struktura obyvatelstva podle ekonomické aktivity a sektoru ekonomické činnosti v obcích správního obvodu ORP Uničov v roce 2001

Název obce	EAO ²⁷		Zaměstnané obyvatelstvo		z toho					
	celkem	% na celkovém počtu obyvatel	celkem	% na EAO	primér		sekundér		terciér	
					abs. ²⁸	%	abs.	%	abs.	%
Dlouhá Loučka	937	49,9	792	84,5	192	20,5	403	43,0	342	36,5
Lipinka	97	45,8	80	82,5	17	17,5	55	56,7	25	25,8
Medlov	752	49,3	642	85,4	157	20,9	383	50,9	212	28,2
Nová Hradečná	376	49,3	316	84,0	38	10,1	192	51,1	146	38,8
Paseka	610	53,0	511	83,8	84	13,8	257	42,1	269	44,1
Šumvald	865	49,3	770	89,0	172	19,9	435	50,3	258	29,8
Troubelice	866	48,1	767	88,6	154	17,8	408	47,1	304	35,1
Újezd	712	53,4	581	81,6	119	16,7	296	41,6	297	41,7
Uničov	6 354	51,0	5 480	86,2	352	5,5	3 225	50,8	2 777	43,7
Želechovice	99	46,0	87	87,9	21	21,2	29	29,3	49	49,5

Pramen: Český statistický úřad. Ekonomicky aktivní podle odvětví ekonomické činnosti a podle obcí [online]. Aktualizováno 10. 10 2003 [cit. 2008-04-12].

<[http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8EA/\\$File/712b07.xls](http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8EA/$File/712b07.xls)>

Český statistický úřad. Ekonomická aktivita obyvatelstva podle obcí [online]. Aktualizováno 10. 10 2003 [cit. 2008-04-12].

<[http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8E9/\\$File/712b06.xls](http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/14002BC8E9/$File/712b06.xls)>; vlastní výpočty a zpracování.

²⁷ EAO = ekonomicky aktivní obyvatelstvo

²⁸ abs. = absolutní hodnota

Příloha 20

Tab. 17: Dojíždka obyvatel jednotlivých obcí správního obvodu ORP Uničov do zaměstnání v roce 1991

Název obce	Zaměst. EAO ²⁹ celkem	Dojíždějící do obce	Vyjíždějící z obce	OMP ³⁰ v obci	Hlavní směr dojížd'ky	Index pracovní funkce	Funkce obce
Dlouhá Loučka	942	186	507	621	Uničov (226)	0,66	obce s funkcí obytnou
					Olomouc (65)		
					Šternberk (53)		
Lipinka	99	3	91	11	Uničov (22)	0,11	obec s funkcí výrazně obytnou
					Kamenná (18)		
					Šternberk (11)		
Medlov	706	103	362	447	Uničov (194)	0,63	obce s funkcí obytnou
					Litovel (54)		
					Olomouc (23)		
Nová Hradečná	398	3	331	70	Uničov (112)	0,18	obec s funkcí výrazně obytnou
					Troubelice (62)		
					Libina (38)		
Paseka	616	265	305	576	Uničov (95)	0,94	obec s funkcí obytnou i pracovní
					Šternberk (87)		
					Olomouc (47)		
Šumvald	874	43	571	346	Uničov (268)	0,40	obce s funkcí obytnou
					Oskava (57)		
					Dlouhá Loučka (55)		
Troubelice	844	181	465	560	Uničov (231)	0,66	obce s funkcí obytnou
					Šternberk (46)		
					Medlov (39)		
Újezd	622	135	384	373	Uničov (154)	0,60	obce s funkcí obytnou
					Šternberk (109)		
					Olomouc (62)		
Uničov	6 838	2 440	1 848	7 430	Litovel (397)	1,09	obec s funkcí obytnou i pracovní
					Olomouc (359)		
					Šternberk (263)		
Želechovice	103	12	88	27	Uničov (54)	0,26	obce s funkcí obytnou
					Olomouc (10)		
					Újezd (9)		

Pramen: Kolektiv autorů Českého statistického úřadu: Sčítání lidu, domů a bytů 2001 – Základní informace o obcích ČR – Okres Olomouc. Český statistický úřad. Praha 2003, 388 s. Data poskytnutá Českým statistickým úřadem o dojíždce obyvatel za prací za okres Olomouc v roce 1991; vlastní výpočty a zpracování

²⁹ EAO = ekonomicky aktivní obyvatelstvo

³⁰ OMP = obsazená pracovní místa

Příloha 21

Tab. 18: Dojížděka obyvatel jednotlivých obcí správního obvodu ORP Uničov do zaměstnání v roce 2001

Název obce	Zaměst. EAO ³¹ celkem	Dojíždějící do obce	Vyjíždějící z obce	OMP ³² v obci	Hlavní směr dojížděky	Index pracovní funkce	Funkce obce
Dlouhá Loučka	792	118	470	440	Uničov (208)	0,56	obce s funkcí obytnou
					Paseka (72)		
					Olomouc (43)		
Lipinka	80	4	69	15	Uničov (17)	0,19	obec s funkcí výrazně obytnou
					Klopina (13)		
					Olomouc (8)		
					Šumperk (8)		
Medlov	642	167	343	466	Uničov (163)	0,73	obce s funkcí obytnou
					Olomouc (34)		
					Litovel (22)		
Nová Hradečná	316	27	254	89	Uničov (81)	0,28	obce s funkcí obytnou
					Troubelice (46)		
					Libina (34)		
Paseka	511	212	243	480	Uničov (78)	0,94	obec s funkcí obytnou i pracovní
					Olomouc (53)		
					Šternberk (53)		
Šumvald	770	55	468	357	Uničov (225)	0,46	obce s funkcí obytnou
					Oskava (42)		
					Dlouhá Loučka (33)		
Troubelice	767	151	423	495	Uničov (201)	0,65	obce s funkcí obytnou
					Olomouc (38)		
					Šternberk (35)		
Újezd	581	103	387	297	Uničov (159)	0,51	obce s funkcí obytnou
					Šternberk (79)		
					Olomouc (69)		
Uničov	5 480	2 199	1 818	5 861	Olomouc (439)	1,07	obec s funkcí obytnou i pracovní
					Šternberk (284)		
					Šternberk (284)		
želechovice	87	7	69	25	Uničov (34)	0,29	obce s funkcí obytnou
					Olomouc (7)		
					Újezd (7)		

Pramen: Kolektiv autorů Českého statistického úřadu: Sčítání lidu, domů a bytů 2001 – Základní informace o obcích ČR – Okres Olomouc. Český statistický úřad. Praha 2003, 388 s. Data poskytnutá Českým statistickým úřadem o dojížděce obyvatel za práci za okres Olomouc v roce 2001; vlastní výpočty a zpracování

³¹ EAO = ekonomicky aktivní obyvatelstvo

³² OMP = obsazená pracovní místa

Příloha 22

Tab. 19: Míra registrované nezaměstnanosti v jednotlivých obcích správního obvodu ORP Uničov v prosinci v letech 2001–2006

Název obce	Prosinec 2001	Prosinec 2002	Prosinec 2003	Prosinec 2004	Prosinec 2005 ³³	Prosinec 2006	Prosinec 2007
Dlouhá Loučka	15,8	18,4	18,1	18,7	15,5	12,9	10,4
Lipinka	12,5	18,8	19,6	19,6	14,4	13,4	11,3
Medlov	16,7	18,1	16,4	16,8	12,4	10,8	9,8
Nová Hradečná	13,9	15,4	17,0	13,8	12,2	9,3	6,9
Paseka	20,4	20,6	21,8	22,8	16,9	14,1	9,7
Šumvald	14,4	18,6	18,2	16,1	13,2	10,4	7,5
Troubelice	12,2	14,0	15,0	17,0	13,4	11,4	7,5
Újezd	21,2	20,4	19,2	18,3	11,9	11,0	7,2
Uničov	15,0	16,5	16,8	14,7	12,3	10,6	7,3
Želechovice	16,0	12,0	14,1	9,1	6,1	5,1	6,1

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí – Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska [online]. Aktualizace není uvedena, [cit. 2008-04-12].

<<http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>>; vlastní zpracování

³³ Údaje za prosinec 2005, 2006 a 2007 jsou uvedeny podle nové metodiky nezaměstnanosti. Uvedeni jsou pouze dosažitelní uchazeči o práci, tj. evidovaní nezaměstnaní, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí do zaměstnání. Za dosažitelné se nepovažují například uchazeči o práci ve výkonu trestu, vykonávající krátkodobé zaměstnání či na mateřské dovolené.

Příloha 23

Tab. 20: Míra nezaměstnanosti a míra dlouhodobé nezaměstnanosti v jednotlivých obcích správního obvodu ORP Uničov v prosinci 2006

Název obce	Míra nezaměstnanosti	Míra dlouhodoé. nezaměst.	Míra nezaměst. ženy	Míra dlouhodobé nezaměst. - ženy
Dlouhá Loučka	12,9	4,9	17,1	7,7
Lipinka	13,4	8,2	14,0	11,6
Medlov	10,8	3,9	14,3	5,7
Nová Hradečná	9,3	4,3	15,6	7,5
Paseka	14,1	6,1	14,2	8,6
Šumvald	10,4	5,5	13,6	8,5
Troubelice	11,4	3,9	14,8	5,5
Újezd	11,0	3,7	12,8	4,9
Uničov	10,6	4,0	14,0	5,8
Želechovice	5,1	2,0	7,1	2,4

Pramen: Data z Ministerstva práce a sociálních věcí o struktuře nezaměstnaných v jednotlivých obcích ČR: GIS 0 – Prostorová analýza, prosinec 2006

Příloha 24

Tab. 21: Míra nezaměstnanosti a míra dlouhodobé nezaměstnanosti v jednotlivých obcích správního obvodu ORP Uničov v prosinci 2007

Název obce	Míra nezaměstnanosti	Míra dlouhodobé nezaměst.	Míra nezaměst. ženy	Míra dlouhodobé nezaměst. - ženy
Dlouhá Loučka	10,4	3,0	13,8	4,6
Lipinka	11,3	7,2	11,6	4,7
Medlov	9,8	3,2	13,4	6,0
Nová Hradečná	6,9	3,5	13,1	6,3
Paseka	9,7	3,0	12,4	4,9
Šumvald	7,5	3,1	9,2	4,4
Troubelice	7,5	2,8	11,2	3,4
Újezd	7,2	2,2	9,5	3,3
Uničov	7,3	2,8	8,9	3,9
Želechovice	6,1	2,0	7,1	2,4

Pramen: Data z Ministerstva práce a sociálních věcí o struktuře nezaměstnaných v jednotlivých obcích ČR: GIS 0 – Prostorová analýza, prosinec 2007